לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום א', י"א בתמוז תשמ"ח, 26 ביוני 1988 / שנה מ"ה מס' 13683 / המחיר 1.30 ש"ח כולל מע"מ

ממשלת בראזיל ביטלה הסכמתה להעביר לישראל ילדים לאימוץ

מוטי בסוק

ממשלת בראזיל ביטלה את ההסכמה עם ישראל, לפיה יועברו ילדים בראזילים לאימוץ בארץ, ללא תמורה ובדרך מסודרת. הממשלה הבראזילית הגיעה להסכמה זאת עם ישראל לפני שנתיים, בעקבות יוזמתו של סגן השר רוני מילוא.

בעקבות הרעש הציבורי בבראזיל בשל פרשת הילדה קרולין כרונאה, החליטו השלטונות בבראזיל לבטל את ההסכמה.

שיחות רבין בקונגרס ובסנט יעמדו בסימן „האינתיפאדה"

ייפגש עם שולץ וקרלוצ'י ● שיחות העבודה יתרכזו בין היתר בהבטחות והסדרים הקשורים לביטול ה„לביא" ● האמריקנים ינסו לבטל הסכם האופסט תמורת הגדלת סכום ההמרה בשקלים

דליה ריפאל (ארה"ב)

שר הביטחון יצחק רבין, מגיע הערב לוושינגטון לביקור רשמי בו ייפגש עם הנשיא רייגן, סגנו בוש, שר החוץ שולץ ושר ההגנה קרלוצ'י, שיערוך מחר ארוחת ערב רשמית לכבודו. כן ייפגש רבין עם היועץ לבטחון לאומי פאוול, סנטורים וחברי קונגרס.

שיחותיו בקונגרס ובסנט, יעמדו בסימן ההתנגשויות בין תושבים

(סוף בעמוד 4)

חייל מילואים נדקר בעת נסיון לחטוף את נשקו

זהבה מוזס

חייל מילואים תושב אור יהודה, חיים יוסף בן 38, נדקר אמש בידו ובחזהו ממכשיר חד ע"י ארבעה ערבים ככל הנראה תושבי השטחים.

לדברי הפצוע הגיע אתמול סמוך לשעה 22.00 לצומת מסובים וחיכה להסעה. לפתע ירדו ארבעה ערבים, ככל הנראה מהשטחים, מרכב, תקפו אותו, וניסו לחטוף את נישקו. משהתנגד דקרו אותו במכשיר חד ונמלטו.

הפצוע הגיע בכוחות עצמו לתחנת משטרת מסובים, משם הועבר לקבלת טיפול בבית החולים תל השומר.

המשטרה הציבה מחסומים, ועצרה מספר חשודים לחקירה.

האפיפיור לאחר ששכח את היהודים במאוטהאוזן:

„היהודים שמתו העשירו את העולם על־ידי הסבל שלהם"

דני בירן וסוכנויות הידיעות

האפיפיור יוחנן פאולוס השני, אמר אתמול בביקורו בעיר לורד שבאוסטריה כי היהודים וקורבנות אחרים שמתו במחנות הריכוז במאוטהאוזן „העשירו את העולם ע"י סבלותיהם".

האפיפיור נשא דבריו לפני כשבעים אלף אנשים, יום לאחר שמנהיגים יהודיים מתחו ביקורת על שלא הזכיר את היהודים בביקורו באתר מחנה הריכוז מאוטהאוזן ביום ו'.

לדברי הדובר הראשי של הוואתיקן, הזכיר האפיפיור בביקורו במאוטהאוזן את סבל היהודים. הוא ציין שכאשר האפיפיור בחן לוח לזכר ארבע עשרה אלף הקורבנות היהודים, השמיע מספר פעמים את המילה „יהודי".

אדישות ברחוב היהודי

ביקורו של האפיפיור באוסטריה

(סוף בעמוד 4)

קדושת הלחם... וחטאי האיש

האפפיור יוחנן פאולוס ה־II מעניק לנשיא אוסטריה טעימה מלחם הקודש, במיסה שנערכה בנמל התעופה של טראוסדורף ביום ו'. (צילום: איי.פי)

„הסנדיי טיימס":

שמיר אישר מו"מ חשאי עם אש"ף על גורל 3 נעדרים

דפנה ורדי (בריטניה)

מגעים סודיים בין ישראל לאש"ף על גורלם של שלושה נעדרים ישראלים התקיימו בתוניס בחודש ינואר האחרון, באישורו של ראש הממשלה, יצחק שמיר, על כך מוסר העתון הלונדוני „סאנדיי טיימס", המסתמך על מקורות ישראלים ופלשתינים.

השיחות שהתקיימו בתיווך רופא ערבי ישראלי, ד"ר אחמד טיבי, החלו ביוזמת מנהיגי אש"ף, שפנו לד"ר טיבי ומסרו כי יש בידם מידע על גורלם של שלושת הישראלים מצוות הטנק של חזי שי, שהוחזר לישראל במסגרת חילופי השבויים האחרונים עם אש"ף, ב־1985.

טיבי פנה לראש הממשלה באמצעות עזר וייצמן, שלדברי ה„סאנדי טיימס," שיתף בהחלטה מספר שרים. בסיומם של הדיונים בתוך הממשלה, אישר שמיר לטיבי לצאת לטונים לפגישה עם יאסר ערפאת ואבו ג'יהאד.

אש"ף דרש בתמורה למידע על גורלם של הנעדרים, את שחרורם של 20 אסירים פלשתינים. שר הבטחון, יצחק רבין סירב להצעה זו ואמר לטיבי כי המחיר גבוה מדי.

בחודש שעבר יצרו אנשי אש"ף קשר עם טיבי פעם נוספת, וביקשו ממנו להמשיך במשא ומתן, הוא העביר את המידע לעזר וייצמן, אך טרם קיבל תשובה.

אם יסתברו גלויים אלה כנכונים, תהיה זו הפעם הראשונה שישראל שולחת נציג למשא ומתן לתוניס, בה נמצא המטה הפוליטי של הנהגת אש"ף.

כתבנו המדיני מוסר, כי בירושלים סרבו להגיב על הידיעה.

מתנחל נפצע בבטנו בדקירות סכין בחברון ● עמוד 4

דיפלומטים מצריים חשודים בהברחת טכנולוגיית טילים מארה"ב ● עמוד 3

המשטרה תפסה 7 ק"ג קוקאין שנקברו סמוך לבית העלמין

ערך הסם מליון וחצי דולר ● הכמות הגדולה ביותר שנתפסה במבצע אחד ● הגילוי קשור במעצר של חשודים בחברות ברשת הברחת סמים מדרום אמריקה לישראל

זהבה מוזס

שבעה ק"ג קוקאין, שמחירם מגיע למליון וחצי דולר, נתפסו ביום ו' בצהריים במבנה נטוש סמוך לבית־העלמין בקריית־שאול.

הסם היה ארוז בשמונה שקיות ניילון והוסתר בצנצנת שנקברה בעומק של חצי מטר. זוהי הכמות הגדולה ביותר של סם שנתפסה על־ידי המשטרה במבצע אחד.

קודם לפשיטה תפסה המשטרה 811 גרם קוקאין בידי החשודים.

ב־6.6.88 נעצרו תשעה חברי רשת להברחת סמים מדרום אמריקה לישראל. הרשת נחשפה בעקבות חקירה מסועפת בה נטלו חלק אנשי מיפלג המודיעין ובלשי מיפלג הסמים של מחוז תל־אביב.

במהלך החקירה פרצו הבלשים ב־6.6.88 לדירה בגבעתיים — בה שהו אותה עת דני כוכבי, עבריין המוכר למשטרה, ואלי אלמגור, נהג מונית מנס ציונה.

בעת הפריצה עסקו חשודים

(סוף בעמוד 4)

בלשי המשטרה שתפסו את הקוקאין מימין לשמאל: שוטר נורם עדי, מפקח נסים ועננו ושוטר אלון מגן (צילום: רש"ף / מחוז ת"א)

האפיפיור שכח את היהודים

האפיפיור יוחנן פאולוס השני מזכה את נשיא אוסטריה, ד"ר קורט ואלדהיים בחסדים מיוחדים. בעוד שרוב רובן של המדינות נעלו את שעריהן בפניו (ארצות הברית, אסרה במפורש את כניסתו), הרי שהאפיפיור זיכה אותו אשתקד בהזמנה לוותיקן, ואילו עתה בא יוחנן פאולוס השני לביקור באוסטריה. אין כל ספק, כי האפיפיור מתעלם מן האשמות החמורות בדבר פשעי המלחמה אשר ד"ר קורט ואלדהיים היה שותף לחם בימי המלחמה. ואלדהיים ניסה להעלים תקופה מבישה זו בביוגראפיה שלו, עד שנתפס בשקר.

מדוע מגלה האפיפיור להיטות כזאת במגעים עם האיש, אשר ראוי היה לעמוד למשפט על מתן יד לרצח אלפים בארצות הבלקן על פי התנהגותו של האפיפיור בימי הביקור באוסטריה נראה, כי הוא מבקש להשכיח את תפקידה של הכנסייה הקאתולית בימי השפל הנאצי. האפיפיור ביקר במחנה המוות במאטהאוזן, ולא הזכיר כלל את היהודים כקורבנות הרשע הנאצי. הוא אינו בוש ל„שאול" את המתים במליצה מזויפת: „האם לא שכחנו מוקדם מדי את הגיהנום שאתם עברתם?" אכן הוותיקן, אשר שתק בימי התשתוללות הנאצית, מנסה גם היום להשתיק את העובדה, כי הכנסייה הנוצרית לא עשתה דבר, כדי להוקיע את הפשעים של הנאצים.

למעשה, מדיניותו של יוחנן פאולוס השני ביחס לואלדהיים היא המשך המדיניות של הוותיקן בתקופת הנאצים. זוהי מדיניות הרואה בראש דאגותיה את האינטרסים של הוותיקן. אוסטריה היא ארץ קאתולית, והאפיפיור מבקש להשכיח לקאתולים של אוסטריה את עברם הנאצי, ובראש כולם לזכות את הנשיא, המנסה למרק מעליו את העבר המביש הזה.

תוך כדי ביקור האפיפיור באוסטריה נודע, כי הנשיא ואלדהיים הזמין אליו עוד אורח, הפעם מישראל. מדובר באדם המקיים בחיפה מכון לחקר השואה, טוביה פרידמן. מבלי להתייחס לטיבו של מכון זה ולפעילות האיש, יש לעצור אותו מפני יוזמותיו הפרטיות בפרשת ואלדהיים. מילא, כאשר האיש טוען, כי ואלדהיים „זכאי", ואף החליט לבשר על כך לנשיא אוסטריה. אך באיזו זכות או סמכות הוא פונה לואלדהיים, שיסייע להקים בארץ שני בתי־אבות בשביל שרידי קורבנות הנאצים? האומנם זהו המחיר שואלדהיים נדרש לשלם (כפיצוי?) על עברו הנאצי, או על פשעי האוסטרים במלחמה האחרונה? איש אינו רשאי לגמור „עסקות פרטיות" כאלה על חשבון העבר האפל של ואלדהיים, או של עוזריו הרבים באוסטריה.

נסיגה במשא־ומתן על השכר: האוצר דבק בתוספת של 3%

בעלי השכר הנמוך יקבלו אף פחות מזה בשל תוספת שכר מינימום ● השביתה הכללית בתחילת יולי — כנראה בלתי נמנעת ● המשק היצרני עסקי יעבור לשבוע עבודה מקוצר

אבשלום קווה

נסיגה משמעותית חלה במו"מ על הסכמי שכר חדשים בשירות הציבורי, שהתחדש אתמול, לאחר שהממונה על השכר במשרד־האוצר יעקב דנון, הודיע בפתח הישיבה, כי אין כלל כוונה למתן תוספות שכר בשיעור של ששה אחוזים.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, קרא לשר־האוצר, משה נסים, ולראשי משרדו לשקול מחדש את עמדתם, ואם לא יגיעו בימים הקרובים הצעות חדשות, לא ניתן יהיה למנוע את השביתה הכללית ב־3 ביולי.

בישיבה אתמול השתתפו הברפלד, דנון ראשי האיגודים המקצועיים הגדולים וראשי המעסיקים הציבוריים. דנון אמר, כי ההצעה אשר העלה בישיבה הקודמת לא הובנה כראוי וכי משרד־האוצר מוכן לתוספת שכר בשיעור של שלושה אחוזים במהלך השנה הראשונה של ההסכם ולגבי השנה השנייה תיקבע עמדת בדיקה, אך שיעור התוספות לא ייקבע במסגרת ההסכם לשנתיים.

עוד מסר הממונה, כי מהתוספות שיינתנו יופחתו תוספות שמקבלים בעלי הכנסות נמוכות באמצעות חוק שכר מינימום, דבר שעורר תרעומת בקרב המזכירים הארציים.

מזכ"ל הסתדרות המהנדסים, יצחק רז, אמר בתום הישיבה, כי איך שלא בוחנים את הצעות האוצר, המשמעות שלהן היא אפס בריבוע.

שבוע עבודה מקוצר

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ונשיא לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים, דב לאוטמן, סיכמו אתמול שהמשק היצרני־עסקי יעבור בהדרגה לשבוע עבודה מקוצר בן חמישה ימים. המעבר יהיה חלק בלתי נפרד מהסכם העבודה הכללי במגזר היצרני־עסקי לשנת 1988/9.

כן סוכם על קיצור שעות העבודה השבועיות מ־47 ל־45 שעות בשבוע באותם ימידות ומקומות עבודה שעדיין לא התבצע בהם תהליך זה.

לאוטמן מסר בתום הפגישה, כי הוחלט שהמעבר לא יפגע בתפוקה ובפריון הייצור.

נציגות מטעם ההסתדרות ולשכת התיאום של הארגונים הכלכליים תיפגש הבוקר לשיחת רקע לקראת פתיחת המשא ומתן על הסכמי שכר במגזר זה. מטעם ההסתדרות ישתתפו יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, וסגנו אפרים זילוני, ומטעם המעסיקים — יו"ר ועדת העבודה, דן פרופר.

עובדי עיריית תל־אביב שבתו במחאה על ביטול ההסכמים

ורד לוי

כ־8000 עובדי עיריית תל־אביב הפסיקו אתמול את עבודתם בין השעות 9 בבוקר ל־12 בצהריים, במחאה על פסיקת בית־המשפט המחוזי בשבוע שעבר, שהורתה על ביטול הסכמי העבודה שנחתמו בין חלק מהעובדים לבין עיריית תל־אביב, וקיימו אסיפות הסברה במקומות העבודה השונים.

השביתה הקיפה את כל עובדי העירייה, להוציא עובדי המטבחים בבתי־החולים ועובדים הקשורים למוסדות טפוליים בילדים.

ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, שנשא דברים באסיפה המרכזית בבניין העירייה, הביע תמיכה בעמדת העובדים והבטיח לעשות כל מה שביכולתו כדי למנוע פגיעה בהסכמים.

דובר ארגון עובדי העירייה, חיים שריד, אמר, כי התערבות האוצר היא מעשה חמור שמקומו לא יכירנו ביחסי העבודה. „יש לנו יחסי עובד־מעביד עם עיריית תל־אביב ולא ייתכן ששר־האוצר יתערב פתאום וינסה לשנות דברים. ההסכמים שלנו עם העירייה הם לא עניינו", קבע שריד.

אנשי ועד הארגון אינם תולים תקוות בערעור שהגישה ראש העיר לבית־המשפט העליון, משום שכל עוד קיים סעיף 29 לחוק התקציב, לא יוכל אף בית־המשפט לבטל את רוע הגזירה. „העניין צריך להיסגר בין צ'יץ לשר־האוצר משום שבית־המשפט לא יכול לעזור פה", אמר שריד.

שריד אמר עוד, כי עובדי העירייה מצפים שההסתדרות לא תישאר אדישה ותתערב בפרשה, „משום שיכול להיווצר פה תקדים חמור ולא יאה שההסתדרות תעמוד מנגד", אמר חיים שריד והוסיף, כי „העירייה חייבת להבין, שבלי התוספות שהתחייבה עליהן בהסכמים שנחתמו, לא תהיה עבודה".

מס הכנסה עיקל מכוניות של מגן־דוד־אדום

רונית מורגנשטרן

פקידי ההוצאה לפועל של מס הכנסה בליווי משטרתי עיקלו אתמול בבוקר 7 כלי רכב במרכז מד"א.

הפקידים התנצלו בפני עובדי מד"א שהרכב משרת אותם, ביקשו את המפתחות ולקחו את המכוניות, בגין החוב הכבד שחייבת מד"א למס הכנסה.

ממרכז מד"א נמסר, כי 4 מתוך 7 המכוניות הנו רכבי פיקוד עם מכשירי קשר המשמשים לשעת חירום כמו פיגוע המוני או נחיתות אונס. הנהלת מד"א מסרה למשרד־הביטחון ולנמל תעופה בן־גוריון, כי עיקול המכוניות יוריד מרמת הכוננות והביצוע שלה בשעת חירום.

עוד נמסר מהנהלת מד"א, כי הרכב שעוקל אינו לצורך תנאי שירות וכי ברור להנהלה שהצעד הזה הוא עוד צעד שבא לאלץ את מד"א לסגור את מחצית סניפיה ולפטר 150 עובדים, כפי שרוצה האוצר. „לא ייתכן שמצד אחד יעקלו לנו את הכספים שמגיעים לנו ממשרד־הבריאות ומצד שני ידרשו לשלם את החוב. ממה נשלם?" — אמרה ההנהלה והזהירה, כי שירותי מד"א יופסקו עד סוף החודש בגלל מצוקה כספית.

שרת־הבריאות פנתה אל ראש הממשלה באמצעות מזכיר הממשלה לזמן בדחיפות את ועדת השרים לדון במשבר מד"א, ובמקביל ביקשה מנציב מס הכנסה להחזיר את רכבי הפיקוד, משום שהעיקול פוגע ברמת הכוננות של מד"א.

מזכיר צעירי מפ"ם באשדוד נעצר בהפגנה נגד כהנא

שלמה סלוצקי

כ־30 מצעירי בני נוער מפ"ם מאשדוד מנעו אמש את הופעתו ונאומו של ח"כ מאיר כהנא במרכז ב' באשדוד. כהנא לא הצליח לדבר בגלל רעש המשרוקיות והצעקות של פעילי מפ"ם ותושבי השכונה שהצטרפו אליהם.

במהלך ההפגנה נעצר גל אסייה, מזכיר צעירי מפ"ם באשדוד, שנחשד על־ידי המשטרה בהתקהלות בלתי חוקית. הוא שוחרר לאחר שעתיים בהתערבותם של נער שומר, נציג מפ"ם בעיריית אשדוד, ונשה ברוך, רכז הנוער בעירייה.

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י המרכז לתרבות ולחינוך

עירית כרמיאל

משרד החינוך והתרבות אגף התרבות והאמנות

פסטיבל מחול כרמיאל

27—29 ביוני 1988

מזמין את אוהבי וחובבי המחול

לרקוד, לצפות ולהנות

בחגיגת המחול הגדולה

- ✦ הרקדות מהבוקר ועד לשעות הקטנות של הלילה
- ✦ מופעי מחול אמנותי של מיטב להקות המחול בארץ
- ✦ מופע פתיחה מרהיב באמפיתיאטרון החדש בכרמיאל, בבימויו של יונתן כרמון בליווי תזמורת צ.ה.ל בניצוחו של יצחק גרציאני ובהשתתפות מאות רקדנים וזמרים. — יום ב' 27.6.88, שעה 21.00
- ✦ הופעה מיוחדת של להקת המחול [illegible] — לונדון בניהולו האמנותי של רוברט כהן. — יום ג' 28.6.88, [illegible] 2.
- ✦ "דליה 88" — מרתון של מחול ישר [illegible] אמפיתיאטרון, בבימויו של יונתן גבאי ובהשתתפות:

להקות „הורה ירושלים", להקת הטכניון אבא חושי, להקת צופי רמת־גן, להקת אשקלון, להקת רחובות, להקת באר־שבע, להקת „אנחנו כאן", להקת תס"ל ירושלים, להקת כרמי [illegible], להקת מתנ"ס טבעון, להקת אוניברסיטת ת"א, להקת „עמל" חדרה, להקת כפר־מנחם, להקת אילת, להקת כרמיאל, להקת גבעתיים, להקת פרדס חנה, להקת ראשל"צ, להקת פתח־תקוה, להקת עירית ת"א

פינות הווי ★ מדורות ★ ערבי שירה לתוך הלילה

★ מחנה רוקדים מכל רחבי העולם

★ שיחזור חג הביכורים ע"י קיבוץ גן שמואל

כרטיסים במחירים עממיים!!!

מרכז גרבר, מרכז הכרמל, חיפה טל' 384222, 04־384777

וביתר משרדי הכרטיסים בארץ.

הנחות לקבוצות מאורגנות, טל' 04־388011

הנחה במכירה מוקדמת

ערפאת בבלגרד: „מוכן להיפגש עם נציגים אמריקנים רשמיים"

רויטר, סי"צ

בלגרד. — מנהיג אש"ף יאסר ערפאת, אמר במהלך ביקור רשמי ביוגוסלביה ביום ו', כי הוא מוכן להיפגש עם נציגים אמריקנים רשמיים, כדי לדון עמם בדרכים לפתרון הבעיה הפלשתינית, על כך מסרה סוכנות הידיעות היוגוסלבית „טנიוג".

ערפאת ביקר במשרד הראשי של סוכנות הידיעות היוגוסלבית בלווית יועצו, בסאם אבו שריף, וכאשר נשאל אם המאמר שפירסם יועצו הוא „הצהרה מוסמכת של אש"ף" השיב: „לא אומר לך זאת, אלא רק לנציג האמריקני", והוסיף: „עם הישראלים אני יכול לשוחח אך ורק בוועידה בינלאומית. אינני חובב פוליטיקה אני נשיא אש"ף".

שולץ: יוזמת השלום השפיעה לטובה

וושינגטון. — שר החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, אמר אתמול כי יוזמת השלום שלו במזרח התיכון השפיעה „השפעה חיובית" וכי היא תימשך. בפגישה עם אנשי הוראה אמריקניים אמר שולץ, „אם לא אצליח להביא למשא ומתן שיניב תוצאות" לפני תום הכהונה של הנשיא רייגן, „הייתי רוצה להבטיח ליורשו תהליך" אותו יוכל להמשיך.

סגנו של שולץ ריצ'ארד מארפי אמר אתמול בדוחה שבקטאר, כי מנהיגי ארה"ב וברה"מ לא השיגו בוועידת הפיסגה שלהם הסכם לגבי הסמכויות של ועידת שלום בינלאומית. עם זאת אמר כי שתי המדינות מנהלות עתה שיחות גלויות בנושא זה. במסגרת שיחות אלה ייפגש מארפי בחודש הבא בוושינגטון עם עמיתו הסובייטי ולאדימיר פוליאקוב.

מארפי הגדיר כחיובי את הראיון עם בסאם אבו שריף שפורסם ב„וושינגטון פוסט" בו הבריז יועצו של ערפאת כי אש"ף מוכן עכשיו לפתוח במשא ומתן ישיר עם ישראל „במסגרת ועידת שלום בינלאומית".

מצרים קראה לראש המשלחת הדיפלומטית לחזור מאלג'יריה

צעד מחאה על התנהגות אלג'יריה כלפי מצרים במהלך פסגת ראשי מדינות ערב ● שתי המדינות עמוד לחדש היחסים הדיפלומטים

אורי הורוביץ

ראש המשלחת הדיפלומטית המצרית באלג'יריה חוסיין אחמד אמין נקרא בסוף השבוע „להתייעצויות" במצרים. זאת, בצעד מחאה של המצרים על התנהגות אלג'יריה כלפי מצרים במהלך פסגת ראשי מדינות ערב שהתקיימה באלג'יריה לפני שבועיים.

לטענת המצרים לא הוזמן הנציג הדיפלומטי המצרי (שמייצג את ענייני מצרים באלג'יר מאז נותקו יחסי שתי המדינות עקב הסכם השלום עם ישראל), לעומת זאת הזמינה ממשלת אלג'יריה את שגריר איראן באלג'יריה לכינוס הפתיחה של פסגת ראשי המדינות הערביות.

בקורת בעתוני מצרים

בימים האחרונים גם מתחו מצרים בקורת נוקבת על מדיניות אלג'יריה, ששמה מכשולים להחזרת מצרים לעולם הערבי. יצויין, שלפני כחודש עמדו שתי המדינות על סף חידוש היחסים הדיפלומטיים ביניהן, ויועצו של מובארק אוסמה אלבז אף קיים שיחות באלג'יריה. אולם פגישה שאמורה היתה להערך בין נשיא אלג'יר לנשיא מצרים בוועידת ראשי מדינות אפריקה באדיס אבבה, ואשר היתה אמורה להסדיר את היחסים בין שתי המדינות, לא יצאה אל הפועל.

אישים בשטחים תומכים במסמך אבו שריף

פנחס ענברי

אישים מרכזיים בשטחים הביעו אתמול תמיכה במסמך אבו שריף, במסגרת מישאל שערך השבועון המזרח ירושלמי אל־ביאדר איסיאסי.

בין התומכים פייסל חוסייני, ששוחרר לא מכבר ממעצר מינהלי בן 9 חודשים. הוא אמר, כי המסמך איננו סותר את החלטות הקונגרסים של המועצה הלאומית הפלשתינית.

במסמך תמך גם רדואן אבו עיאש, ראש אגודת העיתונאים הפלשתינים, אף הוא עציר מינהלי ששוחרר לא מכבר. הוא הגדיר את המסמך צעד אמיץ.

גם אנשי שמאל כמו ד"ר חיידר עבד א־שאפי ראש אגודת הצלב האדום בעזה ציין, כי אין עוד פתרון צבאי לבעיה הפלשתינית, וחובה לפתוח בשיחות ישירות בין משלחת ישראלית ומשלחת פלשתינית בוועידה בינלאומית.

שיחות השלום על הסכסוך באנגולה יימשכו בארה"ב

סי"צ

קהיר. — המשלחות של ארה"ב, אנגולה דרום אפריקה וקובה, שניהלו בסוף השבוע שיחות בקהיר, על יישוב הסכסוך באנגולה, החליטו להמשיך את המשא ומתן בארה"ב, נאמר בהודעה שפורסמה בתום השיחות.

ארבע המדינות החליטו לשוב ולהיפגש בדרג של מומחים ב־11 ביולי בארה"ב, כדי לדון במלחמת האזרחים באנגולה ובהענקת עצמאות לנאמיביה.

בהודעה נאמר כי הושגה התקדמות וכי המושב הבא ינסה להתקדם לקראת פתרונות.

אוטובוס ישראלי נפגע ממטען נפץ באיזור ג'נין

אוטובוס ישראלי ניזוק במוצאי שבת כנראה מפגיעת חומר נפץ או בקבוק תבערה בשעה שיצא ממושב חומש שבאיזור ג'נין.

נהג האוטובוס שמע קול פיצוץ. הוא דיווח על כך לסיור צבאי שפתח בסריקות ובחקירה.

איש לא נפגע ואולם לאוטובוס נגרם נזק קל. (עתים)

בריה"מ מגרשת הנספח הצבאי הקנדי ממוסקווה

סי"צ

מוסקווה. — בריה"מ נקטה אתמול צעדי תגמול נוספים נגד קנדה, והחליטה לגרש דיפלומט קנדי שלישי, ולהכריז על שבעה דיפלומטים קנדיים אחרים כאישים בלתי רצויים.

הנספח הצבאי הקנדי במוסקווה, קולונל לארי בואן, שעל גירושו החליטה בריה"מ, הואשם ב„פעילות שאיננה עולה בקנה אחד עם מעמדו הרשמי".

4 האישים מעזה שנפגשו עם רבין חשפו זהותם

פנחס ענברי

ארבעה אישים מעזה שנועדו עם שר הבטחון יצחק רבין יצאו מאלמוניותם לאחר שחשפו עצמם ומסרו על תוכן הפגישה לשבועון המזרח ירושלמי „אל־ביאדר איסיאסי".

הארבעה הם ד"ר מחמוד זהאר, ד"ר איברהים יאזורי, ד"ר ריאד אל־אגא מן הזרם האיסלמי, והעו"ד זוהייר א־רייס מן הזרם הלאומי. הם מסרו כי ב־1 בחודש נקראו לפגישה עם שר הבטחון בת"א, ונאמר להם כי התייצבותם חובה. לדבריהם, השר רבין כחן עימם כמה נושאים: מציאת הנהגה מקומית; הקשר הכלכלי בין השטחים לישראל; נזקי האינתיפאדה לפלשתינים עצמם והסכנה כי היא תביא בסופו של דבר לייבוא פועלים מאירופה שיחליפו את הפועלים מן השטחים וכן על אדישות העולם הערבי למצבם של הפלשתינים.

אנשי הזרם האיסלמי דחו את דברי שר הבטחון כאומרים, כי אי אפשר להמציא הנהגה מקומית בתנאי הכיבוש מכיוון שישראל תחשש אותה מבין אלה שתומכים בה ולפיכך לא יזכו לתמיכת רוב התושבים.

למות למען אללה והחרות

אשר לנזק הכלכלי שהאינתיפאדה גורמת לתושבי השטחים אמרו, כי הפלשתינים הם עם מוסלמי ובתור שכזה העניינים הכלכליים פחות חשובים בעיניו כמו למות בשדה הקרב למען אללה ולמען חירותו. הם ילחמו בכיבוש ויתנגדו לו וישלמו כל מחיר שיידרש.

אשר לאדישות העולם הערבי אמרו אנשי הזרם האיסלמי, כי בין כה וכה מנהיגי העולם הערבי, שהם חילוניים, אינם מעוררים התלהבות גדולה וציפיות גדולות בקרב המוסלמים בשטחים. הם דרשו שישראל תודיע בהקדם על כוונתה לסגת מן השטחים, ולשחרר את העצורים. גם איש הזרם הלאומי, זוהייר רייס, דרש נסיגה ישראלית ושחרור העצורים, וציין כי פתרון פוליטי יבוא במסגרת ועידה בינלאומית בהשתתפות אש"ף.

כלבה לעניין

הכלבה רוזי שומרת על גבירתה מארי מורפי לאחר שהצילה את חייה.
האגודה התומכות העניקה לרוזי מדלייה מיוחדת.
(צילום: איי.פי)

קולק: למסור בניית פרויקט ממילא לישראלים מי"ם

עתים

ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, קרא ביום ו' בישיבת הנהלת העירייה, למסור את עבודות הבינוי של פרויקט ממילא בירושלים לידי חברות בנייה ישראליות, ולהעדיף לשם כך קבלנים מירושלים.

קולק אמר, כי יש בירושלים קבלנים, אדריכלים ומהנדסים רבים בעלי יכולת, ומומחיות לביצוע הפרויקט המורכב, שהוא הגדול ביותר שיוקם בעיר בשנים הקרובות, ויש לאפשר להם לעסוק בו.

קולק שיבח בישיבה את שר הבינוי והשיכון, דוד לוי, ואת עו"ד נסים אבולוף יו"ר חברת קרתא, המרכזת את הפרויקט, על המאמצים שעשו כדי להביא לחתימת הסכם עם איש העסקים, סיריל שטיין, היזם שיבצע את הפרויקט.

קולק אמר, כי הוא שמח שלאחר חילוקי דעות, והתקבלה דעת העירייה, שיש לבחור לפרויקט יזם יחיד, ולא לחלק אותו בין מספר גורמים.

„על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4—43360—3
המען למכתבים: שירות שקידואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר חרדים 102—121, טל' 3—233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סוקולוב 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

שר החוץ היפני מגיע לארץ לאחר ביקור במדינות האזור

מוטי בסוק ואורי הורוביץ

שר החוץ היפני סוסוקה אונו, מגיע הבוקר לביקור בן 22 שעות בישראל. זהו הביקור הראשון של אישיות יפנית בכירה בארץ.

אונו הגיע למזרח התיכון בשבוע שעבר, מוועידת טורונטו של המדינות המתועשות במערב, וישראל היא תחנתו האחרונה, לאחר שכבר ביקר בסוריה, ירדן ומצרים.

היפנים הודיעו לאחרונה כי ברצונם לבדוק את המצב המדיני באיזור, בדרך בלתי אמצעית, כדי להשתלב ולתרום לתהליך השלום. השגרירות היפנית בתל־אביב אירגנה סיור לאורח במחנה הפליטים בדהיישה, ופגישות עם אישים פלשתינים במזרח ירושלים.

מסע דיאלוגים

סגן שר החוץ היפני, אמר אתמול בקאהיר, כי הוא מוכן לקיים מסע דיאלוגים בין ארצות המזה"ת, על מנת לקדם את תהליך השלום באיזור.

בפגישה שקיים שר החוץ היפני בטוקיו, בטרם צאתו לטורונטו עם מספר שגרירים ערביים, אמר אונו כי ביקורו בישראל, אינו מהווה שינוי במדיניות ארצו כלפי ישראל, וכי יפן ממשיכה לתמוך בעמדה הערבית בכלל, ובתביעות הפלשתינים בפרט בסכסוך המזרח־תיכוני. על עמדה זו חזר אונו גם במדינות הערביות בהן ביקר.

משרד החוץ בירושלים בירך אתמול בהודעה רשמית על הביקור, ובה נאמר „חשיבות הביקור בעצם קיומו". במשרד לא צופים לפריצת דרך מדינית בעקבותיו.

שר החוץ היפני יבקר היום ב„יד ושם", יפגוש את נשיא המדינה חיים הרצוג, וישוחח עם ראש הממשלה שמיר ושר החוץ פרס. היום בערב יארח פרס את השר האורח לארוחת ערב חגיגית במלון המלך דוד.

רה"מ יצחק שמיר יסקור באוזני האורח מדוע הדרך היחידה לשלום עוברת דרך מו"מ ישיר, ולא דרך ועידה בינ"ל, ויטען כי ישראל כולה מתנגדת לדיאלוג עם אש"ף ולמדינה פלשתינית.

שמיר ישמיע בפני האורח תמיהה כיצד יפן, שהיא מעצמה תעשייתית, חוששת מהחרם הערבי.

שר החוץ הסורי מגנה „שיתוף הפעולה המודיעיני בין בריטניה לישראל"

רויטר, סי"צ

בון.— שר החוץ הסורי, פארוק אלשרעה, גינה אתמול במסיבת עיתונאים בבון את „שיתוף הפעולה בין השירותים החשאיים של בריטניה וישראל".

שר החוץ הסורי התרעם על כך שסוכנים ישראלים פעלו על אדמת בריטניה, מבלי שממשלת בריטניה „תנקוט בפעולה הולמת". עוד אמר כי המוסד השתמש בדרכונים בריטיים מזוייפים לצורך פעולותיו באירופה.

שרעה, שהגיע לבון לשיחות עם שרי החוץ של גרמניה המערבית, יוון ודנמרק, אמר כי הפגישה שקיים עמם ביום ו' על הסכסוך המזרח תיכוני היה „רציני וגלוי לב".

„שני הצדדים בשיחות מאוחדים בדעתם שהמצב בשטחים שנכבשו על ידי ישראל לא יכול להימשך" אמר.

טבע בחוף שדות־ים

עתי"ם

גופתו של גבר אלמוני נפלטה אתמול בחוף המרכז הימי שליד שדות־ים.

נראה כי האיש טבע בשעות הבוקר. גופתו הועברה לבית־החולים הלל יפה בחדרה.

הנשיא רייגן ל„ערוץ 4" הבריטי: שירתתי את ה„אף.בי.איי" בתקופת „הרשימות השחורות"

רפנה ורדי (בריטניה)

הנשיא רייגן הודה בראיון לרשת הטלוויזיה „ערוץ 4", שישודר בחודש הבא, כי בתקופת מקרתי וציד המכשפות, עבר בשירותי ה„אף.בי.איי", ומסר מידע על עמיתיו השחקנים בהוליווד.

רייגן היה בשנות הארבעים נשיא „גילדת שחקני הבד" בהוליווד, ונענה לפניית ה„אף.בי.איי" לרגל אחר האנשים ששמם נכלל ב„רשימות השחורות" כאוהדי הקומוניזם. בתכנית „רייגן על רייגן" סיפר הנשיא כי תקופה זו נתנה לו „הבנה אמיתית לתופעת נגע הקומוניזם".

בתו של רייגן מנישואיו הראשונים, מורין, סיפרה בתוכנית כי בעקבות פעילותו של אביה בשירותי ה„אף.בי.איי" היתה המשפחה נתונה מתמרת מפעולות נקם. „היה לנו שומר שישב במוסך במשך כמה חודשים, כמה פעמים היו איומים לשפוך חומצה על שני ההורים שלי", סיפרה מורין.

לשרל'ה סיטנר ומשפחתה
משתתפים בצערכם במות
האם
קיבוץ עין שמר

לרותי אשכנזי ומשפחתה
השתתפותנו בצער על מות
האם
הלן, דוד, גרטי וויקטור

קצינים ודיפלומטים מצריים ניסו להבריח טכנולוגיית טילים מארה"ב

ארבעה נעצרו, אחד מהם שוחרר בשל חסינותו ● נתפסו בנמל התעופה עם קרבון־קרבון, חומר חדשני שבשימוש תעשיית הטילים

דליה רפאל (ארה"ב)

וושינגטון. — קצינים ודיפלומטים מצריים, יחד עם אזרחים אמריקניים, נעצרו ביום ו' באשמת קשירת קשר להבריח למצרים חומרים חדשניים מתוצרת ארה"ב, המיועדים לבניית טילים מתקדמים ולשיפור דגמים מיושנים. על כך הודיע משרד המשפטים בוושינגטון.

ארבעה אנשים, ביניהם סגן אלוף מצרי, העובד במחלקת הרכש של שגרירות מצרים כאן, נעצרו בשדה התעופה הבינ"ל בולטימור־וושינגטון, כאשר עמדו להעמיס על מטוס תובלה מצרי מטען של סיבי קרבון — חומר בעל משקל נמוך ביותר, עמיד בפני חום, המגדיל את יכולתם של הטילים להתחמק מגילוי ע"י מכ"ם. קצין מצרי אחר נעצר.

פקידי ממשל אמרו כי נראה שהמצרים התכוונו להשתמש בחומר, המכונה קרבון־קרבון, בתכניתם המשותפת עם ארגנטינה לפיתוח טילי קרקע־קרקע מסוג קונדור־3. מומחים מוסיפים כי תכנית הפיתוח של הטילים ממומנת בכספים עיראקיים.

כתבי האישום מתארים תכנית מסועפת ומורכבת, הכוללת את כל המרכיבים של מותחן מודרני. מעורבים בה קצינים ודיפלומטים מצריים, שהשתמשו במכוניות דיפלומטיות ובבניין השגרירות המצרית בוושינגטון, כמו גם בתשלומים של יותר ממיליון דולר, באמצעות בנק שוויצרי, לרכישת החומרים והעברתם. הם השתמשו בציתותים לטלפון וניסו להסוות את מהותו האמיתית של המטען תחת תוויות מטעות, בשיתוף פעולה עם אזרחים אמריקניים ממוצא מצרי.

במסמכים שהוגשו לביה"מש בסקרמנטו, מאשים משרד המשפטים האמריקני את עבד־אלקאדר חלמי, אמריקני יליד מצרים, מומחה לטילים בחברה בקליפורניה, באחריות ל„צד האמריקני" של הקשר להפרת חוקי הייצוא. מפורטים במסמכים מגעים שלו עם דיפלומטים ופקידים מצריים. כולל אדמירל עבדל רחים אלגוהארי ממחלקת הרכש בשגרירות המצרית וסגן אלוף עבדל מונם מחמוד, מהמשרד הצבאי בשגרירות.

הלמי ורעייתו, אלביה־אלטייבי־הלמי, נאשמים שקיבלו יותר ממיליון דולר מבנק בשוויצריה, בתקופה שבין דצמבר 1987 ומרץ 1988. מהלמי רכש את החומרים, ע"פ ההאשמות מג'יימס הופמן, העובד בחברה אחרת העוסקת בטכנולוגיה מתקדמת. הופמן היה אמור להעביר את הסחורה לנמל בולטימור. משם ידאג סגן אלוף בצבא המצרי, מוחמד מוחמד, להעברתה למצרים.

בני־הזוג הלמי והופמן נאסרו והוגש נגדם כתב אישום. גם מוחמד נעצר, אך שוחרר מיד, כבעל חסינות דיפלומטית, אולם צפוי שיגורש מארה"ב בימים הקרובים.

השגרירות המצרית בוושינגטון נמנעה מכל תגובה למבול השאלות והטלפונים שהחלו לזרום אליה עם פרסום הודעת משרד המשפטים.

קצין מצרי אחר, הוסאם יוסף, נאשם שניהל את המבצע מזלצבורג שבאוסטריה. ממלא מקום השגריר המצרי בוושינגטון, אל־דיוואני, זומן ביום ו' למחלקת המדינה, לשיחה עם סגן עוזר שר החוץ לענייני המזה"ת ארוארד וולקר. עם זאת, אין מעריכים במחלקת המדינה, שהפרשה תשפיע על מכלול היחסים הטובים בין ארה"ב למצרים.

ועדה צבאית: המתנחלים לא איימו בנשק על חיילים

ועדת חקירה צבאית רותחה טענותיו של קצין מילואים כאילו מתנחלים איימו על אנשי יחידתו בנשק.

פרסם קצין במילואים, אברהם קול, שהוא מוכיר קיבוץ יפעת, רשימה בעלון המשק ובה תיאר את החוויות שעברו עליו ועל אנשיו בעת השירות.

ברשימה זאת שצוטטה בעתונות העלה קול האשמות נגד מתיישבים משילה, שאיימו בנשק על חייליו. קול גם טען, כי מתיישבים יהודיים פתחו באש לעבר חייליו בעת שהחיילים השתעשעו להנאתם בזריקת אבנים על אחת הגבעות. ... אלוף פיקוד מרכז עמרם מצנע מינה ועדת חקירה בראשות קצין בכיר.

ממסקנות ועדת החקירה עולה, כי לא היה איום בנשק של מי מהמתיישבים כלפי חיילים וגם לא נשלפו אקדחים כפי שפורסם. עובדה זו קבלה אישורו של הקצין.

באשר לאירוע השני, מדובר בסיור צה"ל, שהבחין בקבוצת אנשים שעמדו על גבעה הצופה לעיירה כיר זיית ואשר זרקו אבנים והניפו אבניקלע. אלה היו קול ואנשיו, אשר משחקם זה, השמש המסנוורת ממרחק ולבושם המרושל, הביאו את אנשי הסיור למחשבה שמדובר באירוע אמת. מפקד הסיור ירה רימון וכדורי גומי מטווח רחוק ובלתי יעיל. כשהתקרבו, הבחינו אנשי הסיור שאלה חיילי צה"ל, ובכך הסתיימה התקרית.

משה שמיר השתמש באלתרמן כדי לדבר על א"י השלמה

אשר שילוני

„אתה עושה כאן אסיפת בחירות, לא מדבר על אלתרמן המשורר" קראו מאזינים נזעמים לעבר הסופר ואיש א"י השלמה, משה שמיר, בעת שרואיין אתמול לפנה"צ ע"י יוסי ריבלין במוזיאון ע"ש ריבק בבת־ים. הסערה פרצה בעת שמשה שמיר הרחיב את הדיבור על א"י השלמה כדרך פוליטית משותפת לו ולאלתרמן.

ההפרעות לשמיר חזרו ונשנו, כאשר שמיר ניסה למעט בערכם של מפקדים בכירים לשעבר בצה"ל המצדדים בוויתור על שטחים, ביניהם אלוף (מיל.) עזר ויצמן אותו כינה שמיר „מון ג'נרל, שהיה קודם יו"ר מטה הבחירות של הליכוד, ועתה הוא במערך". מן הקהל קראו לעברו „גם אתה היית מקודם איש השוה"צ ועתה איש התחיה".

גרוסמן יוצאת נגד גיור לחומרה לעולי אתיופיה

ח"כ גרוסמן אומרת, כי גזרת התסיסה בעדה האתיופית, בשל החלטת הרבנות על גיור לחומרה, כלומר טכס טבילה, לבני העדה.

„לעובדה זו, השלכות חמורות, ביחס לקבלת תעודת נישואין וכן מעוררת החלטה זו זעם ביהדות ארה"ב שהתבקשה לתרום לצרכי עלייה וקליטה של עדה הנמצאת במצוקה פיסית ורוחנית חמורה באתיופיה", אמרה.

טבע במקווה בבני־ברק

זהבה מזוז

זאב מרידה, תושב בני־ברק בן 35, טבע אתמול בבוקר במקווה בעיר מגוריו.

הגופה התגלתה על־ידי אחד המתרחצים כשהיא צפה מעל פני המים.

נבון יעלה בממשלה חששו מסגירת האולפנים לעברית

שר החינוך, יצחק נבון, מתכוון להעלות בישיבת הממשלה היום את פרשת סגירתם האפשרית של האולפנים לעברית לעולים חדשים, בעקבות הרפורמה המתוכננת בדרכי קליטת העולים.

נבון החליט לברר סוגיה זו בממשלה לאחר שנמסר לו, ע"י אנשי חינוך העוסקים בלימוד עברית באולפנים, כי התרשמו ששיטות הקליטה החדשות עלולות לגרום לחיסול האולפנים לעברית.

שר החינוך אמר, כי אין לו ספק שאסור להניח לעולים להתאקלם בארץ מבלי „לרכך" את תהליך הקליטה, הקשה גם כך, באמצעות לימוד מסודר באולפנים של השפה העברית, הכרת הארץ ואורח החיים הישראלי.

מנהל האגף לחינוך מבוגרים במשרד החינוך, ד"ר אברהם צביון, מסר לנבון, כי אחת התוכניות הנידונות ע"י משרד הקליטה והסוכנות באה לתת לעולים החדשים חופש להחליט היכן ילמדו עברית, באיזה קצב ועל פי איזו תוכנית לימודים. לפי הצעה זו לא תתקיים יותר מערכת ממלכתית של הנחלת הלשון העברית. ד"ר צביון הביע באוזני שר החינוך חשש כבד, שהוראת הלשון העברית תימסר לקבלנים פרטיים.

מנהל האגף הוסיף כי הוא מתקשה להאמין שהנחלת הלשון העברית לעולים — שהיתה ציפור נפשה של הציונות — תיפול קרבן לתוכנית אדמיניסטרטיבית. „לא נסכים שהנחלת הלשון העברית בישראל תוצא למכירה כללית", אמר צביון.

חרות תפגין נגד כרוז מספר 20

דורית גמן

סניף חרות בירושלים יערוך מחר הפגנה נגד כרוז מספר 20 של ההנהגה המשותפת של ההתקוממות הפלשתינית בשטחים המוחזקים, שקרא לתושבים הערבים של העיר לחולל מהומות „כדי להרגיש את ערביותה של ירושלים".

יו"ר סניף חרות בירושלים רובי ריבלין, שהוא מועמד לרשימה לכנסת, מאיים בפעולות־נגד באותו יום, שיהיו מיועדות „להרגיש את יהודיה של ירושלים".

חרדים פיזרו דוקרנים על הכביש בהפגנת שבת בי"ם

עתים

דוקרנים פוזרו על כביש בר־אילן בירושלים בהפגנת השבת של החרדים.

אחר הצהריים התקהלו כמה עשרות חרדים ברחוב בר־אילן וצעקו „שבעס" לעבר כלי הרכב שנסעו במקום. כמו כן הושלכו מספר דוקרני ברזל על הכביש אשר גרמו לנקרים לשני כלי רכב שנסעו בכביש.

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז
רשימת מומלצי הוועדה הפרסונלית לרשימת מפ"ם לכנסת ה־12 בסדר קדימה ובכפיפות להחלטות המרכז

1. ח"כ יאיר צבן
2. חנן ארז
*. חיים אורון
3. חוסיין פארס
4. ח"כ אמירה סרטני
5. יוסי מרציאנו
6. אבו וילן
7. פיני גרוב
8. גיורא פורמן
9. אילן גילאון
10. מופארג' סלאלחה
11. שושנה רון
12. עליזה עמיר
13. יוסף חורי

* במקום השני נמצאים שני מועמדים שזכו במספר שווה של קולות הוועדה.

★

שימו לב!
חברים שלא נבחרו על־ידי הוועדה הפרסונלית ומבקשים לחזור ולהעמיד מועמדותם במרכז, מתבקשים להודיע על כך עד יום ב' 27.6.88 בשעה 10 לפנה"צ ליהודה ריפתין, מזכיר הוועדה הפרסונלית במרכז.
הוועדה הפרסונלית

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז
מרכז מפ"ם
מתכנס
ביום ג' 28.6.88 בשעה 9.00 בבוקר
באולם בית הארחה בשפיים
לבחירת מועמדי מפ"ם לכנסת ה־12
בתחילת הישיבה תתקיים הצבעה המוקדמת למועמדים נוספים על רשימת הוועדה הפרסונלית
בהתאם לסדרי הבחירה שנקבעו על־ידי המרכז בישיבתו האחרונה תתארך הישיבה עד לשעות הערב המאוחרות
לסדרי התבחורה ניתן לפנות לעיינה במחלקת הארגון

מפלגת הפועלים המאוחדת — חיפה
אסיפת ותיקי התנועה
שנועדה ליום ג' 28.6.88 — מתבטלת
עקב ישיבת מרכז המפלגה

בחירות 88'

בעקבות תוצאות הבחירות הפנימיות

הליברלים יתקשו להיאבק בקיצוץ ייצוגם בליכוד

דורית גמן

רשימת הנבחרים של המפלגה הליברלית לא תקל על אלה שמתנגדים לקצץ בייצוג של הליברלים ברשימת הליכוד לכנסת ה־12 — הגיבו בסוף השבוע מקורות בכירים בתנועת החרות.

סגן השר רוני מילוא אמר ביום ו', כי חרות תשמור על הסכמיה עם הליברלים, אך יתנהל מו"מ על חלוקת הנטל של שריון שלושה מקומות ריאליים ליגאל הורביץ, זלמן שובל ואהרן אבוחצירא.

ב„חרות" אמרו, כי „לא יתכן שאנחנו נישא את השריונים הללו על גבנו בלבד". ראשי „חרות" עסוקים בעשרת הימים הקרובים בבחירות הפנימיות בתרות וירונו עם הליברלים על חלוקת הייצוג רק לאחר שיסתיימו הבחירות.

במפלגה הליברלית המשיכו בסוף השבוע הוויכוחים מי ניצח ומי הפסיד. השר שריר רחה ביום ו' את הצהרות הניצחון של עמיתיו ואת הרמזים שלהם כי יעבירו אל סיעותיהם ח"כים מסיעות אחרות. „הח"כים שלנו לא ניתנים לקנייה ומכירה", אמר במסיבת עיתונאים. במחנה שריר נמצאים היום שני ח"כים שהיו שייכים בעבר למחנה מודעי, ח"כ גרופר וח"כ אוריאל לין.

שריר קרא לעמיתיו השרים לפרק את המחנות והסיעות, אשר דרדרו לדבריו את המפלגה הליברלית. הוא הרגיש כי היה אדריכל שלום הבית במפלגה ואף הסכים לצורך זה להיות מספר שלוש ברשימה, אחרי מודעי ונסים. הוא הטיל ספק בהקמת קואליציה בין מודעי ונסים, בגלל היחסים ביניהם. לדבריו, אנשיו הם עתה לשון מאזניים בין המחנות.

בליברלים חוששים שמודעי, אשר הבטיח עד כה להאבק נגד כל ניסיון לקצץ במספר הח"כים הליברלים ברשימת הליכוד, עלול שלא להתאמץ יותר מדי לאחר הבחירות הפנימיות. נודע, כי גם במחנה שריר וגם במחנה נסים מודאגים מאפשרות כזאת, כי המועמד ה־10 ברשימת הליברלים, רפי פרבר, הוא איש של שריר, וה־9 ברשימה, שרה דורון, מזוהה עתה עם מחנה נסים.

במחנה מודעי היתה בסוף השבוע אכזבה מתוצאות הבחירות. נודע כי לחלק מהמועמדים שלא הגיעו למקום הריאלי היו טענות על כך שמודעי לא עשה מאמץ מספיק למענם. במיוחד כעסו, על שמודעי ביטל ברגע האחרון דיל קטן עם גד אסולין ואנשי דור ההמשך, מה שפגע בעיקר בסיכויים של משה רום, מקורבו של מודעי, לזכות בעוד כמה קולות שהיו מכניסים אותו למקום ריאלי.

פרץ לא רוצה להיטרף כדג קטן

בצלאל עמיקם

הצעת החוק של סיעת התחיה להעלות את אחוז החסימה לשיעור של 2.5% מעוררת חרדה גדולה בסיעות הדתיות. השר בלי תיק, יצחק פרץ, הזהיר את הליכוד מתמיכה בהעברת החוק. „העלאת אחוז החסימה ע"י סיעת התחיה בכנסת היא צעד ברברי, כרוגמת דג גדול שטורף דג קטן", אמר.

פרץ ועמיתיו איימו לנקוט סנקציות נגד הליכוד אם לא יתייצב כאיש אחד נגד היוזמה. במפלגות הדתיות הנאבקות על קיומן גוברת ההכרה כי קבלת הצעת החוק, גם אם לא תיושם בבחירות הקרובות, משמעותה חנק ותירלון.

באגודת ישראל היתה בסוף השבוע פעילות קדחתנית, כולל לחצים על הליכוד ומגעים עם המערך, כדי לסכל את היוזמה.

ח"כ יציב מוחה על החלטת הוועדה הפרסונלית במפ"ם

שעי"ת

בתגובה על החלטת הוועדה הפרסונאלית של מפ"ם אמר אתמול ח"כ גדי יציב, כי אנחנו חיים בסוף 1988, ובתקופה זו נבחרים בדרך כלל נציגים ע"י שולחיהם ולא ע"י ועדות מינויים.

„אני שליח המרכז", אמר ח"כ יציב, „וככל הידוע לי, נקעה נפשם של חברים רבים במרכזו מן ה„דילים" והשריונים, והם יציעו בישיבה הקרובה לפתוח את ההצבעה לששת המקומות הראשונים לבחירה דמוקראטית, חופשית ובלתי משוריינת.

16 ירושלמים ירוצו לכנסת מטעם חרות

בצלאל עמיקם

16 מועמדים מטעם חרות ירוצו לבחירות לכנסת כאנשי ירושלים. תהיה זו קבוצה גדולה ובעלת השפעה רחבה שרבים מנבאים לה מקומות רבים בהתחלה ובאמצע. המועמדים הם: השר אריאל שרון, השר חיים קורפו והח"כים יהושע מצא, דן מרידור, אהוד אולמרט וא. בן אלישר.

עמם ירוצו שגריר ישראל באו"ם לשעבר בנימין נתניהו, רובי ריבלין, צחי הנגבי, ישראל כץ, ניסים אבולוף, אריאלה רבדל, יעקב יעקב, נתן כגן ואפרים יפה.

השבוע יצטרף למרוץ גם בני בגין, בנו של רה"מ לשעבר אשר שוהה עדיין בארה"ב.

בגין איננו מודאג מההתמודדות ואוהדיו מקווים שזכות אבות ומידותיו האישיות יעמדו לו.

לקראת כינוס מרכז חרות מתגלה ח"כ יהושע מצא מירושלים כאשף כריכת דילים. מצא סיכם עם כמה ח"כים, ביניהם רוני מילוא, מיכה רייסר, דוד מגן ויעקב שמאי, שהם ייתנו לו את קולות אנשיהם והוא יגייס למענם את תומכיו.

מילמן: „העבודה" מנהלת מו"מ חשאי עם „המתקדמת"

דורית גמן

עו"ד רב מילמן, יו"ר חטיבת ותיקי חרות, מאשים את ראשי מפלגת העבודה בניהול מו"מ חשאי עם ראשי הרשימה המתקדמת, במגמה לצרפם בעתיד לקואליציה ממשלתית בראשות המערך.

מילמן טוען, כי עצם ניהול המו"מ עלול להעניק לגיטימציה לגוף פוליטי אנטי ציוני ומוכיח גם, כי מפלגת העבודה תהיה מוכנה לאחר הבחירות, אם תוכל להרכיב ממשלה, לנהל מו"מ עם אש"ף על הקמת מדינה פלשתינית.

יו"ר חטיבת ותיקי חרות מציע לראשי מפלגת העבודה ולמנהיגי הליכוד לצאת בהצהרה התחייבות ציבורית, לפיה המערך לא יצרף את המתקדמת בשום תנאי לקואליציה בעתיד, והליכוד לא יצרף את כהנא.

המשכים

המשטרה תפסה 7 ק"ג קוקאין

(המשך מעמוד ראשון)

בעישון קוקאין, וכקופסת עוגיות על השולחן נתגלו 800 גרם קוקאין.

נגן במועדון לילה

במהלך החקירה נעצר אחיו של נהג המונית ניקו אלמגור, המנגן במועדון „הללויה" ביפו, ברשותו ניתפסו 11 גרם קוקאין.

בו זמנית נעצרו גם בעל מועדון „הללויה" פרץ שגיא תושב הרצליה, מאיר סולטאן מראשל"צ, ונסים בטשון אף הוא מראשל"צ.

כן נעצרו דוד ברוך מחולון ויהודה סבאג מטבריה — כולם חשודים בחברות ברשת הברחת הסמים.

בדיון שנערך בבית המשפט להארכת מעצרם, נותרו שבעה מהם במעצר ומעצרם הוארך בשמונה ימים. לאחר מכן נערך דיון נוסף, בו הוארך מעצרם בשמונה ימים. לאחר מכן נערך דיון נוסף, בו הוארך מעצר החשודים בשישה ימים בלבד, בניגוד לעמדת המשטרה, חו הגישה ערעור לבית המשפט המחוזי.

הערעור התקבל ע"י השופטת שרה סירוטה, שהאריכה את מעצר החשודים ב־15 יום.

אורוות סוסים

במקביל, המשיכו הבלשים בניסיונות לחשיפת חברי רשת נוספים ולאחר 18 ימי מעצר וחקירה הגיעו לבית אחד החשודים, שעדיין לא נעצר, בסמוך לבית הקברות בקריית שאול. לתדהמתם מצאו במיבנה נטוש, ששימש בעבר כאורווה, צירנית הקבורה באדמה, שבתוכה כשבעת אלפים מנות קוקאין, במצבו הטהור, ובערך של מיליון וחצי דולר.

בו זמנית, פעלו בלשי מיפלג הסמים גם בבת־ים. הם פרצו לתחנת סמים שהתנהלה בדירת מגורים בקומה הרביעית בבת ים, ועצרו גבר בן 37 ואת חברתו בת 26 — המוכרים למשטרה, בעת שהכינו 17 מנות הרואין.

השנים יובאו היום לבית המשפט להארכת מעצרם.

שיחות רבין בקונגרס ובסנט

(המשך מעמוד ראשון)

פלשתינים ומתנחלים, ומדיניותה של ישראל לדיכוי ההתקוממות, המזוהה עם רבין ומעוררת מבוכה והתנגדות גם בקרב ידידי ישראל.

רבין יקדיש בביקורו זמן רב להופעות באמצעי התקשורת, ולפגישות עם אנשי תקשורת.

שיחות העבודה של שר הביטחון יתרכזו בנושאים העומדים על סדר היום האמריקני־ישראלי, חלקם קשורים בהבטחות והסדרים הנובעים מביטול פרויקט הלביא, וכן „תכנית חץ" לפיתוח וייצור מערכת ישראלית ליירוט טילים. מיזכר ההבנה על פיתוח משותף של הטילים ייחתם בטקס חגיגי בפנטגון.

רבין ידון בשיחותיו גם על תכנון הצוללות החדישות עבור חיל הים הישראלי בגרמניה, בכספי הסיוע האמריקני, רכישת טילי „פופאי" הישראליים ע"י הצי האמריקני ומתן תוכן מעשי למעמדה של ישראל כ„בעלת ברית שאיננה חברת נאט"ו", בו זכתה בסוף השנה שעברה. האמריקנים ינסו גם להשיג את ביטולו של הסכם האופסט (קניות חוזרות) בין שתי המדינות, תמורת הגדלת הסכום המותר להמרה בשקלים מתוך הסיוע האמריקני.

השבוע גם אישרה ועדת השירותים המזוינים של הסנט פטור לישראל מתשלום דמי הפיתוח של מטוסי האף־16 שיימכרו לה במקום מטוסי הלביא. הודעה רשמית על כך יקבל שר הבטחון בפגישתו עם חברי הוועדה ביום ג'.

היהודים שמתו העשירו העולם

(המשך מעמוד ראשון)

ופגישתו עם הנשיא ואלדהיים זכתה לאדישות ברחוב היהודי בוינה. פרט להפגנות מחאה בודדות שיזמו גורמים מן החוץ, לא היו כל תגובות מצד תושבים בוינה, גם כאלה שהביעו בעבר את התנגדותם לוואלדהיים. לדברי שליח השומר הצעיר בוינה, שמואל גארדי, יורדת פרשת ואלדהיים מסדר היום הציבורי באוסטריה, וחברים במפלגה הסוציאליסטית שהסתייגו בעבר ממגעים עם ואלדהיים נפגשים עמו עתה בגלוי.

האפיפיור סרב לבקשת גרוס

נשיא הקהילה היהודית בוינה, פאול גרוס, אמר בשיחה טלפונית כי פנה אל האפיפיור בבקשה לגנות את מעשי האנטישמיות שארעו בעבר בוינה, ואולם האפיפיור סירב להתייחס לבקשה זו, והדבר התבטא גם בנאום שנשא באתר מחנה הריכוז במאוטהאוזן. גרוס פנה לאפיפיור לפעול למען קשרים דיפלומטיים עם ישראל ונענה כי „הוואתיקן מכיר בקיומה של ישראל גם ללא קשרים רשמיים".

העיתונאי היהודי קרל פייפר התבטא בחריפות נגד אדישותה של הקהילה היהודית בוינה, אשר בהתנהגות זו חיזקה את דבריו של ואלדהיים בשבוע שעבר, כי אין עוד סיכוי להמשיך בויכוח על עברו. „אישים בכנסיה ובממשלה מביעים עד היום דיעות אנטישמיות, ואילו האפיפיור אינו מגיב על כך ומוצא לנכון להביע תמיכה בעם הפלשתיני" אמר פייפר.

הזוג מאריאל המואשם בסחיטה יישאר במעצר

עתי"ם

בית המשפט המחוזי בתל־אביב קבע ביום ו', כי בני הזוג אטיאס מאריאל, המואשמים בסחיטה באיומים מגברים אמידים שקיימו יחסים עם אילנה אטיאס, יישארו במעצר.

השופטת שרה סירוטה החליטה לעצור עד תום ההליכים המשפטיים את הבעל יוסף אטיאס, ואילו ההחלטה בנוגע להארכת מעצרה של אשתו אילנה עד תום ההליכים תתקבל היום.

בכתב־האישום נגד בני הזוג אטיאס טענה התביעה, כי הנאשמים יצרו קשר עם גברים נשואים באמצעות מודעות שפרסמו בעתונים. התביעה טוענת, כי לשם סחיטת כספים מהגברים שקיימו יחסי־מין עם הנאשמת נעזרו שני בני הזוג בסיפורי מרמה, במסמכים מזוייפים ואף באיומים.

אחד המתלוננים מסר לשניים 25 אלף ש"ח לאחר שהנאשם איים עליו כי יאונה לו רע אם יוודע לבעלה בכיכול של הנאשמת, שהוא אדם מסוכן, דבר קשריו של המתלונן עם הנאשמת.

השניים נעצרו לאחר שאחד הגברים אותו ניסו הנאשמים לסחוט פנה לעזרת המשטרה.

הוועד המנהל קיבל את התנצלות שלום קיטל

טוביה בסקינד

הוועד המנהל של רשות השידור החליט לקבל בישיבתו ביום ו' את התנצלותו של עובד רשות השידור שלום קיטל, לאחר שזה הביע את צערו בעל־פה ובכתב על רעיונות שנתן לעיתונות נגד הנהלת רשות השידור.

דוד מרגלית, שהיה אמור אף הוא לכתוב מכתב התנצלות, טרם עשה זאת, והוא צפוי להיות מושעה, עד להעמדתו לדין משמעתי, מעבודתו ברשות.

הוועד המנהל החליט לקבל את התנצלותו של קיטל ולהימנע מהשעייתו מהעבודה.

מתנחל נפצע קשה מדקירת סכין בבטנו ברחוב הראשי של חברון

רדף אחרי צעיר ופצע אותו, אך אין ודאות שהפצוע הוא המתנקש ● מתנחלים מחומש פצעו 13 מיידי אבנים בשכם ● חנויות וסימטאות נאטמו בעזה

מנחם ענברי, עזרא אבירן

בסוף שבוע סוער בגזרה המערבית נפצע קשה מתנחל מחברון ונפצעו יותר מעשרה פלשתינים בתקריות שונות עם הצבא ועם המתנחלים.

בחברון נדקר יונה חייקין בן 35, תושב בית חסון, שליד בית הדסה. לאחר שסיים קניות בשוק של חברון הוא הותקף מאחור ברחוב הראשי בסכין ארוכה ומושחזת. אף על פי כן רדף אחר תוקפו והשיג אותו באזור שמתחת לבית הדסה.

הצעיר הערבי החשוד בתקיפה הגיע לדרך ללא מוצא בגלל חבית שהניח צה"ל באזור. חייקין פצע את תוקפו בבטנו. אחר כך הגיע בכוחות עצמו לבית הדסה ושם התמוטט. הוא הוחש לביה"ח הדסה ונמסר כי מצבו קשה. לאחר שנפגע בכבדו ואיבד דם רב.

צה"ל הכריז על האזור כאזור צבאי, אבל אחר־כך ביטל את ההכרזה.

צה"ל חוקר את נסיבות התקיפה, ולכתבנו נודע כי אין ביטחון מלא שהערבי הפצוע הוא הדוקר, אם כי הדבר יתכן.

בתקרית אחרת הותקפה מכונית של מתנחלים מ„חומש" בלב שכם כאשר בני נוער רבים יצאו מהתפילות במסגדים. נהג המכונית ירה לעבר מיידי האבנים, ואשה שהיתה במכונית ירתה באקדח. 13 נפצעו. צעירים רבים נעצרו, והוכרז עוצר.

מיד עם סיום העוצר בשכם, פרצה הפגנה גדולה בשכם וחיילי צה"ל נאלצו לירות באזור הקאסבה, ופצעו צעיר.

הפגנות רבות היו בכפרים, ובכפר פרעון ליד טול כרם נפצע צעיר אחר.

ברמאללה פרצה הפגנה בתום אסיפת חירום של סוחרים נגד מדיניות „מכבש המסים". הסוחרים החליטו שלא לשלם את השומות המוגזמות, וקראו לשחרר מן המעצר סוחרים שלא שילמו מסים. אסיפות דומות התקיימו באחרונה גם בבית סחור ובבית לחם.

המינהל האזרחי המשיך לסגור בתי ספר, ואתמול נודע על ארבעה בתי־ספר שנסגרו באחרונה לזמנים קצובים.

מקורות ערביים מסרו באחרונה על מסכת התעללויות של יחידות צה"ל ביריחו ובמחנה הפליטים עמארי, שליד רמאללה. לפי התלונות האלה, חיילי צה"ל ביריחו מציגים את עצמם בפני התושבים כתואר „העקרב השחור", והם עוצרים ומכים צעירים ללא סיבה.

בעמארי טוענים התושבים, שיחידת צה"ל מנהיגה במחנה משטר של טרור.

לגבי התנהגות יחידת צה"ל ביריחו הוקמה ועדת חקירה, והידיעות על מחנה הפליטים עמארי נבדקות.

קומה שנייה מעל שורת חנויות ברח' הראשי של עזה נהרסה אתמול ע"י כוחות הביטחון. דלתות שמונה חנויות שמתחתה ולידה הולחמו ושלוש סימטאות באותו קטע.

מהקומה השנייה ברח' עומאר אל מוכתאר במרכז עזה הוטלו ביום שני האחרון שני בקבוקי תבערה לעבר סיור צה"ל. אחד הבקבוקים גרם לכוויות לשני חיילי מילואים. מאז הוטל עוצר במקום, דלתות החנויות הולחמו והסימטאות ששימשו כדרכי בריחה לזורקי הבקבוקים נאטמו.

לכך מפעולות אלו נמשכה גם אתמול הרגיעה ברצועת עזה, דבר שאיפשר הסרת העוצר מאותו קטע רחוב וכן ממחנה הפליטים שאטי. נשאר רק העוצר על שכונת שבורה ברפיח.

היום מתחדשת חלוקת תעודות הזהות לתושבי דיר אל בלח. היום גם מתחילות בחינות הבגרות לכ־8,000 בוגרי תיכונים.

הסורים אישרו ביקור ל־20 דרוזים נוספים

יהודה צור

בכפרים הדרוזים ברמת הגולן נמסר, שכלל הנראה אישרו שלטונות דמשק בואה של קבוצה נוספת של 20 דרוזים מהכפרים בגולן לבקר אצל קרוביהם בסוריה. הדבר עורר תקוה בקרב למעלה מ־600 דרוזים, שנרשמו כבר לפני חודשיים אצל שלטונות ישראל לצאת לסוריה לביקור קרובים.

דגם ביה"ח לילדים בפ"ת

מנכ"ל קופ"ח נחום פסה, ויושב ראש מועצת המנהלים פרופ' סרבדיו בפגישת היכרות ראשונה עם ארווין שניידר תורם לביה"ח המרכזי לילדים בפתח תקוה אשר קופ"ח התחילה בבנייתו לפני כחודשיים, בבית החולים החדש יהיו 224 מיטות והוא יהיה המשוכלל ביותר בישראל ובמזרח התיכון.

משמאל לימין: נחום פסה, ארווין שניידר ופרופ' סרבדיו, ליד דגם בי"ח בפתח־תקווה

אושרו החמרות בחוק הבזק, למניעת שידורי בחירות מתחנות פיראטיות

בוועדת השרים לחקיקה אושרו גם תיקונים להענשת מסייעים ומשתתפים בשידורי הכבלים, ונגד קליטת שידורי לוויינים

שע"ה

ועדת השרים לענייני חקיקה קיבלה את הצעתו של שר הכלכלה והתקשורת, גד יעקבי, ואישרה שורה של החמרות בחוק הבזק, המיועדות להרתיע את שידורי הטלוויזיה הפיראטיים בכבלים.

בין התיקונים לחוק נקבע במפורש, כי פרסום בשידורים בלתי חוקיים אלה, לרבות שידורים הממומנים בידי מפלגה וגופים אחרים, כתעמולת בחירות, הוא עבירה שהעונש עליה חצי שנה מאסר או קנס של רבע מיליון שקל. התיקון לחוק יובא בקרוב לאישור הכנסת, כדי שיקבל תוקף עוד לפני הבחירות.

התיקונים לחוק הגדילו את העונש המרבי למי שמסייע לתחנות פיראטיות, והגדירו מי צפוי לעונש זה. עם קבלת החוק, צפוי לעונש כל מי שהשתתף בשידורים בכבלים לרבות קריינים, נגנים, שחקנים, כותבים, מספקי תשדירי פרסום או מידע, בעלי עסקים שנועדו לאפשר שידורים מתחנת השידור, מממני פעולות התחנה, מי שמגיש עזרה טכנית לתחנה וכן מתווכים בין התחנה לבין ספקי חדשות או פרסומת.

התיקון לחוק קובע, כי „לא יתקין, לא יפעיל ולא יקיים אורח או תושב בישראל או מחוצה לה, שידורי טלוויזיה באמצעות לוויין הנקלטים בישראל ואשר מיועדים בעיקר לציבור בישראל או לחלק ממנו, מבלי שיקבל רישיון לכך וכן לא יסייע אורח או תושב ישראלי להפעלתם או קיומם של שידורי לוויין".

שר התקשורת, גד יעקבי, הדגיש כי הוא מקווה שקבלת החוק תרתיע ותצמצם משמעותית את נגע שידורי הטלוויזיה הפיראטית בישראל, כדי שניתן יהיה להתחיל לרשת את הארץ בתחנות כבלים חוקיות.

משרד התקשורת פותח היום במתקפה הסברתית על תופעת השידורים הלא חוקיים. מסע ההסברה יכלול תשדירי שירות בטלוויזיה, ומודעות הסברה בעיתונות אשר יתמקדו בסיכון הבטיחותי שבהפעלת התחנות הלא חוקיות.

הערב תיפתח בי־ם עצרת הסוכנות היהודית, תדון בהחלטות הועה"פ

תדון בשיתוף הסוכנות בחינוך היהודי בתפוצות ● תיאום בין מפ"ם לתנועת העבודה לאיוש בהנהלה ● גורדון ליהודים: קנו בית בישראל

דני בירן

עצרת הסוכנות היהודית תיפתח הערב בירושלים. העצרת תדון בהחלטות הוועד הפועל הציוני בנושאי חינוך, עלייה וקליטה.

החלטת הוועד הפועל הציוני להקים ועדה משותפת בנושא החינוך היהודי בגולה תידון בעצרת מתוך כוונה לשתף את הסוכנות בהשקעות בתחום החינוך היהודי בעולם, לאחר שעד כה נמנעה הסוכנות מלפעול בתחום החינוך בגולה.

יהיה דיון גם בהחלטה שלא לבטל את מרכזי הקליטה במרכז הארץ. במליאת מושב הוועד הפועל הציוני התקבלה פה אחד הצעת סיעת מפ"ם, הקוראת להסתדרות הציונית ולסוכנות היהודית לדאוג לסידור נאות ולתנאים סוציאליים הולמים לעובדים שיפוטרו בגלל הקיצוצים וההתארגנות החדשה.

על שולחן העצרת יונחו המלצות ועדת עמית, שנותנות עדיפות לפיתוח התיישבות אזורית בנגב ולאורך קו העימות בגליל, ויתקיימו גם דיונים בנושאים פוליטיים השנויים במחלוקת בישראל ובגולה.

בסוף השבוע נודע על פגישה שנערכה בירושלים בין ראשי תנועת העבודה הציונית והברית העולמית של מפ"ם. בפגישה זו הועלה לדיון איוש התפקידים השונים בהנהלת ההסתדרות הציונית, וסוכם על תיאום בין שתי הסיעות בנושא זה. כן הוחלט בפגישה על תהליכי ההעברה בפועל של חטיבת הסטודנטים בהסתדרות הציונית לאחריות נציג מפ"ם בהנהלה, דב פודר.

הוחלט גם להרחיב את ההנהלה, כך שתכלול נציגים מהגולה וראשי פדרציות ציוניות, תוך הבטחת כוחה היחסי של מפ"ם.

השוה"צ ייטע עצים

רכז ההנהגה העליונה של השומר הצעיר, ארי טפלא, הודיע כי תנועת השומר הצעיר בעולם נענית ראשונה לקריאתו של יו"ר הדירקטוריון של הקרן הקיימת לישראל, משה ריבלין, ותערוך מגבית בין בוגריה לנטיעת 1,000 עצים ביערות הקק"ל במקומם של עצים שעלו באש בהצתות האחרונות.

ערב פתיחת עצרת הסוכנות פנה ראש מחלקת העלייה והקליטה בסוכנות, אורי גורדון, באיגרת אישית אל באי העצרת, וקרא להם לרכוש בית שני בישראל. „בימים בהם רבים מבני העם היהודי קונים בית שני בפלורידה, אני פונה אליכם שתרכשו בית שני בישראל ותשהו עימנו חודש בשנה. דבר זה יהיה דוגמה לכל עם ישראל. זה המעשה הנכון לעשותו, כדי לחזק את החברה בישראל ואת העם היהודי".

מקורות בביירות: סכסוכים בין סיעות פלשתיניות הפסיקו הסיוע להתקוממות

ערפאת מנע השתתפותה של אום ג'יהאד בוועדה להכוונת האינתיפאדה

רויטר

ביירות. — סכסוכים בין הסיעות הפלשתיניות גרמו לכך שאש"ף הפסיק את הסיוע הכספי להתקוממות בשטחים — נאמר בהודעה שפורסמה כאן על ידי מקורות פלשתינים ביום ו'.

ההודעה החתומה על ידי „ההולכים בדרכו של אבו ג'יהאד" הועברה לידי כתב רויטר על ידי נציג סיעה פלשתינית בביירות המערבית. האיש ביקש שלא יזכירו את שמו. הסיעה מציינת כי ההודעה נתקבלה מפלשתינים בשטחים הכבושים.

„שלב של פשרות וסכסוכים מטביע את חותמו על אש"ף ואינטרסים פוליטיים אינדיווידואלים הם הגורם המרכזי המשפיע על האחרות ועל ההתקוממות" נאמר בהודעה.

עוד מציינת ההודעה, שכתוצאה מכך בא הקץ לתיאום בין ההנהגות בתוך השטחים הכבושים לבין אלה שמחוץ לשטחים. הופסקה כל העזרה הפיננסית וכל התמיכה בהתקוממות שנתקבלה מחוץ לשטחים — נאמר בהודעה.

לדברי ההודעה פרצו הסכסוכים לאחר הריגתו של אבו ג'יהאד, המפקד הצבאי של אש"ף, באפריל.

ועדה שהוקמה כדי לכוון את ההתקוממות ולתמוך בה גרמה ל„תוהו ובוהו, אי סדרים וסכסוכים חמורים בתוך שורות אש"ף" מציינת ההודעה.

מקורות פלשתינים בביירות אמרו כי יו"ר אש"ף יאסר ערפאת, הרכיב את הוועדה, אך מנע את השתתפותה של אום ג'יהאד בעבודתה. אום ג'יהאד מילאה בעבר תפקיד חשוב בסיוע להתקוממות. ההחלטה שלא לכלול אותה בוועדה גרמה לקרע בארגון אל פתח של ערפאת.

הישועים משווים התנהגות חיילי צה"ל לפשעי הנאצים

אהרון ניר, (איטליה)

כתב העת של הישועים, „סיוילטא קתוליקה", השווה בחוברת האחרונה שיצאה לאור את התנהגות צה"ל בשטחים ל„זיכרונות האיומים, שצריכים היו לשמש לקח לכולם" והביע השתוממות על ש„בני אדם חוזרים על השגיאות מהן סבלו כקורבנות".

ריקאן תא העיתונאים האיטלקיים ובעל טור ב„קוריירה דה לה סרה", אריגו לוי, האשים את הישועים באנטישמיות. „איך אפשר להשוות את אלימות חיילי צה"ל שהיא פרק בארבעים שנות מלחמה, לחיסול המתוכנן של מיליוני בני אדם שנעשה בידי הנאצים?" שואל אריגו.

איי בצורת במיסיסיפי

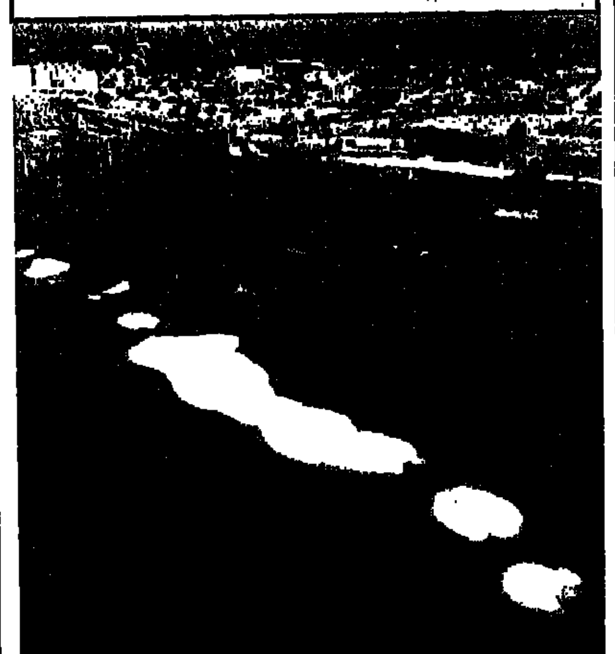

טלאים של חול נחשפים בנהר המיסיסיפי ליד אלטון. פני הנהר נמוכים כעת ב־6 מטרים מגובהם הרגיל בעונה זו (צילום: איי.פי)

רייגן הפוליטיקאים, לא החיילים, הפסידו בויאטנאם

רויטר

וושינגטון.— הנשיא רייגן אמר ביום ו' כי הפוליטיקאים האמריקאים, ולא אנשי הצבא, הפסידו במלחמת ויטנאם. לדבריו, המאבק של אמריקה בויטנאם סלל את הדרך להתפשטות הדמוקרטיה ברחבי תבל.

בנאום בפני מאות שבויי מלחמה לשעבר, מכל המלחמות שניהלה ארה"ב מאז מלחמת העולם הראשונה, אמר רייגן, „בויטנאם ניהלתם מאבק אצילי למען החירות. בשדה הקרב ידעתם רק ניצחון, אך הניצחון שלכם אבד בגלל היעדר רצון מדיני".

„אף על פי כן, מילאתם את תפקידכם לאמריקה בכבוד. התנגדותכם לרשע הקומוניזם היתה צעד ראשון לקראת התנועה הגוברת לדמוקרטיה, שאנו מבחינים בה היום ברחבי תבל" הוסיף ואמר.

עיראק כבשה מחדש את איי מג'נון, ליד בצרה

סי"צ, רויטר

בגדאד.— עיראק הודיעה אתמול, כי כוחותיה הצליחו „לשחרר כליל" את איי מג'נון, שהיו תחת כיבוש איראני למעלה מארבע שנים.

בהודעה של המטה הכללי העיראקי נאמר, כי שני האיים, בביצות הוויזה, במרחק כ־50 קילומטר מבצרה, נכבשו בתום קרבות כבדים ביותר, שנמשכו שמונה שעות.

איי מג'נון נכבשו על־ידי האיראנים בפברואר 1984 ומאז הצליח צבא עיראק להחזיר לעצמו את השליטה רק על חלק קטן מהם.

המתקפה החדשה, שנסתיימה בשחרור האיים, החלה זמן מה לפני חצות ביום ו'.

האיראנים הודו למעשה כי העיראקים הצליחו בהתקפתם. סוכנות הידיעות האיראנית דיווחה: „בגלל התקפות כבדות בנשק כימי של האויב, נאלצו לוחמי האיסלאם לתפוס עמדות הגנה חדשות".

ויזנטל פרסם בגרמניה ספר על ההיסטוריה של רדיפת היהודים

רויטר

בון.— צייד הנאצים, שמעון ויזנטל, פרסם בגרמניה המערבית ספר המתאר את ההיסטוריה של רדיפות היהודים. תחת הכותרת „כל יום — יום זיכרון" מרווה הספר בצורת לוח על הפשעים נגד היהודים, החל מהצעדים שנקט הקיסר קונסטנטין במאה ה־3 לספירת הנוצרים עד לפוגרומים הרוסים במאה ה־20.

ויזנטל עסק בחיבור הספר שש שנים. הוא נכתב במקורו באנגלית ויצא כבר לאור בצרפת תחת הכותרת „ספר הזיכרון היהודי".

הוא ציין, כי מספר על האינקוויזיציה בספרו, התברר לו שהאינקוויזיטורים המציאו מכונה ההורגת שבעה אנשים בבת־אחת. „אני שואל את עצמי מה יכלה האינקוויזיציה הספרדית לעשות, לוא עמדה לרשותה הטכנולוגיה של ימי־היטלר".

לדברי ויזנטל קיימים ששה מרכיבים היסטוריים, שאיפשרו את רדיפת היהודים: שנאה, רודנות, טכנולוגיה, עיתות־משבר או מלחמה, היותם מיעוט שיכול להיות שעיר לעזאזל וביורוקרטיה.

„כאשר אני מדבר על ביורוקרטיה אין אני מדבר על אנשים היושבים ליד מכתבותיהם, אלא על אנשים המצייתים להוראות", אמר.

הסכם ליחסי מסחר רשמיים, בין הקהיליה האירופית ל„קומוקון"

רויטר, סי"צ

לוכסמבורג. — נציגי הקהיליה האירופית והגוש הכלכלי בראשות בריה"מ, „קומקו"ן", חתמו אתמול על הצהרה משותפת, המסדירה היחסים רשמיים בין שני הגושים הכלכליים הפועלים באירופה.

„פתחנו פרק חדש בתולדות אירופה שלאחר המלחמה" אמר שר החוץ המערב גרמני, האנס דיטריך גנשר, לאחר טכס החתימה. הוא הוסיף ואמר „הנורמליזציה של היחסים בין הקהיליה האירופית לקומקו"ן היא עתה עובדה שרירה וקיימת".

על המסמך חתמו גנשר ונציג הקהיליה ווילי דה קלארק בשם הקהיליה האירופית, ומזכיר קומקו"ן, ויאצ'סלב סיצ'וב והסגן הראשון לראש ממשלת צ'כוסלובקיה, הורולף רוהליצ'ק.

„חתימת ההצהרה המשותפת הוא הוכחה נוספת לכך שעם רצון טוב, ובגישה ריאליסטית, יכולות מדינות בעלות משטרים חברתיים שונים, להגיע לידי הסכם על בעיות בינלאומיות חשובות, כשהן דבקות בעמדותיהן הבסיסיות" אמר השר הצ'כוסלובקי. שני הצדדים הודיעו על כוונתם להגביר את שיתוף הפעולה הכלכלי ואת הסחר בין שני הגושים. בקהיליה האירופית — 320 מיליון אנשים וה„קומקו"ן" מספק שוק פוטנציאלי של למעלה מ־400 מיליון צרכנים.

שרי הקהיליה האירופית הגיעו לידי הסכם בעניין מחירי התוצרת החקלאית, שיהיו בתוקף השנה. ההסכם, שהושג בשעות הבוקר המוקדמות של יום ו', שם קץ לחודשים של קיפאון במשא ומתן בין הצדדים. ההסכם קובע, שמחירי התוצרת החקלאית של מדינות השוק יוקפאו לעונה 1988־89. צעד זה נועד להפחית את ההוצאות הגוברות וההולכות שמדינות הקהיליה האירופית היו חייבות לשאת עד עתה, כדי לסבסד את החקלאות במדינות השוק.

השרים אישרו את ההסדר לאחר שיווך, והמדינה האחרונה שהתנגדה לו, הסכימה לפשרה של הרגע האחרון.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 24.6.88

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7083	1.7296	1.7163
דולר אמריקאי	1	1.57	1.64	1.6020	1.6220	1.6122
מרק גרמני	1	0.88	0.92	0.8955	0.9066	0.8969
לירה שטרלינג	1	2.75	2.88	2.8003	2.8353	2.8117
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2656	0.2689	0.2664
ין יפאני	100	1.22	1.27	1.2380	1.2535	1.2409
גילדן הולנדי	1	0.78	0.82	0.7921	0.8020	0.7962
פרנק שוויצרי	1	1.06	1.11	1.0781	1.0915	1.0817
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2589	0.2621	0.2599
כתר נורווגי	1	0.24	0.25	0.2460	0.2491	0.2473
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2353	0.2382	0.2359
מרק פיני	1	0.37	0.39	0.3773	0.3820	0.3767
דולר קנדי	1	1.31	1.37	1.3317	1.3483	1.3399
דולר אוסטרלי	1	1.28	1.37	1.3237	1.3402	1.3319
ראנד דרום אפריקאי	1	0.42	0.58	0.6968	0.7054	0.7009
פרנק בלגי	10	0.41	0.44	0.4258	0.4312	0.4286
שילינג אוסטרי	10	1.25	1.30	1.2680	1.2838	1.2745
לירה איטלקית	1,000	1.18	1.26	1.2055	1.2205	1.2092

מחנות הפליטים בביירות שקטו בעקבות הפסקת האש

אורי הורוביץ, סי"צ

במחנות הפליטים בדרום ביירות שרר אתמול שקט לאחר שביום ו' בערב הגיעו הפלגים היריבים להסכם על הפסקת אש. במסגרת ההסכם התפרסו נציגי הפלגים הפלשתינים שלא לקחו חלק בלחימה באזור המחנות.

ביום ו' בבוקר נורו שישה פגזים כל דקה על ידי אנשי אבו־מוסה, מתנגדיו הפרו סורים של ערפאת, לעבר המחנה בו שולטים אנשי ערפאת, שנהרס כמעט כליל בקרבות שהחלו בסוף אפריל.

אש"ף פנה בשבוע שעבר במכרק לנשיא סוריה, חאפז אל אסאד, בבקשה שיורה על הפסקת אש במחנות שאתילה וברג' אל בראג'נה. בהודעת הארגון בביירות נאמר כי הדרך היחידה להתגבר על הבעיות היא „פתרון פוליטי מודרך ברוח האחווה".

ערפאת הגיע אתמול לאלג'יר, נועד עם סגן ראש מפלגת השלטון, וביקש ממנו לפעול אצל הסורים לשמירת הפסקת האש.

מחבל למשפט ברומא, על השתתפות ברצח בביהכ"נ

רויטר

רומא. — שופט איטלקי הורה ביום ו' להעמיד למשפט אדם החשוד כמחבל פלשתיני על השתתפותו בהתקפה ב־1982 על בית הכנסת ברומא. בהתקפה נהרג נער בן 8 ו־37 אנשים נפצעו.

השופט ציווה להעמיד לדין את עוסאמה עבדל זומר (28) באשמת רצח והחזקת נשק בלתי חוקית. זומר נעצר על ידי משטרת יוון ליד הגבול הטורקי חודש לאחר ההתקפה על בית הכנסת. הוא הוביל מטען של כ־20 קילוגרם חומר נפץ ושני נפצים. מקורות משפטיים אמרו, כי יוון הסכימה להסגיר את זומר החשוד בהשתייכות לכנופיית אבו נידאל, לאחר שריצה עונש מאסר באשמת החזקת נשק.

לא נמצא סנגור לישראל במשפט ציבורי באתונה

ז'אן כהן (אתונה)

מדינת ישראל תעמוד למשפט ציבורי בגן המרכזי של אתונה, ביוזמת „התנועה התרבותית הפאן־הלנית", שהוא ארגון הקשור למפלגה הקומוניסטית היוונית, ביום רביעי ה־29 ביוני, באשמת דיכוי הפלשתינים, במיוחד בתקופת האינתיפאדה.

בעיה אחת קשה עמדה בפני המארגנים, והיא סירובם של אישים שונים להעיד במשפט למען ישראל, בטענה כי המשפט מבוים מלכתחילה, ופסק הדין כבר נקבע מראש. המארגנים אף לא הצליחו למצוא עורך־דין שיגן על ישראל.

עיתונאי יווני, דימטריס ניקולאידיס, שהוא יו"ר האגודה לידידות ישראל יוון, שהתבקש אף הוא להעיד במשפט אמר: „איני מוכן לתת לגיטימציה לקיטש הזה".

בבית המשפט יישבו כשופטים ארבעה עורכי־דין וחמישה אנשים יהיו בחבר המושבעים. כל המושבעים הם חברי איגודי עובדים הפועלים במסגרת המפלגה הקומוניסטית היוונית.

בני ברית קוראת לאוסטריה לשפוט הפושע הנאצי ורבלן

סטו"א

ניו־יורק.— הליגה נגד השמצה של „בני ברית" קראה לממשלת אוסטריה להעמיד למשפט את הפושע הנאצי רוברט ורבלן על פי החוק האוסטרי, או לבטל את אזרחותו, כדי שיוכלו להסגירו למשפט בבלגיה.

באיגרת לקאנצלר אוסטריה, פראנץ וראניצקי, כותב מנהל הליגה, אברהם פוקסמן, כי ורבלן נידון למוות שלא בפניו בבית משפט צבאי בלגי ב־1947, על התפקיד שמילא בביצוע 101 רציחות במלחמת העולם השנייה.

הוא לא הוסגר לבלגיה, מפני שקיבל אזרחות אוסטרית באמצעים פסולים, מוסיף פוקסמן. רוברט ורבלן עמד בראש האס.אס. הפלמי.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

עקב הנהגת שעון קיץ תחילת הקונצרטים במוצאי־שבת וחגים תהיה בשעה 9.00 בערב

חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 10
סדרה א', יום ה', 7.7.88
זובין מהטה – מנצח
זמרי אופרה – סולנים
הסולנים:
שנברג – „פליאס ומליסנדה"
ביזה – קטעים מתוך האופרה „כרמן"

ירושלים, בנייני האומה, 9.00 בערב
קונצרט למנויים מס' 10
מוצאי־שבת – 9.7.88
זובין מהטה – מנצח
זמרי אופרה – סולנים
התכנית כמו בחיפה סדרה א'

נמשך חידוש כרטיסי המנוי לעונת הקונצרטים 1988/89

בשבוע שעבר ערכה צרפת 2 ניסויים גרעיניים

צרפת ערכה ביום ה' ניסוי גרעיני, השני בשבוע אחד, באיי האלמוגים מורורואה בדרום האוקינוס השקט — מסרו ביום ו' שלטונות ניו זילנד.

ניסוי תת־קרקעי זה היה בעוצמה של 30 קילוטון וגרם לזעזוע של 5,3 מעלות בסולם ריכטר.

זה הניסוי הגרעיני ה־99 שערכה צרפת מאז 1975 באזור והרביעי שנערך השנה.

ברזל ינהל המוזיאון בפראטו

אהרון ניר (איטליה)

מבקר האמנות הישראלי אמנון ברזל, יהיה המנהל האמנותי של המוזיאון לאמנות בת זמננו, היחיד מסוגו באיטליה, שנחנך אתמול בעיר פראטו, ליד פירנצה.

ברזל, שהיה בעבר אחראי לביתנים הישראליים של הביינאלה בונציה, ועבד בשיתוף פעולה עם רפי קרואן, לקראת התערוכה הגדולה שלו בפירנצה, מונה לתפקיד ע"י העירייה הקומוניסטית

על היום
26.6.88

כרטיס צהוב ומתי גולן

עורך המשנה לשעבר של „הארץ" איים על פרופ' יצחק זמיר והתכחש להבטחת עיתונאי כי דברי המרואיין לא יצוטטו בשמו ■ עניין פרטי? כן ולא

אריה פלגי

מתי גולן, עוד לפני זמן לא רב המשנה לעורך „הארץ", הוא עיתונאי ותיק, מכשר. הוא גם מן העיתונאים, שלא חוסך את שבט הטפתו מאנשי ציבור אשר מעדו או פגעו במידות, שהפגיעה בהן יש בה נזק ציבורי. אבל במובנים מסויימים גם עיתונאי הוא איש ציבור.

לכן היה קשה לקרוא את מסקנות מועצת העיתונות בתלונת פרופ' יצחק זמיר נגד „הארץ" ונגד עורך המשנה מתי גולן, שנתפרסמו לפני כעשרה ימים בעיתוני ישראל. מתברר מהן, שמתי גולן נהג שלא כשורה, התכחש להבטחת עיתונאי „שלו", מן „הארץ", אשר התחייב בפני זמיר לא לפרסם התייחסות מסויימת של זמיר בציטוט שמו. גולן גם איים על זמיר, שאי־היתר פירסום תגובתו, בשמו, ב„הארץ" — למרות שאותה תגובה כן נתפרסמה בשמו בעיתון אחר — „יילקח בחשבון לגביו בעתיד". לאחר כל אלה הודה לפרסם את דברי זמיר (בקשר לאיש השב"כ גינוסר) בשם זמיר, ב„הארץ". נוסף על כך, מתי גולן, במכתב למועצת העיתונות הגיב תגובה „בלתי עניינית" ולא הופיע בפני ועדת הבירור במועד שנקבע. ומאז פירסום המסקנות לא התייחס אליהן בכל צורה.

עניינו הפרטי כן ולא. כן, כי מדובר בו, אישית. לא, כי עיתונאי — ועיתונאי מטיף על אחת כמה וכמה — הוא במידה מסויימת איש ציבור. ולא, כי בכל חברה, כולל החברה הישראלית הקטנה, פועלת קללת ההכללה. „אם עיתונאי אחד נוהג כך, העיתונאים כולם הם כאלה", רוחש הציבור. לכן במקצת כולם אחראים על המוניטין של כולנו.

כרבים אחרים, ראיתי ביום רביעי שעבר את משחק הכדורגל בין איטליה לברה"מ. תופעה זכורה היטב: שליפת כרטיסים צהובים רבים נגד שחקנים אשר לדעת השופט פגעו בחבריהם בצורה בלתי־מתקבלת על כללי אתיקת הכדורגל. מי אשר קיבל מהם כרטיס צהוב בפעם השנייה, ניטלה ממנו הזכות לשחק במשחק הבא. באגודת העיתונאים אין תקנות מחמירות כאלה. אם יש תלונה, מתמנה ועדה, היא מבררת, מסיקה מסקנות, הן מתפרסמות ואיש הישר בעיניו ילמד מהן לקח. העיתונאי, גם אם פסקו לחובתו, ימשיך בעבודתו, ימשיך בהטפותיו ואפילו ימשיך להדריך את חבריו.

אינני חושב, שמלבד מקרים חמורים באופן קיצוני אשר מחייבים הרחקה, יש צורך בקרב העיתונאים בתקנון ענישה. הרי רכושו החשוב של העיתונאי, אמינותו, נפגם ממילא על־ידי פירסום מסקנות „מרעישות". אבל דווקא כי אין כרטיסים צהובים במגרש העיתונאי, לכן בעלת משקל היא תגובתו לאחר מסקנות שנפסקו לחובתו. מהתנצלות קצרה או מהסבר קצר עוד לא מת אף אחד, אבל יש בהם מטען מפתיע של הסרת מכשולים בדרך להמשך העבודה.

לזנק ראשונים

גישתה של מפ"ם כלפי הבעיה הפלשתינית ומאבקה למען שיוויון זכויות לאזרחי ישראל הערביים מקנות לה עמדות־פתיחה נוחות במערכת הבחירות ב„רחוב הערבי"

קאסם זייד

כיצד צריכה מפ"ם לנהל את מערכת הבחירות ברחוב הערבי — שאלה זו מועלית עתה בקרב פעילים יהודים וערבים.

מפ"ם נמצאת כיום בנקודת הזינוק הטובה ביותר בין כל המפלגות ברחוב הערבי. החלטות ועידת מפ"ם הנועזות והפרגמטיות, שעמדו במבחן המציאות בשאלה הפלשתינית ובשאלת השוויון לאזרחים הערביים, מהוות נקודת זכות גדולה למפלגה במיגזר הערבי.

הציבור הערבי נוכח לדעת, שמפ"ם היא המפלגה הציונית היחידה שחרתה על דיגלה פתרון הבעיה הפלשתינית בצורה שיכולה להתקבל על הפלשתינים עצמם.

הציבור הערבי, שיודע להעריך את אומץ ליבה וכנותה של מפ"ם, החליט לגמול לה על כך. ערב הוועידה האחרונה של מפ"ם היו עשרות אישי ציבור ערביים שחתמו על קול־קורא תחת הסיסמה „חיזוק מפ"ם מחזק אותך". בקול־הקורא מנו האישים הערביים אחת לאחת את פעולותיה של מפ"ם למען הדו־קיום היהודי־ערבי.

גם לאחר הוועידה חתמו מאות אישי ציבור ערביים, ובכללם אנשי חינוך, על קול־קורא דומה ובו קריאה לציבור הערבי לתמוך במפ"ם בבחירות לכנסת הי"ב. למותר לציין, שאין אף מפלגה שזוכה לתמיכה ולאהדה כה גדולה כזו כמו שמפ"ם זוכה לה ברחוב הערבי.

משקיפים אומרים, שתוכנית השלום של מפ"ם, עולה בקנה אחד עם התוכנית של ארה"ב וברה"מ. אותם משקיפים גורסים, שאם מפ"ם תצליח להעמיק מודעות זו בקרב האזרחים הערביים, הם בוודאי יקלטו את המסר.

להבליט את ההבדלים

במישור הפנים, מפ"ם צריכה להבליט את ההבדלים בינה לבין שאר המפלגות. דומה שקל מאוד למפ"ם להדגיש שבשאלת השוויון לאזרחים הערביים היא עומדת בראש המחנה. הודות להתגייסותם של אלפי חברי הקיבוץ־הארצי נבלמה תנועת „כך" ונמנעה מאנשיה להיכנס לכפרים הערביים ולהביא לעימותים ורוי סכנות עם אזרחים ערביים.

מעשיה של מפ"ם בשטח מלמדים שהיא מפלגה יהודית ערבית באמת ובתמים. בעת שביתת הלימודים בבתי־הספר הערביים לפני שנתיים קיימו המוסדות החינוכיים של הקיבוץ־הארצי שביתת הזדהות, והם היו היחידים שעשו זאת. ההזדהות שגילו מוסדות מפ"ם עם מאבקם של האזרחים הערביים ב„יום השוויון" וב„יום השלום" הוכיחה, שמפ"ם הבינה את רגישות העניין והפעילה את כובד משקלה כדי ששתי השביתות יעברו בשקט. „ביום האדמה" האחרון התייצבה מפ"ם לימינם של האזרחים הערביים ולא מעט הודות לעמידתה האיתנה נמנעה התנגשות עם כוחות המשטרה. כן היו אלה נציגי מפ"ם בוועדה המרכזית שדאגו לקבלת החלטה להעניק הגנה מקצועית לפועלים הערביים שלקחו חלק בשביתה.

מרכבת השלום

בפרוץ האינתיפאדה היתה מפ"ם המפלגה היחידה שגילתה הבנה לזכותם של ערביי ישראל להביע הזדהות עם אחיהם בשטחים הכבושים. חברי קיבוצים באזור השומרון, יחד עם אישי ציבור ערביים מהמשולש, הקימו בזמן זריקת האבנים על כלי־הרכב בכביש ואדי ערה מרכבת שלום שסיירה בכפרים הערביים, חילקה חומר הסברה ותרמה להרגעה. פעילי מפ"ם, יהודים וערבים, טיפלו בתלונות אזרחים על התנכלויות של אנשי משמר הגבול. מרכבות השלום המשיכו בפעילותן עד שהביאו לרגיעה מוחלטת ששיכנעה את מפקדי המשטרה שאין צורך בהמשך הסיורים המשטרתיים בכביש ואדי ערה.

מפ"ם, שהיא שותפה לאורך כל הדרך למאבקיו של הציבור הערבי, יכולה לחדד בנקל את השוני המהותי בינה לבין חד"ש, המתקדמת והמפלגה הדמוקרטית הערבית. למפ"ם לא יהיה קשה לשכנע את הציבור הערבי, כי תפיסת־העולם שלה יכולה להיות יותר מקובלת על חוגי הציבור היהודי, מאשר שלוש המפלגות המצטיירות כמפלגות ערביות בדלניות.

גם יחסי החברות הטובים בתוך מפ"ם, בין החברים היהודים והערבים, מאפשרים לה לפתוח את מערכת הבחירות ברחוב הערבי. חשוב שמפ"ם תזנק ראשונה, שכן על־ידי כך היא יכולה לקבוע את הכיוון ואת הנושאים שסביבם תתנהל מערכת הבחירות ברחוב הערבי.

על הפרק

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב. עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנשר

ההיסטוריה מנסה לתקן את עצמה

חיים מרגלית

כל עוד טרוצקי לא יקבל רהביליטציה, סימן שמנהיגי ברית־המועצות עדיין דבקים ברעיונות סטאלין — אומר שלמה צירולניקוב. הדבקות ברעיונות סטאלין — הוא מוסיף — היא המונעת מתן רהביליטציה לטרוצקי, הנתפס שם כשולל טוטלית את הרעיון המרכזי של סטאלין, לפיו ברית־המועצות קודמת לכל דבר, והגשמת הסוציאליזם וביצורו בארץ אחת (ברית־המועצות) קודמים לכל. טרוצקי הטיף למהפכה מתמדת. בעיניו היתה ברית־המועצות צריכה לשמש בסיס למהפכה פרולטרית עולמית. על כל אלה ניטש הוויכוח — מראשית המהפכה ועד גירושו של טרוצקי מבריה"מ ורציחתו בידי סוכן של סטאלין ב־1939.

צירולניקוב עלה ארצה מבריה"מ בשנות העשרים, איש העלייה השלישית. היה חבר במפלגת „אחדות העבודה" עד 1930, וכשאחדות העבודה התאחדה עם מפלגת „הפועל הצעיר" והוקמה מפלגת פועלי ארץ־ישראל (מפא"י) — הוא נשאר בחוץ. אז הוא מספר, התקיימו מספר קבוצות סוציאליסטיות. הוא היה חבר באיגוד סוציאליסטים־אינטרנציונליסטים. אבל למעשה, צירולניקוב היה תמיד מפלגה של איש אחר, מפלגה סוציאליס־טית־שמאלית, שהאמינה כי בברית־המועצות נבנית חברה סוציאליסטית ועל ישראל לשתף פעולה גם עם המפלגה הקומוניסטית המחתרתית במאבק נגד הפאשיזם והנאציזם. בקיץ 1941, לאחר פלישת הנאצים לברית־המועצות, הקים צירולניקוב את „ליגה ווי" לידידות עם ברית־המועצות, בה לא השתתפו המפלגות הסוציאליסטיות הציוניות. לאחר זמן הוקמה „אגודת הידידות ארץ־ישראל — ברית־המועצות" בה לקחו חלק פעיל מפלגת השומר הצעיר ומפלגת פועלי ציון שמאל.

50 שנה היו צריכות לחלוף, אומר צירולניקוב, כדי שמנהיגי ברית־המועצות עצמם יכירו ויגלו ברבים כי שקעו בתוך ביצת שקרים והעמידו פנים כאילו הם יודעים הכל. הראשון שהחל בדרך הרהביליטציה האישית לבולשביקים הוותיקים — אומר צירולניקוב — היה כרושצ'וב. כאשר תפס ברז'נייב את כס המזכיר הכללי, הוא נעל את שער הרהביליטציה ובמקום הדה־סטאליניזציה של כרושצ'וב, החלה בימי ברז'נייב הסטאליניזציה. אלא שאי־אפשר היה לעצור את גלגלי ההיסטוריה. מסך משטרו של סטאלין לחצו כאבן כבדה.

בחיל ורעדה חוזר צירולניקוב על שמותיהם של „הרוגי סטאלין" — זינובייב, יד ימינו של לנין, קמיינייב מוותיקי המפלגה וראש הממשלה הקודם של ברית־המועצות שהחליף את לנין בתפקידו כאשר חלה. צירולניקוב מזכיר שבוועידה הי"2 שהתקיימה אחרי מות לנין, בה הוקראה צוואתו, היה צריך לסלק

50 שנה היו צריכות לחלוף, כדי שמנהיגי ברית־המועצות יכירו ויגלו ברבים כי שקעו בתוך ביצת שקרים ■ שיחה עם שלמה צירולניקוב

את סטאלין מכל תפקידיו. זינובייב וקמיינייב הם שקבעו בוועידה ה־12, כי סטאלין צריך להישאר בתפקידו. הם העדיפו אז את סטאלין הוותיק על פני טרוצקי, אז כוח חדש. לימים, כאשר סטאלין ואנשיו גירשו את זינובייב וקמיינייב מהמפלגה, חבשו אותם בבית־סוהר וגזרו עליהם גזר־דין מוות, היו השניים בטוחים שנעשתה טעות נוראה וסטאלין בוודאי אינו יודע על כך. בפגישה עם סטאלין, הם הזכירו לו את תמיכתם בו בוועידה הי"12. ועל אלה השיב סטאלין באכזריות, כי „נאמנות היא אופי כלבי; לבני־אדם אין נאמנויות".

עד כמה אירונית ההיסטוריה, יכולה ללמד העובדה, שבוועידה הי"14 של המפלגה, שהתקיימה ב־1927, סיפר סטאלין כי גריגורי זינובייב, שהיה אז מזכיר המפלגה בלנינגרד, העביר החלטה בסניף הגדול, לפיה כל אופוזיציונר ייגרע מגוף המפלגה. סטאלין אמר אז, כי בכל גריעה יש סכנות גדולות. היא מאפשרת התרת דמו של האופוזיציונר — ולכן, כמזכיר כללי של המפלגה, אינו יכול להסכים.

סטאלין היה, כידוע, לאחד הקצבים הגדולים בהיסטוריה. עכשיו ההיסטוריה מנסה לתקן את עצמה, בברית־המועצות.

נבחרת הגלאסנוסט

רוביק רוזנטל

אפשר למצוא סיבות רבות, ולחבר נוספות, להתרגשות ולעניין העצומים סביב טורנירים בינלאומיים לכדורגל, כדוגמת אליפות אירופה.

בטורניר לאומות יש אספקט נוסף לחגיגה הכללית — כל משחק, כל שער, כל החמצה, מצטרפים לשרשרת התדמיות שאנו נושאים עימנו ביחס לאומה הנדונה. גרמניה מול הולנד אינה רק קבוצה מארחת מול קבוצה מפתיעה. גרמניה מול הולנד היא מכונה משומנת מול להקת אמנים, היא משימתיות מול יצירתיות. היא מדינת ענק מסוכנת מול מדינה קטנה ואהובה. ובאיזו שמחה גילו כמה פרשנים את סוד כשלונה של אנגליה מול הצלחתה היחסית של אירלנד — האנגלים עם גס, חסר ברק, ורק האירים והוולשים והסקוטים מעניקים לליגה שלהם את יופייה המיוחד.

אז תרשו לי לטעון בפה מלא: נבחרת ברית־המועצות היא נבחרת הגלאסנוסט. ואין שי נאה יותר לגורבאצ'וב לקראת ועידתו, האמורה לתת גושפנקה נוספת למדיניותו, מאשר הצלחתה של הנבחרת שדהרה לכל אורך הטורניר, עד שנעצרה אצל ילדי הפלא ההולנדים.

הרוסים זכו בכל הטורנירים לעקיצות גלויות ועקיפות, שהתייחסו, כמובן, לתדמית הלאומית שנשאו אתם. הם נתפסו תמיד כממושמעים מדי, חסרי מוטיבציה אישית, ובעיקר, חסרי הדווה. נבחרת ברית־המועצות היתה תמיד זו שמותר לקרוץ הצידה כאשר ידבר הפרשן בגנותה, משמע: הם לא רק לא מה שחשבנו, הם כאלה מפני שאינם כדורגלנים של ממש אלא חברי מפלגה בתחפושת. הרוסים, אגב, סבלו ישירות גם מהיעדר קהל, מה שעשה אותם נוף זר ומנותק בתוך התערובת הצבעונית של נבחרות ואוהדים.

גם בטורניר היה לא טמנו פרשנינו את ידם בצלחת. „לא צריך לאהוב את הרוסים כדי להודות שהפעם הם טובים באמת"... שמעתם? או תיאור רגלי האוהדים המתנופפים מצד לצד, על־פי פקודת המפלגה, כמובן. והגרמנים הקמים ויושבים לפי הוראות הכרוז, זה יותר טוב? אבל תדמית היא תדמית. וכולם טעו. ובגדול, נבחרת ברית־המועצות היתה טובה, מפני שיש בה מה שלא היה לנבחרות רוסיות שקדמו לה — הדוות משחק, ברק אישי, ואותה התפרצות אדירה של כוחות שהיו חבויים הרבה שנים ודוכאו או נדחקו אי־שם בין הוראות טקטיות ופחדים מסוג אחר.

או.קי., אז אין שם דמוקרטיה, הגלאסנוסט הוא צעד קטן בדרך ארוכה. כשתהיה שם דמוקרטיה הם ישחקו כמו הספרדים. ואולי יתפזרו כוכביהם ברחבי אירופה, והם ישחקו כמו הבנים. לך תדע. בינתיים הם מדי יפה ובשל של הגלאסנוסט.

קדימה או אחורה

מכתבים לידיד

אפילו גורבצ'וב עדיין אינו יודע במי יתמוך הכינוס הכלל־ארצי של המפלגה הקומוניסטית: האם ייסחף הרוב עם זרם ההתחדשות או ייבהל מקצב השינוי ■ הוויכוח הגדול מגיע לשיאו

נפתלי חיקר,

האזרח הסובייטי עובר עתה טלטלות רבות. הוא אינו יודע במה להאמין — האם באותן תמורות שמביאה ה„פרסטרויקה" כמעט מדי יום, או שמא מוטב להמתין עד יעבור הזעם והכל ישוב לקדמותו.

לקראת הכינוס הקומוניסטי הכלל־ארצי בראשית יולי, התחוללו כמה אירועים מסעירים. לדוגמה, חגיגות אלף שנות הנצרות. רוסיה הסובייטית, שהכריזה בזמנו על הדת כ„אופיום" וסגרה כמעט את כל הכנסיות (צ'רקסיות, פרבוסלאביות) חוגגת היום ברוב עם את אלף שנות הנצרות. מאות כנסיות נפתחו ושופצו מחדש, וראשי הכנסיה הפרבוסלאבית זוכים לכבוד מצד ראשי המפלגה. וכאילו לא די במעשי כפירה אלה בדת הקומוניסטית, באה ההודעה על המגמה לטהר את שמו של... טרוצקי! לייב טרוצקי (ברונשטיין), ממנהיגי המהפיכה, שהיה מספר שניים אחרי לנין, ושמו נמחק לחלוטין בברית־המועצות מאז הוכרז על־ידי סטאלין כאחד ה„בוגדים השפלים ביותר". סטאלין לא הצליח לחסל את טרוצקי במשפטי שנות השלושים, משום שטרוצקי נמלט למערב. אך מאוחר יותר השיגה אותו ידו הארוכה של סטאלין בגלותו במכסיקו. רוצח שכיר ניפץ את גולגלתו. טרוצקי נמחק מכל ספרי ההיסטוריה של ברית־המועצות, וגם לאחר שרבים מקורבנות הסטאליניזם זכו לרהביליטציה, על טרוצקי לא דובר. רק בימים האחרונים הועלתה דרישה לזיכויו ולהכרה בזכויותיו כאחד ממנהיגי המהפיכה. אם גורבצ'וב יביא לוועידה שתיפתח בראשית יולי את בשורת זיכויו של טרוצקי, הרי יהיה ברור שהוא נפרד סופית מן העבר השמרני.

הקרב על „הפרסטרויקה" נמצא בעיצו־מו. הכנס הכלל ארצי של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית יוכל לשמש זירה פומבית להתמודדות בין תומכי ומתנגדי הרפורמות של גורבצ'וב. זה חודשים, לקראת הכנס הזה, נמשך הוויכוח בעתונות, ברדיו, בתיאטרון — בגילוי לב מפתיע. כך למשל, העיתון „טרוד" (בטאון האיגודים המקצועיים) פירסם מכתב של אחד החותם „ותיק", שבו בין היתר, דברי התרעומת האלה: „אני ועוד ותיקים רבים מביטים בכאב על כל המתרחש היום. פשוט אי־אפשר להבין. מדי יום ולילה תאונות רכבת, תאונות אוויר וים, חטיפת מטוסים, עבירות מסוגים שונים, שביתות והפגנות נגד המדינה. בשביל מה כל אלה — לא ברור. בשבילנו, אלה שלחמו בחזיתות, היה שמו של סטאלין הדבר היקר ביותר. יצאנו להסתערות „למען המולדת", „למען סטאלין". ועכשיו אנו מעליבים אותו, ולאחרים סולחים הכל, מעניקים רהביליטציה, למרות שחלפו כבר 50 שנה...".

אכן, זהו קול של אחד השמרנים, שאינו יכול לשאת את „הגלאסנוסט", את הפרסומים הגלויים על המתרחש היום בברית־המועצות, ואת ביקורת העבר. העיתון „טרוד" גם משיב על מכתבו של „הוותיק": כעת נדבר על האמת, שאותה הינך מקבל במרירות כזאת. כמובן, שבשביל הנוחות הנפשית מוטב לא לדעת את האמת המרה, עד כמה קל יותר היה בעבר — כאשר פתחת בבוקר את העיתון והכל אצלנו היה נהדר... לא התרחשו שום תאונות אוויר, ואפילו אסונות טבע היו אצלנו הבטוחים ביותר בעולם... נו, אמנם חיינו היו עניים, אך גם כאן הוסברה הסיבה — זו אשמת המלחמה. אם בכלל יש מקום של סבל הריהו מעבר לגבול. הנוסחה פשוטה, מרדימה, אך רחוקה מן המציאות. במשך שנים רבות היינו מוצפים במיתוסים תעמולתיים. ועתה צריך להחליט — מה טוב יותר — האם האמת המרה או האשליה המתוקה של הצלחה... ובכן, ככל שהתקופה תהיה מרה, אין מנוס מללגום אותה, אם רצוננו לחיות...".

לא מדובר בפירסום מקרי; הקרב על הרפורמות מתנהל גלויות מעל דפי העיתונות. אחד הסימנים החריפים לעימות בין השמרנים לבין המחנה של גורבצ'וב היה פירסום „מכתבה" של נינה אנדרייבה בעיתון „סובייצקאיה רוסיה". קשה לדעת אם מדובר באמת במכתב של אותה אנדרייבה, שאיש אינו מכיר, או במסמך — מצע של המחנה השמרני־ביורוקראטי, מה עוד, שהפירסום תופס עמוד שלם של העיתון. על־פי כל הסימנים, מכתב זה נראה כמסמך המייצג את שמרני המפלגה. על כך תעיד גם העובדה, כי „המכתב" זכה מיד לתשובה במסגרת מאמר המערכת (!) ב„פראבדה", העיתון הרשמי של המפלגה. חריפות התשובה מעידה, כי אכן זוהי תגובה למסמך אופוזיציוני. מעניין, כי כל ויכוח מסוג זה מגיע בסופו של דבר לסוגיה של סטאלין, זכויותיו וחטאיו. אותה אנדרייבה טוענת במכתבה, שכל הסיפורים על הרדיפות הפוליטיות בימי סטאלין אינם אלא המצאה של אויבי ברית־המועצות. למה אנו זקוקים לנוהג זה לפיו כל מנהיג סובייטי, שמסתלק מתפקידו מושמץ בשל שגיאותיו האמיתיות או המדומות?

„המכתב" של אנדרייבה הפך עם פירסומו למאורע פוליטי. „פראבדה" חורזו עם ותשובה מפני — כך מפרשים במוסקבה — שפעילי המפלגה יכלו לראות במכתב זה מעין אות, כי הגיע הקץ ל„פרסטרויקה". ואמנם, פה ושם הבינו כך את הפירסום.

ואמנם בעיתון אחר, „סובייצקאיה קולטורה", נאמרים הדברים בצורה מפורשת. המחבר מספר, כי „הפרסטרויקה" מלווה משברים תקופתיים. אחד מהם התרחש עוד בסתיו שעבר, כאשר הכוחות השמרנים הוחזקו בצורה בולטת, אך לקראת האביב של שנה זו התחילה ממש הס־תערות של מחנה השמרנים.

הכינוס הכלל־ארצי של המפלגה הוא מוסד שלא הופעל כבר יותר מ־40 שנה, אם־כי על־פי תקנון המפלגה יש לכנסו כל חמש שנים. כינוסו עתה מלווה שורה של בעיות, הקשורות בבחירת הנציגים. במס־פר אזורים הושמעו טענות נגד קביעת מועמדים ללא בחירה דמוקראטית. גור־בצ'וב עצמו עדיין אינו יודע במי יתמוך הרוב בכנס הזה. האם ייסחפו עם זרם ההתחדשות נוסח הפרסטרויקה או ייבהלו מן הקצב המהיר מדי של השינויים, ויבקשו לעשות צעד אחד אחורה?

שלך בידידות,

מארק גפן

מיכאל גורבצ'וב. הוא צריך הרבה כשרון הרבה תבונה והרבה מזל

תיבת פנדורה

יוסף שמי

בניגוד למצופה זה בא — זינובייב, קאמיינייב, פיאטאקוב וראדק זכו לריהביליטציה רשמית של בית־המשפט העליון של ברית־המועצות. החנינה נוגעת לאשמות בבגידה, ריגול, חתרנות נגד השילטון ועוד. לעת עתה לא זכו למחילה בגין „סטיות אידיאולוגיות".

באנציקלופדיות הרשמיות ציינו תמיד, ששמו המקורי של קאמיינייב היה רוזנפלד, של ראדק — סובלסון, של זינובייב — ראדומיסקי וכו'. זינובייב היה חבר מרכז המפלגה הבולשביקית מ־1907,

סידרת הריהביליטציות שבה פתח גורבצ'וב לנידוני סטאלין עשויה לכלול בקרוב גם את טרוצקי

חבר הלישכה המדינית (פוליטביורו) בשנות 17 — 1926, מזכיר הכללי של הקומינטרן בשנות 19־1926. הקריירה של קמיינייב היתה דומה לזו של זינובייב, שמותיהם הופיעו כצמד חמד. קארול ראדק היה פעיל המפלגה הסוציאליסטית השמאלית, גם הפולנית וגם הגרמנית, ואף השתתף בנסיון המהפיכה של ינואר 1919. אחר־כך היה גם הוא בנשיאות הקומינטרן וזמן מה שימש עורך ראשי של ביטאון המפלגה „פראבדה". לראדק יחסו את האימרה העוקצנית שב„פראבדה" (ברוסית: אמת) אין אמת וב„איזבסטיה" (ברוסית: חדשות) אין חדשות. זינובייב וקאמיינייב היו מפורסמים לא פחות מטרוצקי כמבצעי המהפיכה. בוכארין היה „חביב המפלגה", כהגדרת לנין, ואחד מתיאורטיקנים של התנועה הבולשביקית. כל אינטליגנט שעמד להצטרף לתנועה התאמץ ללמוד בעל פה את ספריו על כלכלת תקופת המעבר ותקופת החברה הסוציאליסטית וגם על הדיאלקטיקה ההיסטורית. אוסף של פיליטונים של ראדק „פורטרטים ואמפלטים" היה בגדר קריאת חובה. בין הפיליטונים — מאמר חנופה והכנעה כלפי סטאלין. כל אלה ורבים אחרים, כמו מרשל טוכצ'בסקי, מרשל בליכר, שבקיץ 1938 הנחיל מפלה לצבא העלית של יפאן הפכו בין־לילה לבוגדים, מרגלים וסוטים מהקו הנכון של המפלגה.

רעידת־אדמה במערב

אל מחוץ לגבולות בריה"מ הגיעו האשמות והפרוטוקולים מבתי־המשפט והזין ממשפטי הגנרלים, אשר לא זכו למשפט פומבי „מטעמי ביטחון" במקטע, לאנשים במערב, שהשליכו את יהבם על הרעיון הסוציאליסטי, קשה היה „לבלוע" מנה כזו של האשמות. כל פעם שורבב גם שמו של טרוצקי למשפטי הראווה. כל משפט כלל האשמה של השתייכות לסטיה טרוצקיסטית, לרשת ריגול שנפרשה על־ידי טרוצקי בכל רחבי ברה"מ. טרוצקי מצידו השיב בסידרת ספרים, אשר המפורסם מבחינה זו היה „פשעי סטאלין". טענותיו לא זכו אף פעם לתגובה, לא של רשויות המשפט ולא בפירסומים המכוונים לחו"ל.

משפטי הראווה גרמו לרעידת אדמה במערב. שיתוף הפעולה בין תנועות השמאל התערער עד כדי כך, שבצרפת, למשל גרם הדבר להחשת תהליך ביטול הסכם שיתוף הפעולה בין הקומוניסטים והסוציאליסטים.

לפשוטי העם, במיוחד כל אלה אשר ראו בברית־המועצות תקווה לפתרון בעיות אבטלה, אי־שיוויון חברתי, דיכוי לאומי, מאבק באנטישמיות ובגזענות, גרמו משפטי הראווה לבילבול, ליאוש וחוסר־אונים. כנער באותם ימים לא ראיתי לעצמי שום נקודת אחיזה. הציונים לא נתנו תשובה לשאלת מצבם של אלה אשר מסיבות שונות, גם חוסר אמצעים, לא יכלו לבחור בהגירה לפלשתינה. הבונדאים היו יותר מדי „מסורקים", יותר מדי עסוקים בהפצת תרבות אידית, כדי למצוא מקום למאבק למען המדוכאים, חסרי עבודה, קורת גג, ואף לחם. נוצר מצב מעניין, יחיד במינו: נשארה התלהבות להישגי בריה"מ בשטח הכלכלי־חברתי, ובמקביל חוסר אמון באמיתות ההאשמות נגד „הסוטים" שעמדו בראש המהפיכה. „השכל הישר" אמר, כי מדובר במשפטים נוסח העולם התחתון בין הדיאדוכים שבאו אחרי לנין. די היה בפיקפוקים מסוג זה כדי לזכות בכינוי הלא־מחמיא „טרוצ־קיסט". לא היה קל לאמץ כינוי כזה, כאשר אנשים רגולים כמו אראגון, בארבי, סילונה ועוד, עמדו לצידו של המשטר הסובייטי ושל סטאלין אישית. בפולין של שנות השלושים הופיעו ספרים שכתבו סופרים מעוררי אמון, כמו הלינה גורסקה, הנה קראגן ואחרים, אשר ברפורטאז'ות מהשטח נתנו עדות נלהבת ותעודת יושר לעומדים בראש המשטר ולנעשה בשטח בתוך בריה"מ. כנגד זה היו אומנם ספרים אחרים, כמו של הסופר הידוע אנדרה ז'יד, פאנאיט איסטראטי ואחרים.

לחץ כוחות פוליטיים

יש שהשלטון חוזר בו מהאשמות ומשיב את כבודם של הנדונים, בלחץ כוחות פוליטיים, מכורח המאבק שהוא מנהל בתוך המחנה שלו וגם עם מחנה אחר, אופיים של הכוחות הפועלים לריהביליטציה של הנדונים למיתה בשנות ה־30, אינה נהירה כרגע, גורבצ'וב פותח בכך תיבת פנדורה פוליטית, אידיאולוגית וחברתית. לא יעבור זמן רב וגם טרוצקי יזכה לריהביליטציה. השלב הצפוי הבא הוא ויכוח על ההשקפות הכלכליות, החברתיות והפוליטיות של ה„מקוללים". לריהביליטציה של ה„סוטים" מהקו הנכון כלומר הקו שייצג סטאלין, יש השלכה על הסטטוס של „המעמד החדש". המעמד הזה צמח והתפתח „כילד חוקי" של מעשים לא חוקיים. אפשר להניח, כי זו הכוונה של העומד בראש הפירמידה הסובייטית. מאות מיליוני ספרי לימוד יצטרכו לזרוק לאשפה עקב החזרת כבודם של אנשים כמו זינובייב וקאמיינייב, אלפי סופרים דוקטורנטים יצטרכו לבלוע את הכובע משום שכתבו דיסרטציות על סמך החומר שפורסם בשנות השלושים. הפגיעה הקשה ביותר צפויה באמינות הק.ג.ב. ומערכת המשפט. ימים יגידו מה יהיו התוצאות.

ריהביליטציה של קמיינייב, זינובייב ואחרים, ובעיקר של בוכרין, הוא בגדר נגיעה במסמר סופי באגדה על אודות תפקידו ואישיותו של סטאלין.

יתכן שבקצב הזה עוד מעט יגיע גם תורו של לנין ויתחילו לדבר על מעשיו ומחדליו.

אויבים מבית

גורמים רבי־השפעה בחברה הסובייטית מתנגדים לרפורמות של גורבצ'וב ■ מתנגד נוסף מצוי מחוץ לגבולות בריה"מ

יהודה להב

לנין כתב בראשית המאה חוברת בשם „מיהם אויבי העם וכיצד הם נלחמים בסוציאל־דמוקרטים?" עכשיו נחוצה אולי חוברת בשם „מיהם אויבי הפרסטרויקה וכיצד הם נלחמים בתוכניתו של גורבצ'וב".

הפרסטרויקה — התוכנית להיערכות מחודשת ומקיפה בכלכלה ובחברה הסובייטית — אינה המצאה שרירותית של גורבצ'וב או של מישהו אחר בצמרת של בריה"מ. היא מבטאת צורך חיוני במטרה להכטיח את קצב הצמיחה של המשק הסובייטי.

אך השינויים המתחייבים מחוללים רעידת אדמה בסדרים החברתיים הקיימים ובקדמויות המקובלות. מכאן, כי לפרסטרויקה מובטחת תמיכתו של כל גורם בחברה הסובייטית המעוניין בהשגת מטרה זו (במידה שהוא מודע לאפשרויות המציאותיות להשגתה). לעומת זאת, מתנגדים לה כל הגורמים שבעיניהם שמירת הסדרים הקיימים היא היעד הראשון במעלה והעלולים להפגע ממנה.

המתנגד מספר אחד של הפרסטרויקה הוא המנגנון המפלגתי הממלכתי — זה המנגנון שבפרסומו החדש של הבמאי הסובייטי אלדר טראסוב שרים עליו „איננו זורעים, איננו זורעים, איננו בונים, אך אנו מפארים את משטרנו החברתי". על פי ההגדרה המרקסיסטית, בדבר ההוויה הכלכלית והחברתית הקובעת הם ההוויה הרוחנית, אנשי המנגנון אף אינם יכולים שלא להתנגד לשינויים המוצעים. ביטול התכנון המרכזי הכולל, הענקת עצמאות למפעלים, פיתוח מנגנוני שוק בפעילות הכלכלית, יש בהם כדי „להשמיט את הקרקע ממקורות שליטתו של המנגנון, שהם גם המקורות לזכויות־היתר שלו.

הבעיה היא איכותית, שהרי במצב הקיים מנגנון זה מחליט ומרכז, מתיר ואוסר, מעניק ושולל, ולמרבה האירוניה הוא שנועד להיות הממונה על ביצוע השינויים שהוא מתנגד להם. בימי חרושצ'וב כבר הוכיחו אנשי המנגנון שהם מסוגלים להיות טבעת חנק ובמעשיהם ובמחדליהם הם יודעים להעלות על שרטון תוכניות שאינן רצויות להם. אך הבעיה היא גם כמותית: המנגנון המפלגתי־הממלכתי בבריה"מ אינו איזו שכבת צמרת דקה; על פי הערכה, הוא מונה לפחות 20 מיליון איש, יחד עם בני המשפחה שהם 80 מיליון, כלומר כ־20 עד 25 אחוזים מכלל האוכלוסיה, שבסירוס יפגעו מהגשמת הרפורמה.

חשיבות רבה, אולי מכריעה, נודעת לשאלה אם „גורמי ביניים" למיניהם יצטרפו לתומכי הרפורמות או למתנגדיהם. כ„גורמי ביניים" אפשר להגדיר את השכבות שההשלכות החיוביות והשליליות של הפרסטרויקה משמשות לגביהם בערבוביה. למשל — הצבא. תוכנית הרפורמה תחייב, כנראה, קיצוצים לא קטנים בתקציב הצבאי ובמצבת הכוחות המזויינים. אך מצד שני, אנשי הצבא הבכירים מתחילים להבין, כי רק באמצעות הרפורמה ניתן לפתח לאורך ימים תשתית לעוצמתה הצבאית של בריה"מ ולמעמדה המעצמתי. הוא הדין לגבי מנגנון שירותי הבטחון, רבי העוצמה.

המתנגד מספר שניים של הרפורמה הוא — אולי למרבה הפליאה, של רבים ותמימים — מעמד הפועלים. בשיטה הקיימת, רמת החיים אינה גבוהה — ובימי ברז'נייב אף חל בה קפאון — אך הפרנסה מובטחת בלי מאמץ, בלי יוזמה, בלי סיכון. רבים מאוד מעדיפים את הביצה המוכרת על פני הרוחות המנשבות בים הפתוח.

האוייב מספר שלוש — הוא היעדר דפוסים דמוקרטיים. אחד מתומכיו של גורבצ'וב התלונן בימים אלה כי למראית עין, הכל תומכים בפרסטרויקה ונשבעים לה אמונים. כיוון שעדיין לא קיים ויכוח רעיוני ופוליטי מהותי וגלוי, מתנגדי הרפורמות יכולים להסוות את עצמם ולהביא לכלל ביטוי את התנגדותם בדרכי סתר, עקיפות, בפעולות חבלה שקטה ושיטתית. זו הסיבה שתומכי הרפורמות זועקים — ובאחרונה אף עורכים הפגנות מחאה — על שאנשי המנגנון הביאו בתככיהם לבחירת צירים שמרניים לכינוס המפלגתי הנפתח השבוע, והשאירו בחוץ את חסידי הפרסטרויקה. אך הפגנות אלו רומזות לסיוף הנאבק בצללים. גם אנשי המנגנון השמרניים ביותר הם „בעד הפרסטרויקה"...

האוייב מספר ארבע הוא גורם הזמן. הישגי הרפורמות עשויים לתת אותותיהם לאחר תקופת מעבר, בעוד שלטווח קצר צפויים קשיים, פגיעות, בילבול.

גם הגורם הבינלאומי עלול להיות בעוכרי הרפורמה. במערב יש אמנם רבים המבחינים בסיכוי, שבעקבות הרפורמות תחודש חברה סובייטית פתוחה, סובלנית והומנית יותר, והם מוכנים לסייע לגורבצ'וב. אך יש רבים אחרים הסבורים, כי הצלחת הרפורמה תביא להגברת עוצמתה של בריה"מ וממילא להחרפת האיום הסובייטי על המערב.

לגורבצ'וב דרושים הרבה כשרון, הרבה תבונה, גם הרבה מזל, כדי לנווט את ספינת הרפורמות בין המיצרים.

תגובות

עזרו לרהט לעזור לעצמה

ברהט עדיין ישנה התערבות חזקה בחיי הפרט, ההורים משדכים, העוני והצפיפות מטרידים. אך למרבית הצעירים שאיפות גדולות, הזקוקות לתמיכה — דו"ח שיחות עם 70 צעירי רהט (במסגרת בחינת הבגרות באנגלית בעל־פה, מאי 1988)

יהודית אגסי

התרשמתי השנה, שחל שיפור־מה בבית־הספר התיכון של רהט. המעבדה שקמה הייתה פעילה ושקקה חיים, אך הספרייה עדיין קטנה יחסית למספר התלמידים. משרדי ההנהלה מסודרים בטעם ומקושטים במלקטים ותמונות צבעוניים. הבנים בלבוש מערבי מסודר, בעוד שחלק מן הבנות לבושות מכנסיים, חולצה צנועה וכיסוי־ראש, אך חלקן הגדול באות בלבוש „הדתיות": גלימות חומות ארוכות עם כיסוי ראש וצואר, דוגמת הנזירות. זוהי תופעה די חדשה, שהתפתחה בשנים האחרונות בלבד, שהרי לא הייתה קיימת עדיין בשנת 1978, שנה שבה הכרתי את נערי רהט לראשונה.

ידיעת השפה האנגלית

כמו בכל כיתה, ישנו פער ניכר בין „הטובים" והיותר „חלשים" שמתבטא בציונים הנעים בין 50%־90%. היו בנים, שהצטיינו בשטף דיבורם והבעת דעותיהם, אך רק בת אחת או שתיים הגיעו לאותה רמת־ביטוי. ניכר שהרמה הכללית עולה בהתמדה במשך השנים.

משפחות הצעירים

מרבית משפחות רהט מרובות ילדים — עד 16 ילדים במשפחה, כשמדובר בשתי נשים. רוב הצעירים גרים בבתים, שהוריהם בנו בכפר, המונה 15.000 נפשות. אך, חלקם גרים עדיין בשולי הכפר — אלה שמשפחותיהם עניות מדי, כדי לבנות בית. אצל אלה התנאים קשים יותר, והמרחק מבית־הספר — מהלך עד שעה ברגל, או נסיעת תחנה אחת באוטובוס. רוב הצעירים גרים עם מספר אחים בחדר, ואף לעתים רחוקות יש לצעירים תנאים אופטימליים לעשיית שיעוריהם. לכל המשפחות מכשירי טלוויזיה; לרבים גם וידיאו; לכולם חשמל ומים זורמים בבית.

בעיות חברתיות וכלכליות

אבות רבים אינם עובדים לערך מגיל 50, משום שאין העבודה מצויה במקום. המעוניין לעבוד חייב למצוא עבודת־חוץ, כגון עבודה במפעלים של קרית־גת, תל־אביב והמועצה האזורית. אפשר גם למצוא עבודה בקיבוצי הסביבה, בבניין, או בחקלאות, או בעבודות הקרן־הקיימת.

לרבים ברהט כלי רכב, המשמשים לעבודות חוץ: מוניות, טרנזיטים, מכוניות־משא, אשר עוברים בשירות הציבור באיזור וברחבי המדינה. עבודות אלה אינן מתאימות לגיל ההורים הקשישים, אי־לכך סבורים הנערים, שחיוני ביותר להקים מספר מפעלים ברהט, שבהם יוכלו לעבוד חלק מן האבות, האימהות והנערות, וכך תיפתרנה רוב בעיות האבטלה והעוני. ישנם תושבים העובדים בבנק של רהט, בספרייה הציבורית ובשירותים, אך אלה הם מעטים בלבד.

נישואים מוקדמים

בכל כיתה י"ב ישנם מספר נערים נשואים, גילם 18־20, לכל היותר. „נשותיהם" הן נערות בנות 15־17, שנאלצו להפסיק את לימודיהן אחר החתונה ולהפוך לעקרות־בית, כנהוג לגבי אשה נשואה. לדעת הנערים, צעיר בגיל זה נוטל על עצמו עול כלכלי כבד, שמאלץ אותו לדחות את תוכניותיו האישיות להתקדם בלימודי־המשך, או בלימוד מקצוע ומימוש שאיפותיו. ברור מאליו, שנערה נשואה אינה יכולה לממש את משאלותיה בתחום הפיתוח העצמי.

„שידוכים"

ההורים עדיין משדכים ורבים אינם מרשים לילדיהם בחירה חופשית. הלחץ על הצעירים כבד, לעתים עד כדי החלטה לעזוב את המקום, כשרצונם אינו יכול להתמלא. אמרו לי: „עלי להתחתן עם אחותו של מישהו, שחייב להתחתן עם אחותי, אך שנינו לא אוהבים את בנות־הזוג המוצעות לנו. אנו רוצים לבחור בת־זוג בעצמנו. אם הורינו ילחצו עלינו, נאלץ לעזוב את המקום."

שאיפות הצעירים

למרבית הצעירים שאיפות גדולות. הם מעוניינים לרכוש השכלה גבוהה ולהיות מורים, אחיות, עובדים סוציאליים, רופאים, רופאי־שיניים, וטרינרים וכדומה. על־מנת להגשים שאיפות אלה, עליהם לעבוד תחילה תקופה של שנה או מספר שנים. כוונתם למצוא תעסוקה בבתי־המלון של באר־שבע, ערד או אילת כמלצרים, פקידי־קבלה וכדומה. רבים יעבדו בבתי־חרושת, בקיבוצים ובכל עבודה מצויה. לאחר מכן מתכוונים אלה הרוצים ללמוד רפואה, או רפואת־שיניים, לנסוע לגרמניה, איטליה או רומניה, שם יצטרפו אל מכריהם הבדואים הלומדים בארצות אלה היום. הם מסבירים את רצונם ללמוד בחו"ל ולא בארץ, בכך שבארץ אין מתירים להם להתחיל בלימודים לפני גיל 21. כלל זה לא קיים בחו"ל.

נערים לא מעטים הביעו את רצונם לעסוק בספורט הכדורגל במסגרת „הפועל". מאחר שיש היום רק מגרש כדורגל אחד ברהט, חשוב להכשיר עוד מגרש, כדי לפתח ענף ספורט זה, כי רבים הנערים המוכשרים בתחום זה.

לא קיים מועדון צעירים ברהט, על הנערים לחפש בילויים בבאר־שבע: קולנוע, מועדונים, מפגשים עם צעירים בני גילם. אין גם בריכת־שחיה ומרביתם אינם יודעים לשחות ויכולים ליהנות אך ורק ממים המלח, שם לא קיימת סכנת טביעה למי שאינו יודע לשחות. בים המלח ובאילת פוגשים הנערים צעירים מחו"ל ומחליפים איתם דעות, מתרגלים את האנגלית שלמדו, ומקבלים הרבה רעיונות חדשים.

דעות פוליטיות

אלה שבחרו להביע את דיעותיהם הפוליטיות היו ספורים. נער אחד לא האמין בהצלחת מדינה פלסטינית עצמאית, מאחר שחסרים, לדעתו, הנתונים לכך: מנהיגות חזקה, משאבים כלכליים, ניסיון אדמיניסטרטיבי וכו'. נער זה משוכנע, שהמלך חוסיין לא יקבל על עצמו את האחריות על אוכלוסיית הגדה המערבית, ולא יהיה מעוניין ליטול עול זה על מדינתו בשום אופן. דעתו היא, שהשטחים חייבים להישאר בריבונות ישראל; בשלב ראשון, יש להשוות את תנאי ערביי ישראל והשטחים, בשלב שני יש לשפר את תנאי האוכלוסיה הערבית בכל „ישראל הגדולה": פיתוח מפעלי תעשייה וחקלאות, קידום החינוך והשירותים ועוד. ישראל די חזקה להתמודד עם משימה זו בטווח הרחוק.

נער שני התלהב מן הניסיון של חיים משותפים בין יהודים וערבים, כפי שמתקיים ביישוב הקטן, נוה שלום שליד לטרון. הוא ביקר שם מספר פעמים, ראה 18 משפחות של יהודים וערבים חיים בשלום ובשלווה בצוותא, כשהם מפתחים את יישובם, עובדים בעבודות־חוץ, מקיימים בית־ספר מעורב ודו־לשוני, חיי תרבות וחברה משותפים. הוא רואה בכפר זה סמל לדו־קיום בשלום בין שני העמים החיים בישראל, ומתכוון לנסות לחיות בכפר זה, ולשמש בכך דוגמה לצעירים אחרים.

הנערים חשים, שקיימת יותר מדי התערבות בחיי הפרט, על־ידי המשפחה ודעת הקהל ברהט. דור ההורים שמרני ונצמד למסורת עתיקת־היומין, שעבר עליה כלח. רק באמצעות חינוך מודרני יוכל דבר זה לבוא על תיקונו. חשוב, שרבים מבני הכפר יחזרו אחרי לימודיהם באוניברסיטה לשמש כמורים ומורי־דרך ולשנות את הקונצפציות הישנות.

הכפר כבר שינה הרבה ממנהגיו וחלה התפתחות אדירה במשך 40 השנים האחרונות. בראשית שנות ה־40 היו עדיין הבדואים נוודים למחצה והיום כפר גדול עם בתים מודרניים, סופרמרקט, בנק, בית־ספר תיכון, לבוש מערבי, נסיעות לחו"ל של בני הכפר ללימודי רפואה ועוד ועוד, אך עדיין אין זה מספיק, ותהליך זה חייב להימשך בקצב מוגבר.

כיום אין לדבר על מנהיגות הכפר, כמו בימי השייח'ים החזקים כמו, השייח' אל־הוזייל או השייח' אבורקייק. היום ישנה מועצה מקומית, ששיניה אינן חזקות דיין ואין בכוחה לחולל שינויים גדולים כמו הקמת מפעלים במקום. הכפר זקוק לעזרת המדינה בתחום הכלכלי ועזרת משקיעים פרטיים בעלי ממון. זה יכול לתת תנופת־פיתוח לכפר ואז יפרח וילבלב, כי החומר האנושי בו רב־יכולת ויכול לתרום רבות ליצירת יישוב למופת ולדוגמה לכפרים ערביים ובדואיים אחרים.

המסר לציבור

לא יכולתי, בתום ימי המבחן, לעבור לסדר היום ולראות בשיחותי עם נערים ונערות אלה מבחן גרידא. היתה לי הרגשה עזה, שצעירים אלה מבקשים, בכל לשון של בקשה, להעביר מסר לציבור, למחנכיהם, להוריהם, למועצת הכפר, לממשלת ישראל, למשרדי הפיתוח והרווחה ואולי אף לשכניהם ממול — עזרו לנו לעזור לעצמנו וכולנו נצא נשכרים מכך!

טעות בחלון־ראווה

פנחס גיצן*

במכתבו של מנחם מרגלית („שבוע הספר העברי", „על המשמר" 9.6.88) נטען, למעשה, כי משבוע הספר העברי יש משום „הטעיית הציבור" [illegible] כשהוא מתייחס, ספציפית, למחיר הספר „סיפורים של 70 בתים" [illegible]

תגובתנו:

א. מחירו הקטלוגי של הספר „סיפורי בתים", מאת זאב ענר, בהוצאת משרד הביטחון, הינו 41 ש"ח.

ב. מאחר שהספר מתאר את סיפורים של שבעים בתים ויושביהם שהתקשרו בתולדות ההתישבות בארץ, הגענו להסכם עם ההוצאה שהספר יימכר עם תחילת [illegible] במחיר־מבצע, כדי לאפשר לוותיקי היישוב להצטייד בספר הנ"ל במחיר מוזל.

ג. הספר הנ"ל נמכר בכל חנויות של רשת סטימצקי מ־29.4.88 ועד 31.5.88 במחיר־מבצע בהנחה של 28%, היינו 29.50 ש"ח.

ד. החל מ־1.6.88 מחיר הספר חזר למחירו הקטלוגי המלא, היינו 41 ש"ח כפי שנקבע על־ידי ההוצאה.

ה. במסגרת „שבוע הספר העברי", שהוארך על־ידי חברת סטימצקי לשבועיים, נמכר גם הספר הנ"ל כפי שנמכרו כל הספרים העבריים, בהנחה של 25%. אי לכך מחירו של הספר הנ"ל במסגרת „שבוע הספר העברי" הינו 41 ש"ח פחות 25%, היינו 30.75 ש"ח.

ו. לאור המתואר לעיל והבירור, שערכנו בחנות בעפולה, הסתבר לנו שהמוכר בחנות לא תיקן את המחיר בחלון הראווה, ומחיר המבצע שהיה בתוקף עד 31.5.88 נשאר ב־5.6.88. על כך אנו מתנצלים בשמו.

ז. אולם, בין העובדות המתוארות לעיל, ובין הביטויים שהכותב משתמש בהם [illegible] „הציבור", „עובדים עלינו בעיניים" וכו', המרחק הינו רב. [illegible] מקיבוץ מרחביה המכובד, לבדוק את העובדות לאשורן, [illegible] מבוססות ולא לענין.

ח. החנות בעפולה נתבקשה להחזיר לך 1.25 ש"ח (שקל אחד ועשרים וחמש אגורות) בגלל אי־דיוק בכרטיס בחלון הראווה.

ט. לגבי מכתבה של הגב' שיזנה ויסיס („על המשמר" 15.6.88):

1. מאחר שלא צוין שם הספר, איננו יכולים להתייחס למקרה המסוים.
2. חברת סטימצקי כמו"ל לא העלתה מחירים של ספרים עבריים לפני „שבוע הספר העברי".
3. המחירים של ספרים עבריים בהוצאת חברת סטימצקי עודכנו לאחרונה ב־1.10.87, ומאז ועד היום לא השתנו.
4. מאחר שחברת סטימצקי משווקת בחנויותיה ספרים עבריים מכל ההוצאות בארץ, במחירים קטלוגיים שנקבעים על־ידי המו"לים, יכול להיות שהוצאה כלשהי העלתה את מחיר הספר שלה ואנו נאלצנו למכור את הספר במחיר הקטלוגי.
5. ממחיר קטלוגי של המו"לים אנו העניקו הנחה של 25% על כל הספרים העבריים במשך „שבוע הספר העברי", שהוארך על־ידינו לשבועיים מ־3.6.88 ועד 17.6.88.
6. במשך כל השנה, אנו מוכרים מספר ספרים עבריים אשר מתחלפים כל חודש במחירי הנחה יותר גבוהים, מאשר ההנחות הנהוגות ב„שבוע הספר העברי".

* הכותב הוא מבקר־פנים ברשת סטימצקי

שיתוף־פעולה מגביל

יאן פורמן*

כותרות העיתונים ודיווחים בתקשורת האלקטרונית ביממה האחרונה מאלצים אותי לחשוב, שמהלך המחשבה של שרי הממשלה נגוע בקלות־דעת ונתון להשפעתם של שיקולים, המעורערים את הבסיס של השקפת העולם הציונית.

האסון הכבד, אשר פקד את האומה במלחמת העולם השנייה, מחדד את שאיפותיה של התנועה הציונית לאיחוד כל יהודי העולם.

האיחוד הזה אינו יכול להצטמצם רק במפעל קיבוץ גלויות במדינה ריבונית אחת, אלא חייב להתבטא בתמיכה בכל יהודי במצוקתו, יהיה באשר יהיה.

שנים רבות נשמעו קריאות בישראל, למען חופש יציאה של יהודים את בריה"מ, על בסיס זכויות האדם. כעת אני נדהם לגלות את ישראל בין המכשולים הנערמים מול יהודי בריה"מ, הדורשים חופש־בחירה בכל מה שנוגע לעתידם.

נסיונות־איפיון של דפוסי ההבנה בין

(המשך בעמוד 15)

ארץ־ירוקה־חרוכה

ביקור בערב אל־נעים מוכיח, שאכן יש במדינה שני סוגים של אזרחים, איפה השוויון?

נורי אלעוקבי

נולדו בני־אדם, גדלו בארץ אחת, תחת שלטון אחד — [illegible] ואם בארצנו יש ערך לאדם, יש זכויות לאדם באשר הוא אדם, [illegible] חובות לאזרח לארצנו.

במדינתנו ישנם חוקים, האומרים להיות שווים לכולם — ליהודים וגם [illegible] ויש שחוקים [illegible] את דרך השלטון לגבי חלק מאזרחי המדינה.

בסיור בחלק הצפוני של הארץ הירוקה־החרוכה, בערב אל־נעים, [illegible] אני וד"ר ראזי פלח מגלים קבוצת מבנים רעועים בין הסלעים. [illegible] שישים משפחות הבדואים חיות מתחת לגג רעוע אחד. אסור לבנות, [illegible] במקום הלוח הרקוב של גג הבית. [illegible] ימי השנה. אין מים ולא חשמל.

[illegible]

בת 40 עוצמת עין

שנת הארבעים אינה רק תקופת שירי הלל ושבח, אלא גם זמן לחשבון נפש — למשל, עיוותים חברתיים על רקע יחסי דתיים חילוניים

צופיה מלר

שנת הארבעים אינה יכולה להיות רק תקופת שירי הלל ושבח, זמן לטפיחה עצמית על שכם ולהתפעלות מהישגים. בכל שנת עשור, או יום הולדת, זה זמן גם לחשבון־הנפש, לביקורת עצמית — ולא רק זו של המבקר הרשמי — ולקבלת החלטות אמיצות על יעדים לעתיד. עיוותים חברתיים על רקע מערכת אבסורדית של יחסי חילונים־דתיים במדינה, וודאי אינם אתרוגי היעדים הללו.

רק בת ארבעים, וכבר עיוותה מדינה צעירה־זקנה, משונה ואומללה, בעיוורונה ורפיונה מניחה:

● לנזקקים להשתלה למות, מחמת האיסור על השתלת אברים של יהודי ליהודי, אוסרת תרומת „עור ליהודים", אבל מתיימרת להביא „אור לגויים".

● לקנאיה המשיחיים ולפסיכוזה הלאומנית לחבל במחתרת בסיכוייה לשלום.

● לתושביה היהודיים החילוניים לספוג מטר־אבנים מיהודים דתיים, המחללים בכך את שבתותיה, אולם באה חשבון עם מיידי אבנים ערבים, העושים זאת בימות חול.

● למאפיונרים חרדיים לסחוט כספים עבור „משגיחים" למיניהם בתואנת „כשרות", גם עבור הרוב הדומם של תושביה ותייריה שאינם נזקקים לה — אם כי נתבעים לשלם שלא בידיעתם את מחירה.

● לבזוז את משאביה הדלים על בניית „פירים" עומדים בפני טומאה בבנקים ובכבישים, וארונות־מתים „עמידי רוחות" בחברת התעופה הלאומית שלה.

● לארכיאולוגים שלה להאבק לבדם על זכותם המדעית לחקור את עברה ועתיקותיה, ומפקירה אותם בחייהם לאלימות חרדית באתרי החפירות, ולאחר מותם — טרף למחברי משקילים מבזי צלם־אנוש.

● למדעניה מרפא"ל, למפקדיה ולטייסיה בצה"ל — ליפול קרבן לרשתות חרדיות, קבליות מיסטיות, כשהם מוסיפים באין מפריע להרעך את גורלה הקיומי.

● למיסיונרים לובשי־שחורים „לעבוד בעיניים" תופשי־תופשי על לובשי־מרים בסוודרים שבבסיסית, ועל לובשי תלבושת אחידה במוסדות חינוך־חובה שלה, ומתרגשת בשל ה„גוועלד", שזועקים מיסיונרים אלה כנגד מיסיונרים מורמונים.

● לתקצב לימודיהם ולכלכלתם של פרזיטים, המתקראים „תלמידי ישיבות" נצחיים ובני משפחותיהם; להגדיל תקציב מקוואות ובתי־כנסת, במקום לשקם את מערכת הבריאות הקורסת, ואת מערכת החינוך שלה, המופשטת רגל.

● לממן מתקציביה הדלים מוסדות „חינוך", שאינם מכירים בקיומה, מבזים את ערכיה ומועדיה, ואוסרים על תלמידיהם לכבד בקימה את זכר חלליה.

● באמצעות כניעה לסחטנות פוליטית שוללת מאזרחיה החופשיים במקומות מגוריהם את זכותם לחיי תרבות, בידור ונופש לפי אמונתם ורצונם.

● באמצעות קשר־שתיקה להתעלם מהרס אלפי משפחות, עקב התחרדות של אחד מבניהן, מקריעת בעלים מנשותיהם ובנים מהוריהם ומהברחת ילדים לישיבות וניתוקם מסביבתם הטבעית, החמה והאוהבת!

● לתת תוקף חוקי לאפלייה של המישים אחרונים מתושביה — הנשים: פסילתן לעדות, לשיפוט לבעלות על רכוש ולירושה.

● להעניק — רק לגבריה — „זכות" חוקית לביגמיה, אך לשלול מנשותיה את הזכות להשתחרר מבעל אלים, פושע, חולה נפש, או „נעלם" המשאירה בעגינותה, כעבד הממתין לכתב־שחרור מאדוניו.

בת ארבעים עיוורת ומסכנה למרות שכל אלה גורם אחר להם: בת תרדית, המשתלטת עליה, יונקת לשדה ומרצצת חיותה, אינה מניחה, בעיוורונה לעצמה לקרוא את הכתובת שעל הקיר. מוסיפה ברפיונה להרשות לשריה להובילה באפסר ולמכרה, בעבור אתנן פוליטי, לכל המרבה במחיר.

רשות מקומית — אשר שילוני

מורשת בלי נשים

מאבקן של נשים בישראל על מקומן בחברה ומוסדותיה חדר גם לעדה השומרונית בחולון, דרך הדלת האחורית — תערוכת מורשת השומרונים שנערכה באחרונה במרכז הקהילתי השומרוני בחולון.

עוררה את הנושא מרים צדקה הצפרי, רעייתו של בנימין צדקה, עורך הביטאון „א.ב. חדשות השומרונים". מרים, אשה משכילה, היא יהודייה שהשתמרנה ו„נפלה" לבית שומרוני מתקדם, לצד היותו בית דתי מאוד. סבו של בנימין צדקה, יפת צדקה, מי שהיה ראש העדה, היה פורץ הגדר הראשון בקרב העדה שהעז לשאת אשה יהודייה ונאבק באומץ בכוהני העדה על זכותן של אשתו היהודייה ובנותיו לחלקן בזבח הפסח, כאשר הכוהנים ניסו להסתמך על הנאמר בתורה בקשר לזבח, „וזר לא יקרב אליו", בהתנגדותם להפריש מהזבח לבנות צדקה. אבל נושא זה הוא כבר נחלת העבר הרחוק של שנות ה־20'. כיום אין עוד ויכוח על מידת שומרוניותן ונדמה שמרים היא יותר שומרונית משומרוני...

בגליונו האחרון של „א.ב. חדשות השומרונים" היא מספרת כי בעת שהותה יחד עם בעלה בארה"ב, הרבתה לספר על שילובן של הנשים ותרומתן לשמירת המסורת השומרונית — בניגוד לדעה המקובלת על נחיתותן של נשות השומרונים. „האשה המבשלת דואגת שילדיה ישמרו על כשרות; היא שמחנכת אותם, והעיקר — היא זאת המקיימת ושומרת בפועל על חוקי הטומאה והטוהרה והיא זאת שצריכה ללמד את בנותיה כיצד עושים זאת". בגלל כל אלה חשה מרים צדקה פגועה ונעלבת שהתערוכה, כמעט רובה ככולה, היתה על טהרת הגברים, „עד שנוצר הרושם כי השומרונים הם גברים בלבד".

„אם מקומנו במטבח בלבד, מדוע לא היה ביתן בו מיוצגים המאכלים השומרוניים שהנשים מכינות?" שואלת מרים, „ולמה לא היתה תמונה המראה ילדות ונערות לומדות תורה וקוראות בפרשת השבוע, שעורכים להן טקס, „חתימת תורה" (טקס בר־מצווה שאינו קשור לגיל 13 אלא למועד בו סיימו הילדים ללמוד את התורה — א.ש.) אפילו תצלום של חתן וכלה יושבים מול הכהן הקורא את הכתובה לא נמצא בתערוכה". מרים קובלת על כך שבהרצאות שנשאו באותו שבוע לא היתה אשה מרצה, שתספר על מקומה של האשה השומרונית המודרנית — „והרי שלא חסרות בקרבנו נשים משכילות, שיש להן מה לומר". היא מקווה באירוע התקשורתי הבא „בגראג, אנו הנשים, שמקומנו לא ייפקד".

עתה יש לצפות ש„מרדנות" זו תותקף ע"י המימסד הדתי השומרוני, שהעידן המודרני כמעט לא הגיע אליו.

איפה ה„ירוקים" המקומיים?

„זיהום אוויר הורס את העיר" — סיסמה זו ואחרות, שנישאו בידי מפגינים בחיפה נגד זיהום הסביבה הקשה בעיר, כתוצאה מהצבר של מזהמים הנפלטים ממפעלי התעשייה הגדולים במפרץ, יפה כמעט לכל ערי ישראל. עם העיור הגובר והולך של מישור החוף ומרכז הארץ נהפכה איכות הסביבה לנושא כאוב המאיים על איכות החיים והבריאות שלנו, צרה שאנו מקבלים כגזירה משמיים ולא מתמודדים איתה.

יש להשתומם שדווקא נושא חשוב זה אינו זוכה לטיפול מאסיבי ברשויות המקומיות, ושעד כה לא נכלל במצעי הרשימות של מפלגות וגופים המתמודדים במישור המקומי.

רחובות הערים מזוהמים ממצבורי אשפה; צידי הכבישים והדרכים נהפכו לתערוכות קבע של רכב נטוש וגרוטאות שונות; הגנים הציבוריים מוזנחים והאוויר מלא פיח, עשן וגאזים הנפלטים מצי הרכב הסוחם את הערים ומקשה בלאו הכי על חיי תושביהן.

יש גם להשתומם שלא קמו עד כה רשימות מקומיות, נוסח „מפלגת הירוקים" במהדורה ישראלית, שיתמודדו בבחירות המוניציפאליות על ה„ריאות הירוקות" של העיר ועל בריאותן של ריאות התושבים. אולי מחיפה תצא הבשורה?

אתר גרוטאות ארצי

הריבוי העצום של כלי רכב הנעים בכבישי הארץ, ריבוי התאונות, וכן הוצאתם ונטישתם של כלי רכב מורקנים, שעשו כבר את שלהם, בעית פינויים של אותם רכבים, המושלכים לעתים קרובות לצידי הדרכים או מובאים למגרשים וננטשים שם — בנושא זה דנה הנהלת מרכז השלטון המקומי בראשות רב תבורי, יו"ר המרכז, והיועץ הכלכלי של המרכז, קלמן דינס, בכנס שהתקיים ברעננה בחסות ראש העירייה בנימין וולפוביץ, במלאת 65 שנה לעיר.

מדובר בעשרות אלפי כלי־רכב הננטשים לצידי הדרכים והנושא מדאיג גם את הממשלה, הדאגה המשותפת הביאה למינוי צוות, הפועל בשיתוף עם המחלקה למשק וכלכלה של מרכז השלטון המקומי. הצוות ידאג להוציא לפועל תוכנית הכוללת הקצאת קרקע ע"י מינהל מקרקעי ישראל, אליו יובאו הרכבים הנטושים ברחבי הארץ ומשם יועברו לעכו, לצורך התכה מחדש.

באותה ישיבה ברעננה מסר סגן מנהל מינהל מקרקעי ישראל, משה גת, על הקצאת 50 דונם למטרה זו, בין ראש העין ובית נבאללה. בהתאם לתוכנית, יימסר הפרוייקט ליזם פרטי, אשר יקבל זיכיון לאיסוף גרוטאות ממרכזי פינוי ומריכוזים ישוביים והבאתם לאתר הארצי, בו יוקם מפעל להתכת הגרוטאות.

לדעת קלמן דינס, יש לקבוע נהלים וכללים לאכיפת חוק הניקיון, שהוא חוק־עזר עירוני — על־ידי הרשויות המקומיות, אשר תקראנה להצטרף להסדר שייקבע עם היוודע תוצאות המיכרז, בו מעורבים הממשלה, היזם והחברה למשק וכלכלה במרכז השלטון המקומי.

עלות פרוייקט מעין זה היא גדולה למדי. מהיכן יבוא המימון? ובכן, הרשויות המקומיות יצטרכו לשאת במימון חלקי, שכן על־פי החוק, עליהן לפנות את הגרוטאות. מימון נוסף יבוא מהחברה שתקבל את הזיכיון. חברה זו ודאי תמכור חומרי גלם שיתקבלו מהתכת הגרוטאות וחלק מהכנסות אלה יהיה עליה להעביר לאותן רשויות מקומיות המשתתפות בפרוייקט.

יהושע מרקוס

האם אתה בחתונה הנכונה?

יש בקרב בעלי השמחות, עורכי חתונות, בר־מצוות, או סתם כנסים משפחתיים־חברתיים, הדואגים עד לפרט הקטן ביותר לרווחת אורחיהם ואינם שוכחים גם לשרטט מפות הדרכה כיצד להגיע לאולם החתונה או לחורשת הפיקניק המתאימה. המהדרין שבהם תולים לאורך מסלול ההגעה למקום, על עצים ועמודי חשמל, שלטי הכוונה לחתונה או לבר־מצווה, עם חץ מורה את הכיוון הנכון.

הצרה היא, שאותם אורחים מסודרים ומאורגנים שוכחים בגמר השמחה להסיר את שלטי ההכוונה. בינתיים יתכן שהזוג הצעיר כבר הספיק להתגרש, אבל עקבות יום כלולותיהם נותרו על העצים והעמודים.

לפיכך, אורח יקר, במסלול נסיעתך לחתונת ידידך — אנא ודא קודם שהשלט המכוון לחתונה הוא אכן השלט „שלך", ואיננו שאריות ועקבות שהותירו בעלי שמחות קודמים, שמזמן שכחו את האירוע השובב בחייהם.

על הקרקע — דני בירן

שיח ראשונים על חקר החקלאות

המחלקה לגידול זרעים ברחוב אחד העם בתל־אביב

לקראת יובל ה־50 של מכון וולקני לחקר החקלאות, באוקטובר 1971, ערך העיתונאי אייזיק סרומי, כתב „דבר" לענייני חקלאות, סדרת של ראיונות עם ותיקי המכון. מקצת מהדברים ראו אור ב„דבר" ויתר החומר הכתוב הונח באחת המגירות יחד עם ניירת אחרת ומסיבה כלשהי לא ראה אור עד לאחרונה. רבים מהמרואיינים הלכו בינתיים לעולמם, מבלי שנדע את סיפורם המלא.

שיחק להם המזל לאותם דפים, ולפני כשנה יצא לגמלאות ד"ר אמנון קרמן, מוותיקי חוקרי הפירות הסובטרופיים שבמכון, שנטל על עצמו את המשימה להתחיל ללקט דף לדף, מסמך למסמך ולהקים את הארכיון ההיסטורי של מכון וולקני. בעקבות חיטוט בארונות הוא נתקל בדפים הנונחים שכתב סרומי, ובהם סיפוריהם המרתקים של ותיקי המכון. משחש כי לפניו מציאה של ממש, הוא עירכן את מי שצריך היה לערכן, לא ויתר ולא הרפה ורתם את הגורמים שידם על הקופה וגם חיטט ומצא תצלומים היסטוריים. וכך זיכו אותנו סרומי־את־קרמן בחוברת מהודרת שהוציאה המחלקה לפרסומים מדעיים במרכז וולקני, בשם „שיח ראשונים", על ראשית המחקר החקלאי בארץ־ישראל. ערכה והפיקה: יונה רוסי.

כך אנו מתוודעים לד"ר יצחק וילקנסקי, היוזם של רעיון הקמת התחנה לחקר החקלאות, שלימים נקראה על־שמו מכון וולקני.

וילקנסקי, שהגיע ארצה ב־1908, החל בעבודתו כמנהל חוות הזיתים ביער הרצל שבבן־שמן. הוא נסע לכל קונגרס ציוני כדי לשכנע את ועדות התקציבים להמשיך ולקיים את התחנה, שמצבה היה בכי רע — במקום משכורת קיבלו העובדים תלושי קניות למשביר...

הפרופסור שהיה לגנן

ד"ר מטילדה הורין, שעזבה ב־1930 משרת הוראה בבית הספר „בלפור" בתל־אביב, באה לעבוד במחקר במחלקה למחלות צמחים, במשכורת של שתי לירות לחודש... פרופ' קורט מנדל, בעל דיפלומה גרמנית בהורטיקולטורה, התקבל, ב־1930, לעבודה בתחנה שברחובות כ.. גנן. המטייל כיום בשדרות הפיקוסים היפה המובילה אל שטח התחנה דאז (היום כלול במכון וייצמן) יכול רק להודות לפועל הפשוט פרופ' קורט מנדל, מי שהתפרסם אחר כך כאחד החוקרים הגדולים של המכון.

סיפור רודף סיפור, אפיזודה מצטרפת לאפיזודה, לפיסת ארץ־ישראל היפה כפי שהכרנו בנעורינו וכפי שאנו מתרפקים עליה בנוסטלגיה.

הודות לשקידתו של ד"ר קרמן מלווה החוברת הנאה בתצלומים היסטוריים יחודיים, כגון הלורד בלפור בביקורו במבנה הראשון של תחנת הנסיונות, ברחוב אחד העם בתל־אביב, מסגרות העץ שעליהן היו מייבשים את עלי הטבק בבן־שמן של 1924, פרופ' חיים וייצמן והנציב העליון של ממשלת פלשתינה (א"י), סר ארתור ווקופ, חוגגים, יחד עם פרופ' יצחק אליעזר ושלני, את המעברה הראשונה לקרקע בתחנת הנסיונות שברחובות (1935), ועוד ועוד. תחנות רבות בדרכו של המחקר החקלאי, מאז ימי תחנת הנסיונות ועד למכון וולקני המודרני של ימינו.

תגובות

האבוקדו והשרב — אסון, לא כישלון

במוסף לחקלאות מחודש מאי 88, פורסם מאמר תחת הכותרת „שנת אסון, או כישלון בענף האבוקדו". את הכישלון הינכם כורכים כביכול עם מאמרו של י. הונינגו, שפורסם בידיעות מזכירות ארגון מגדלי פירות בחודש מאי, „השקיה לא נכונה". בנושא ההשקיה יש חילוקי דעות בין אנשי המקצוע, ולא הייתי פוסק חד חלק שחוסר הרטבה עד לעומק 60־80 ס"מ הוא הגורם המרכזי לאסון שפקד את הענף בשנת 87, ועל אחת כמה וכמה לא על האסון שפקד את ענף האבוקדו באמצע מאי 88 — במטעי קיבוץ כפר המכבי עומק הרטבה הגיע מעבר ל־80 ס"מ והמשכנו בהשקיה מוגברת כל ימי החמסין.

הסיבה האמיתית לאסון שפקד את ענף מרון עד הצרים היא הטמפרטורה, שעלתה בצל ל־43 מעלות ובשמש עברה את 50 המעלות צלזיוס, מלווה בשרקייה חזקה מאוד. מה שקרה באמת הוא, שכל הפריחה השופעת, החנטים הזעירים והליבלוב הצעיר, פשוט נשרפו כאילו היתה שריפה במטע. לא היה כאן כישלון בטיפול במטע, אלא אסון כבד שפקד את ענף האבוקדו אחרי שנת רוון אשתקד.

טוביה רייס, כפר מכבי

קביעה חסרת בסיס

במוסף לחקלאות מחודש מאי הופיעה כתבה בחתימת ב.ד. המתייחסת לאסון שפקד השנה את מטעי האבוקדו. בכתבה נ„יש הטוענים שהאשמה בחקלאים". כאסמכתא מביאים במשבצת נפרדת את דבריו של הפרדסן י. הוניג. זכותו של מר הוניג להביע את דעתו בעניין השקית האבוקדו, למרות שהצליח רק להפגין בורות וחוסר ידע מוחלט בנוגע לגידול האבוקדו בארץ. המחבר הוא, שכתבכם מצא לנכון להתבסס על דבריו של הוניג כדי להעלות את השאלה „שנת אסון או שנת כישלון". כנראה, מכל הגורמים המקצועיים בארץ בנושא גידול האבוקדו, ב.ד. לא מצא אדם שסמך יותר כדי לשאול אם יש לדבריו של הפרדסן הוניג בסיס כלשהו.

בגלל רגישותו המיוחדת של עץ האבוקדו למצב המים בקרקע, במיוחד באביב, מגדלים מדריכים וחוקרים מקיימים מעקב מתמיד באמצעות אלפי טנסיומטרים (מכשיר למדידת מצב המים בקרקע) ומכשירי מדידה מתוחכמים אחרים, כמו מפזרי ניטרונים, המוצבים בכל חלקי הארץ. מטרת המדידות היא מצד אחד, להבטיח את ההרטבה לעומק, ומצד שני לא לגרום נזק לשורשים, הרגישים ביותר לעודפי מים, כפי שהוכח בעבודות מחקר רבות בארץ ובחוץ לארץ.

מבין ענפי המטע בארץ, יתכן שבענף האבוקדו קיימת המודעות הרבה ביותר לבעית מצב המים בכל חתך הקרקע, לכן אין שחר לדברים שפירסמתם, בקשר ל„השקיה לא נכונה", שכביכול גרמה לאסון הכבד.

יואל בר,
ועדה אזורית לסובטרופיים, גליל מערבי

עורך המוסף מעיר:

מכתבו של י. הוניג התפרסם ב„ידיעות המזכירות" של מועצת הפירות וצוטט מתוך עלון זה.

הוויכוח שבין יואל בר והוניג שייך לתחום המקצועי, וראוי שכך יהיה. לא לעורך מוסף חקלאות הזכות לשפוט את רמת הידע המקצועי של מגדל אבוקדו זה או אחר, וכל שאני יכול להבטיח הוא זכות התגובה של יואל בר ואחרים על הידיעות השונות המתפרסמות במוסף.

דני בירן

רוד חוליט הניף אתמול הגביע במינכן וקטע סידרת אי־הצלחות הולנדיות במשחקי גמר

הולנד צבעה את אירופה בכתום

חוליט, בנגיחה, וואן־בסטן, בבעיטת־יעף נפלאה (השער היפה באליפות), הכניעו את ברית־המועצות – 0:2 ★ ואן־ברויקלן עצר „פנדל" של בלאנוב, שהיה הדמות הטראגית במגרש ★ רבבות הולנדים חגגו את הזכייה באליפות

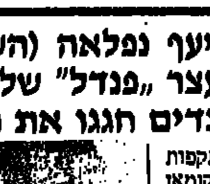

יואל כץ
גרמניה

שלושה גיבורים היו אתמול במינכן בנבחרת הכדורגל של הולנד האלופה החדשה של אירופה: רוד חוליט, מבקיע השער הראשון; מארקו ואן־בסטן, כובש השער השני, היפה ביותר באליפות כולה, והשוער האנס ואן־ברויקלן שעצר כדור־11. שלושייה זו עמדה במוקד נצחון־הגמר של ה„נבחרת הכי תומדי' על ברית־המועצות — 0:2.

מהעבר השני היה הכדורגלן הסובייטי הוותיק והמצטיין, איגור בלאנוב, בן ה־28 הדמות הטראגית. בדקה ה־40 החמיץ מקרוב; בדקה ה־56 פגע כדורו בקורת השער ההולנדי וכעבור ארבע דקות החטיא כדור־11, אותו עצר השוער ואן ברויקלן. אלילת־המזל לא היתה אתמול עם בלאנוב.

רבבות ההולנדים שמילאו את האיצטדיון האולימפי במינכן (רבים מאוד שעשו את הדרך הארוכה מהולנד נשארו בחוץ), קיבלו פיצוי מלא על המאמץ שעשו. הפלישה ההולנדית למינכן החלה עוד ביום שישי וגברה בשעות שלפני המשחק. השפה ההולנדית שלטה והגרמנים, כך דומה היה, נותרו „מיעוט".

לובנובסקי זעם

הולנד היתה ראוייה לנצחונה. משחקה היה יעיל יותר. כדורגלניה ידעו לנצל מישגים סובייטים ושני כדורגלניה של מילאן האיטלקית חוליט וואן־בסטן הכניעו פעמיים את השוער הסובייטי רינאט דאסייב. הלחימה ההולנדית ניטרלה את המהירות הסובייטית ואם־כי שחקני בריה"מ אולי יותר בכדור הרי שההולנדים היו מסוכנים יותר.

העורף ההולנדי שיחק בבטחון רב כשהמנווט מאחור היה השוער המצויין ואן־ברויקלן כל מערך ההגנה גילה עקשנות והמגינים אף עלו מדי פעם לעזרת ההתקפה. שחקנים דוגמת ווטרס, רייקארד, ואן־ארלה מיורן וואן־טיחלן השקיעו „עבודה שחורה" כשאת פרי התהילה קצרו שני מהבקיעים המלהיבים חוליט (שער ראשון באליפות) וואן בסטן (שער חמישי).

כאשר הניף הקפטן ההולנדי רוד חוליט ממוצא סורינאמי, את גביע־אירופה אותו קיבל מז'אן ז'ורז', נשיא ההתאחדות האירופית (אופ"א), חגג האיצטדיון, שהיה כתום כולו. סוף־סוף הצליחה הולנד לא להיות שנייה אלא אלופה בזכות ולא בחסד.

הסובייטים, שחסרו את המגן בסונוב (פצוע) והבלם המצטיין קוזנצ'וב (שני צהובים), ניסו ללחוץ על היריב, אך משחקם לא היה תכליתי והחלוצים התקשו לפצח את ההגנה ההולנדית הנמרצת. העורף של בריה"מ לא היה הפעם בטוח וכך הגיעו ואן־בסטן וחבריו למצבי בעיטה לשער. אתמול בניגוד לעבר חסרו הסובייטים את ההתלהבות במיוחד נוכח חולשת שני חלוצים חלוציהם המסוכנים, בלאנוב ופרוטאסוב, שלקראת הסיום הוחלף ע"י המאמן הזועם ואלדי לובנובסקי.

אין ספק הולנד היתה הטובה בטורניר וגם אתמול במשחק הגמר, הוכיחה שהיא אלופה אמיתית.

נגיחה של חוליט

במזג־אויר חמים נפתח מאבק־הגמר בגישושים. הזהירות איפיינה כל מהלך. המחצית הראשונה עמדה בסימן של חוסר נכונות להסתכן מצד שתי הקבוצות. הדקה המרתקת הראשונה היתה זו ה־17: פריצה של פרוטאסוב והשוער ההולנדי זינק לרגליו ועצר. בדקה ה־30 שוב הוכיח ואן־ברויקלן את יכולתו כשעצר כדור שטוח שבעט ליטובצ'נקו.

בדקה ה־32 ספג דמיינקו כרטיס צהוב ומייד לאחר־מכן שיגר חוליט כדור־עונשין מסוכן מ־20 מטר, ודאסייב התרומם והדף לקרן.

ההגנה הסובייטית נראתה קפואה ואכן בדקה ה־34 נגח ואן בסטן לעבר חוליט, שפרץ מול דאסייב, והכניעו בראשו — 0:1.

הסובייטים ניהלו מאבק נוקשה וגם ליטובצ'נקו ספג כרטיס צהוב, לפני ההחמצה הגדולה של בלאנוב בדקה ה־40. ליטובצ'נקו מסר כדור מרוייח לבלאנוב, שמקרוב שיגר מעל לשער. לפני ההפסקה ספג גם חידיאטולין צהוב.

שער נהדר

המחצית השנייה היתה טובה יותר. בדקה ה־48 כדור־עונשין לבריה"מ ממרחק של 20 מטר שנהדף בחומה. צהוב להולנדי ואן־ארלה (אחרי שגם ווטרס ספג צהוב). הסובייטים גילו עירנות במגרש אך השער הובקע בצד השני.

הדקה ה־54: ארנולד מיורן בן ה־37, פרץ משמאל, והרים כדור לואן־בסטן, שמזווית קשה מצד ימין שיגר כדור־יעף אדיר למינה הנגדית, שהותיר את דאסייב אין־אונים. — 0:2.

הסובייטים לא נשברו. בדקה ה־56 בעט בלאנוב לקורת שער הולנד, וכחלוף דקה הכשיל השוער ואן־ברויקלן, שלא לצורך את החלוץ הסובייטי פרוטאסוב. השופט הצרפתי מישל ווטרו הורה על הנקודה־הלבנה. בלאנוב בעט, וואן־ברויקלן זינק והדף.

הסובייטים ניראו מיואשים. בעוד שואן־ברויקלן עוצר את התקפות בריה"מ החמיצו ארנולד קומאן ווטרס הזדמנויות נוספות להבקיע שערים להולנדים.

בדקה ה־85 הזדמנות לבריה"מ לצמק: חידיאטולין שיגר כדור־פגז, ואן־ברויקלן הדף ורמיינקו החמיץ. כעבור שלוש דקות כמעט 0:3, אבל יציאה טובה של דאסייב מול רייקארד מנעה הבקעת שער.

שפט הצרפתי מישל ווטורי ביד־ברזל.

ההולנדים החוגגים נשאו בסיום המשחק את מאמנם ריינוס מיכאלס על כתפיים בעוד שהסובייטים ובמיוחד בלאנוב, נראו מדוכאים ועצובים.

● הולנד: ואן־ברויקלן, ואן־ארלה רולאנס קומאן, רייקארד, ואן־טיחלן, מיורן, ווטרס, ואננברג, ארווין קומאן חוליט ואן־בסטן.

● ברית־המועצות: דאסייב אליינקוב, חידיאטולין דמיינקו, ראץ, סברוב ליטובצ'נקו, מיכאליצ'נקו, בלאנוב, פרוטאסוב (פאסולקו (72) גוסטנוב (באלטאציה 68).

המגן ההולנדי המסור אדרי ואן־טיגלן מנשק את גביע־אירופה (תצלום: איי.פי.)

השער השני: השוער הסובייטי רינאט דאסייב חסר־אונים מול כדורו הנפלא של מארקו ואן־בסטן (לא נראה בתמונה) (תצלום: איי.פי.)

מיכלס: מתנת פרידה נהדרה
לובנובסקי: הקהל — תמריץ להולנד

יואל כץ

אני כותב שורות אלו דקות אחדות לאחר שהשופט הצרפתי מישל ווטרו שרק לסיום משחק־הגמר. באיצטדיון האולימפי של מינכן, בו נחלה נבחרת הולנד אכזבה מרה ב־1974 בגביע העולמי חגגו הפעם מארקו ואן־בסטן וחבריו את זכייתם באליפות אירופה. חגיגה שכולה בצבע תפוז.

רבבות הולנדים שהגיעו לכאן לא משו ממקומותיהם, שירה אדירה, התלהבות אין־קץ. כדאי היה לבוא למינכן.

משחק־הגמר היה, להערכתי, בין שתי הנבחרות הטובות בטורניר והטובה בין השתיים היא שניצחה. הולנד זכתה באירוע האירופי הגדול בחשיבותו רק מהגביע העולמי, אבל למרות שהפסידה יכולים גם ואלרי לובנובסקי וחניכיו מבריה"מ להיות מרוצים. בריה"מ גילתה כדורגל מודרני לעומת התפיסה הישנה, לה סגדו קודמיו של לובנובסקי.

גם הקהל הגרמני יכול להיות מרוצה. הוא חזה בגמר בין שתי נבחרות היודעות את כל רזי הכדורגל.

מרוצים נוספים הם המארגנים. הכל בא על מקומו בשלום והאליפות הצליחה מבחינה מקצועית וארגונית גם יחד.

שינוי בטקטיקה

לא היה זה נצחון הולנדי קל אבל הפעם, בניגוד לפעמים קודמות, חסרו התקפות בריה"מ עוצמה. בעורף ניכר מאוד חסרונו של הבלם קוזנצ'וב, שלא שיחק בגלל שני כרטיסים צהובים. העורף הסובייטי ידע כי עליו לשמור היטב על הצמד, חוליט — ואן־בסטן. ואכן, שניים אלו הם שקבעו את גורל האליפות.

דומה שהמאמץ הסובייטי נגד איטליה פגם במשחקה של ברית־המועצות. לסובייטים לא היתה אותה מהירות, ולא תמיד ידעו להגיע ראשונים לכדור.

בלאנוב שחזר לאחר פציעה לא היה בכושרו. גם המזל לא שיחק לו.

לעומת בריה"מ ניהלו הפעם ההולנדים משחק טקטי שונה מאשר בדו־קרב הראשון בין שתי הנבחרות, בו ניצחה בריה"מ — 0:1. במשחק הראשון היו התקפות שיגרתיות של ההולנדים שנהדפו ללא קושי ע"י הסובייטים. הפעם שיחקו באופן זהיר, בשמירת שטח והצליחו.

למאמן ההולנדי ריינוס מיכלס היה המשחק אתמול שיא של קריירה. אחרי ארבע שנות עבודה השיג תואר ראשון. עתה הוא פורש ויתחיל לאמן את הקבוצה הגרמנית לברקוזן. עמיתו מבריה"מ, לובנובסקי, ימשיך עם חניכיו בדינאמו קייב ובנבחרת בריה"מ. אולם כבר ברור שלקראת משחקי הגביע העולמי יצטרך לבצע שינויים בנבחרתו.

מה אמרו המאמנים אחרי המשחק?

ואלרי לובנובסקי: שיטת הצהובים גזלה מאתנו את קוזנצ'וב. זו הסיבה שנכשלנו. הטקטיקה של ההולנדים הצליחה. פרוטאסוב שיחק פצוע, הוא החליט לשחק ואני הסכמתי. האוהדים היו תמריץ רציני להולנד. המשחק היה מצויין הן מבחינה טקטית והן מבחינה טכנית.

ריינוס מיכלס: מתנת פרידה נהדרת. המשחק היה טוב מאוד למזלנו את ליקוי המשחק הראשון נגד בריה"מ. היו רגעים דרמטיים ושערים יפים. היינו טובים יותר וניצחנו.

ואן־בסטן — מלך השערים

חלוצה ההולנדי של האלופה האיטלקית מילאן, מארקו ואן־בסטן, זכה בתואר מלך השערים באליפות, משהבקיע 5 שערים, לפני רודי פלר מגרמניה ואולג פרוטאסוב מבריה"מ — 2 כל־אחד.

שים לב

זר לא יקבל זאת...

אלי כהן (הפועל ת"א) — 122 אלף דולאר; דניאל בראיילובסקי (מכבי חיפה) — 120 אלף דולאר; מישל דיין (הפועל ירושלים, לוינה אריצית) — 91 אלף דולאר; מוריס זיאנו (הפועל ת"א) — 85 אלף דולאר; יהודה עמר (הפועל ת"א) — 85 אלף דולאר; משה סיני (הפועל ת"א) — 80 אלף דולאר; שבתאי לוי (הפועל ת"א) — 75 אלף דולאר; מיקי בן־שיטרית (הפועל ת"א) — 70 70 אלף דולאר; אריה אלטר (הפועל ת"א) — 61 אלף דולאר; יעקב אקהיוז (הפועל ת"א) — 60 אלף דולר; אורי מלמיליאן (בית"ר ירושלים) — 60 אלף דולאר; יוסף זאנה (הפועל ת"א) — 60 אלף דולאר — אלו הסכומים שכדורגלנים קיבלו בעונה שעברה נטו, לפי מדור הספורט של „מעריב" (19.6.88).

אחרי אלו נמצאים שחקנים נוספים ששכרם אינו נופל בהרבה מ„הנבחרת הגדולה" שהיתה איפעם בכדורגל הישראלי.

יש שאומרים שזה מחיר הצלחת הפועל ת"א וזכייתה בכתר. אבל ברור לי שמי שחתם על חוזים כאלו — אינו חי במציאות הישראלית, וגם לא במציאות הכדורגל העולמי. זו קדחת־יוקרה ומעילה בכספי ציבור. אפשר לתת מענקים על נקודות אולם הסכומים חייבים להיות הגיוניים. האם לא רעדה ידם של החותמים? האם לא היתה ביקורת על החוזים שחתמו? היכן כל תקנוני התשלומים המצחיקים, שאישים רציניים כמרכזי הספורט מבקשים לאמץ?

אינני חושב שניתן לעבור על מה שקורה בכדורגל שלנו לסדר־היום. אגב, גם הכדורסלנים אינם „מקופחים". אומרים שמכבי ת"א הציעה ללאוואן מרסר חוזה על יותר מ־200 אלף דולאר נטו לעונה וישנם אחרים, גם ישראלים, שעוברים את גבול ה־100 אלף דולאר לעונה.

ספק אם אלי אוחנה קיבל בקבוצתו הבלגית מכלן, אותה הצעיד לזכייה בגביע־אירופה למחזיקות גביע, סכומים כמו אלי כהן או דניאל בראיילובסקי.

אם עסקנינו היקרים ימשיכו לבזבז כספים לאילהם יקיץ הקץ על קבוצות לא מעטות. הדבר מוביל אותי למחשבה שרק עצמאות, עם אחריות אישית של הפועלים בהן, ישימו קץ למצב ההפקרות ששורר. האבסורד הגדול: ככל שהקהל מתמעט עולים התשלומים.

ואצלנו עדיין חוששים מזרים. בטוחני שאיש מהם, אילו בא לישראל, לא היה חולם על סכומים כאלו. אולי דווקא הזרים ימתנו את התשלומים?

כדורגלני־הצמרת הישראלים טובעים בשמנת. שכרם מהגבוהים במדינה, אבל הם עצמם, עם העסקנים שאינם רגישים לכספי ציבור, כורתים את הענף עליו יושבים.

* * *

משימה קשה

נבחרת הכדורסל שלנו תעמוד בסוף השבוע בפני משימה קשה: הטורניר הקדם־אולימפי בעיר ההולנדית סרטוגנבוש. קשה לנבא הצלחה לנבחרת הישראלית הניצבת על פרשת־דרכים, מה גם שהגורל הציבה בבית אחד עם יוון, אלופת אירופה, ועם יוגוסלביה, אחת הנבחרות הטובות בעולם.

הטורניר בהולנד יתנהל בשני שלבים. האחד, משחקים בבית של ארבע נבחרות. השני, בית־גמר אליו יעפילו שמונה הנבחרות שיתפסו את שני המקומות הראשונים בכל בית. שלוש הראשונות יסעו לסיאול.

סיאול, אינה נראית כלל כאופק לכדורסלנים שלנו. משימה כמעט בלתי־אפשרית. להערכתי יהיה זה הישג גדול אם נבחרת ישראל תצליח לעלות לשלב השני. יוגוסלביה גדולה עלינו. יוון, אחרי זכייתה באליפות אירופה, נמצאת במוראל־שיא. רק גורבגיה נראית מכשול קל.

נבחרת ישראל השתתפה בטורניר־הכנה בעיר האיטלקית פרוג'ה. הוכח במשחקים אלו שהישראלים עדיין לא נמצאים בכושר סביר, לא מבחינה קבוצתית ולא כיחידים. נראה לי שהתחלנו בהכנות מאוחר מדי, בניגוד לנבחרות האחרות בבית שלנו.

ישראל לא הצליחה לעבור מעולם את המוקדמות בטורניר האולימפי. חוששני שגם הפעם נישאר בבית, אבל לפחות שנעבור שלב, דבר שיאפשר קצת להמתיק את עובדת ירידתנו לדרג ב' באירופה.

* * *

תאווה וקנאה

אליפות אירופה בכדורגל גילתה לנו עולם אחר במשחק הפופולארי. כוונתי לא להשתוללות בריוני אנגליה וגרמניה אלא למה שהוצג על הדשא.

במשחקים הוכח עד כמה שספורטאים מכבדים את מקצועם. אמנם, הם נאבקו על כל כדור, ולעתים בנוקשות, אבל יחד עם זאת גילו ג'נטלמניות הראויה לציון. דוגמא ל„פייר פליי", שלעתים דומה שנעלם מהעולם.

מצד אחר אוהדים־בריונים שהשחיתו מכל הבא ליד. מהצד השני אחווה של ספורטאים. ניגוד גמור. חבל רק שיושבי היציעים לא נדבקו מהאווירה ששררה במגרשים.

רוד חוליט, קפטן נבחרת הולנד, צוהל אחרי הבקעת השער הראשון לרשת בריה"מ (תצלום: איי.פי.)

הסובייטים מכרו חלק ממכסת הכרטיסים ל... הולנדים

יואל כץ

● אישים חשובים מאוד היו ביציע־הכבוד אתמול במינכן: הקנצלר הגרמני הלמוט קול, הנסיך ברנרד, 39 חבר פרלמנט הולנדים, שרי ממשלת גרמניה, נשיא פיפ"א, ז'ואאו הבלנג' מבראזיל, ורבים אחרים.

● ברית־המועצות החזירה לועדה המארגנת 500 כרטיסים שחולקו בין ההולנדים. אצל הסובייטים לא היה ביקוש. 5000 כרטיסים שהיו מיועדים לאוהדים מבריה"מ הועברו גם הם להולנדים.

● נבחרת בריה"מ תישאר אחרי משחקה אתמול עוד שלושה ימים בבית־הסגר לספורט ליד שטוטגרט. ההולנדים חוזרים היום הביתה, שם מחכות להם חגיגות המוניות.

● 83 מדינות העבירו בשידור חי את משחק־הגמר.

● את השוער הסובייטי הגדול לב יאשין פגשתי לפני כמה שנים כשהיה עדיין חסון ובריא. הוא הירבה לעשן. עיתונאים סובייטים סיפרו לי שהוא חולה. רגלו נקטעה. יאשין מתהלך בעזרת שני מקלות הליכה. פניו עדיין צעירות. הוא זוכה לברכות מכל עבר. ניגשתי לברך אותו. הוא בא כאורח כבוד, ללא כל תפקיד. סמל של שנים שעברו, ואינם עוד. הוא אינו מתלונן. אשתו — מורה; יש לו בת. במועדון דינאמו במוסקבה דואגים לו. הוא אחראי על הנוער. כשהוא לבוש חולצה אדומה, בולטת מאוד, עבר בין העיתונאים, מחייך ונעלם.

● הביקור הסובייטי בישראל ב־1956 טרם נשכח. עורך שבועון הכדורגל הסובייטי הוא שחקנה לשעבר של ספרטק מוסקבה והנבחרת הלאומית, ויקטור פונדליק. הוא הביע תקווה שיגיע לתל־אביב כדי לסקר משחקים.

● לציון משחק־הגמר בין בריה"מ והולנד הציע הטבח של מלון הילטון אמש: בורשט רוסי או מרק עדשים הולנדי...

הולנד עשוייה לקיים משחק בר"ג נגד ישראל

ראובן חנניה

אלופת אירופה הטריה בכדורגל, נבחרת הולנד, עשוייה לבקר בשנה הקרובה בישראל למשחק ידידותי עם נבחרת ישראל, שתתכונן למשחקים הקדם־עולמיים בשנה הבאה.

ראשי ההתאחדות לכדורגל ששהו בשבוע האחרון בגרמניה סיכמו גם עם צפון־אירלנד ושווייץ לקיים משחקי־ידידות בישראל, וכן עם נבחרת מערב־גרמניה, שתקיים משחק ידידותי עם נבחרת ישראל, בעוד שנתיים.

נבחרת הנוער, עד 18, תשחק ביבשת אירופה

ראשי ההתאחדות לכדורגל הצליחו ביום שישי לשכנע לשבץ את נבחרת הנוער של ישראל, עד גיל 18, במוקדמות הגביע העולמי ביבשת אירופה, שיהיו בשנת 1989.

נבחרת הנוער, עד גיל 18, זכתה למעמד שיש לנבחרת הנערים, עד גיל 16, בכדורגל האירופי.

יו"ר ההתאחדות לכדורגל בישראל, שאול סוויר, יחד עם סגנו, עוזיקם מילצ'ן ומנכ"ל ההתאחדות, יעקב אראל, נכחו בפגישת הוועד הפועל של אופ"א, ושם הגישו ההצעה לצרף את נבחרת הנוער לאירופה.

הנציגים האירופיים שהבטיחו לפני שנה לישראלים כי יתמכו בבקשת ישראל לצירופה לאירופה עמדו בהבטחתם והצבעה שנערכה התקבל הנוער ליבשת.

שמר לא יסע להולנד — קרע רצועות הברך וגובס

● כדורסל

יצחק ויסהוף

הכדורסלן הצעיר, אורן שמר מהפועל איתן גבת, לא יטול חלק במוקדמות אליפות אירופה בכדורסל, שיחלו בסוף השבוע בהולנד.

שמר קרע ביום חמישי את רצועות ברכו, ורגלו גובסה. פציעתו של שמר הותירה את שאלת המנופה השני פתוחה, אך ככל הנראה יהיה זה שמעון אמסלם, כדורסלן הפועל ת"א.

12 הכדורסלנים שייצאו לסרטוגנבוש שבהולנד יהיו: דורון ג'מצ'י (קפטן), איציק כהן, לאוואן מרסר, עמוס פרישמן, עופר פליישר, נדב הנפלד, עדי גורדון, ארי רוזנברג, תומר שטיינהאואר, ליאור ארדיטי, ניר רכליס ואבי מאור.

בסוף השבוע גרם כדורסלן מכבי ת"א, איציק כהן, דאגה לראשי הנבחרת. כהן צנח במהלך אימון על גבו והיה חשש שיתקשה להתאושש מנפילה זו, אולם באימון אתמול כבר נטל חלק.

נבחרת העתודה לטורניר בפולין

מאמן נבחרת הכדורסל של ישראל, רלף קליין, נפגש ביום שישי עם יו"ר הוועדה המקצועית של איגוד הכדורסל, איתן חפר, לפגישת עבודה שנמשכה למעלה משעתיים.

השניים קבעו את כל שלדי נבחרות ישראל וצורת העבודה של המאמנים שיבחרו רק לאחר הגשת מכרזים.

השניים סיכמו כי נבחרת העתודה של ישראל שתורכב מבכירי שחקני הנוער של נבחרת ישראל, וכן משחקנים צעירים מהנבחרת הלאומית, תיטול חלק בטורניר הבין־לאומי שיהיה בפולין בחודש ינואר.

הפועל ת"א: היום החתימה עם בובליל

בהפועל תל־אביב מקווים לחתום היום על החוזה עם איש העסקים משה בובליל, שיקח על עצמו את ניהול קבוצת הכדורסל של המועדון השרוי בקשיים.

אתמול אמר אלי מילר, מחזיק תיק הפועל במ.פ. ת"א, כי ההסכם ייחתם בין העמותה אותה מקים בובליל לבין הפועל מחוז תל־אביב.

מילר הוסיף כי הושגה הסכמה כמעט בכל הנקודות השנויות במחלוקת, כולל הסיוע מצד מועצת הפועלים ומרכז הפועל.

אברהם פלדה ישמש, ככל הנראה, כמנהל הקבוצה התל־אביבית.

שלזינגר: לא רוצה את הפועל חיפה

יצחק ויסהוף

יו"ר הוועדה המקצועית של איגוד הכדורסל ורכז הכדורסל בהפועל, איתן חפר, נפגש בסוף השבוע עם יעקב שלזינגר, ה„בוס" של הפועל חיפה בעונה שעברה, לשיחה שארכה למעלה משעתיים, בסיומה הודיע שלזינגר כי לא ימשיך לנהל את הקבוצה החיפנית בעונה הקרובה.

שלזינגר הודיע לחפר כי כל בקשותיו ממועצת פועלי חיפה להשתתף בכיסוי חובות הקבוצה מהעבר, שלא הוא אחראי עליהם, לא נענו, ולפיכך החליט סופית לא להמשיך בקבוצה.

גם משה ורטמן, מזכיר מועצת פועלי חיפה, הודיע לחפר כי מועצת הפועלים לא מוכנה להזרים כספים לקבוצת הכדורסל.

לאחר הפגישה אמר חפר כי לדעתו לא תהיה בעונה הקרובה הפועל חיפה: „רק נס ממקור בלתי־צפוי יציל את הקבוצה".

מכבי ת"א חוגג

מועדון מכבי תל־אביב יחגוג הערב את זכייתה ה־19 ברציפות של קבוצת הכדורסל בתואר האליפות, בהפנינג המוני במדשאות פארק הירקון (ליד מועדון הקומקום).

שחקני אלופת הכדורסל וכן שחקני קבוצת הכדורגל של המועדון יטלו חלק בערב, שבמהלכו יופיעו אמנים ידועי־שם.

ממכבי ת"א נמסר כי מצפים ל־5000 אוהדים.

נכים: הולנד — ישראל 52:65

אברהם תשובה

נבחרת הכדורסל לנכים של הולנד פתחה את סידרת משחקי המבחן שלה בארץ בנצחון ראשון על נבחרת ישראל — 52:65, לאחר 27:33 במחצית.

הירבו לקלוע לישראל: עומר צור — 14 נק' וברוך חגי — 12 נק'.

שפטו: עודד שינטוף ומשה רדומסקי.

● הניחוש הנכון

לאחר בדיקת 80 אחוז מטופסי הטוטו במשחקי אתמול התברר כי 34 ניחשו 14 תוצאות נכונות.

755 ניחשו 13 תוצאות נכונות ו־6900 ניחשו 12 תוצאות נכונות.

הניחוש הנכון: 1, 2, 2, 1, 1, 1, א, 1, 2, א, 1, 1, א, 2.

טל ווילנאי הצטיינו

● שחייה

יותר מ־200 שחיינים השתתפו אתמול בתחרות השחייה המסורתית על שמו של זאב אלוני ז"ל, בן קיבוץ רמת־רחל. התחרות נערכה, זו השנה השמינית.

עומרי טל ורויטל וילנאי, שניהם ממרכז ויסגל, נקבעו כשחיינים המצטיינים של התחרות.

בין התוצאות הבולטות:

100 מטר חופשי — עומר טל (בן 15) 56.19 שניות; בנות: רויטל וילנאי — 1:03.11.

100 מטר חזה: ערן דורון (מרכז ויסגל) 1:12.24 דקה; בנות: ענבר לופט (מרכז ויסגל) 1:22.90 דקה.

100 מטר גב — גלעד רפאלי (הפועל אשכול) 11:06.18. 50 מטר חזה: עופר ברנר (הפועל ימק"א ירושלים) 32.62 שניות.

בנות: 200 מטר מעורב אישי — יעל קוסוביצקי (הפועל נהריה) 2:43.58.

בריכה חדשה בקיבוץ דביר

כ־100 שחיינים חנכו אתמול בריכת שחייה חדשה בקיבוץ דביר שבנגב.

התחרויות אורגנו כהלכה והיו במסגרת מוקדמות אליפות הפועל לגילאי 10־12.

הצטיינו: גילאי 10 — נטי פרוסט (אשכול) ואלער עוזיאל (בני־שמעון); גילאי 11 — קרן זלוטיקמן (ערד), לירן אורי ורגן בקון (בני־שמעון); גילאי 12 — רנית זלדמן (ערד) ורוחם גלעד (ערד).

● שייט

האחים טורטן במקום השישי

השייטים דן ורן טורטן דורגו במקום השישי במפרשיות מדגם 470, בשבוע קיל, שנערך במערב־גרמניה.

בתחרויות אלה השתתפו 71 מפרשיות מ־21 מדינות, בהן רבות שייצגו את ארצותיהן במשחקים האולימפיים.

במירוץ האחרון, השישי, סיימו הישראלים במקום השביעי. בזינוק החמישי, במקום ה־10, ואילו בזינוק הרביעי נקרעה לישראלים הגלגלת שעל המפרש והם פרשו. אולם למזלם בוטל הזינוק כולו בגלל סערה, והישראלים לא הפסידו נקודות.

נחיתתו של הקופץ לרוחק האמריקני קארל לואיס אתמול בלוזאן (תצלום: איי.פי.)

לואיס קפץ לרוחק 8.43

הישגים מצויינים נקבעו בתחרות אתלטיקה שהתקיימה בלוזאן.

האמריקני מיצ'ל רץ 100 מטר ב־10.03 שניות; בן־ארצו, קרל לואיס, קפץ לרוחק — 8.43 מטר, לפני בן־ארצו מאיירקס — 8.32 מטר. הקנדי מקוי עבר 110 מ' משוכות ב־13.17 שניות.

שיאן העולם בריצת 800 מטר, סבסטיאן קו מבריטניה, נוצח ע"י בילה מסומליה.

● אל־אהלי קהיר זכתה בתואר אליפות מצרים בכדורגל לאחר שסיימה ביום שישי בתיקו 1:1 עם יריבתה המושבעת, זאמאלק, באיצטדיון הלאומי בקהיר.

מנדליקובה הודחה בוימבלדון

הפתעות נוספות היו באליפות וימבלדון בטניס ביום ששי ושבת, ובעיקר אצל הנשים. הגדולה שבהן היתה הדחתה של אנה מנדליקובה, ילידת צ'כוסלובקיה ואזרחית אוסטרלית, שדורגה במקום הי־8. היא נוצחה ע"י האוסטרלית אן מינטר — 0:4, 6:3.

מנדליקובה, שנישאה לאזרח אוסטרלי, הופיעה פעמיים בגמר וימבלדון ב־1981 וב־1986. בעקבותיה הלכו בשבת לורי מקניל מארה"ב, שדורגה עשירית, וסילביה אניקה.

בין הגברים הפסיד המדורג ה־12, השבדי סוונסון, לאמריקני פול אנאקון.

המדורג מספר 1, איוואן לנדל, עמל שלוש שעות ו־40 דקות כדי לנצח את ההולנדי מיכאל סחייפרס בחמש מערכות — 6:7, 7:6, 4:6, 7:6, 1:6, וישחק בשמינית־הגמר נגד האוסטרלי הצעיר, ווטפורד, שגבר על האיטלקי נארגיסו 3:6, 4:6, 3:6.

פרשנים ציינו שעד כה היה המשחק הטוב ביותר בין השבדי שטפן אדברג, המדורג שלישי, והאמריקני קאן פלאך, בו ניצח השבדי — 2:6, 5:7, 6:2, 5:7, במשחק שנמשך שלוש שעות.

אלוף וימבלדון, פט קאש, ניצח בקלות את בן־ארצו, ג'ון פיצג'ראלד — 1:6, 2:6, 4:6. מאטס וילנדר משבדיה, המדורג שני, ניצח את ההולנדי אוסטינג — 1:6, 4:6, 4:6 ובוריס בקר, המדורג שישי, גבר על האמריקני סאמי ג'יאמלבה — 6:7, 4:6, 4:6.

היוגוסלבי זיביונוביץ ניצח בארבע מערכות את הגרמני אריק יילן שניצח בסיבוב הראשון את גלער בלום.

ג'ימי קונורס, בן 35 מארה"ב, והמדורג חמישי, עמל ארבע שעות והצליח להפוך פיגור מול בן־ארצו הצעיר ממנו ב־13 שנה, דריק רוסטאגיה, כשגבר עליו במאבק בן חמש מערכות — 5:7, 6:4, 6:4, 2:6, 5:7.

שיטרוק משך את שיימן לשיא נוער

אריה גיטליס

דורון שיטרוק ממכבי ת"א, בלט אתמול באליפות מכבי הפתוחה באתלטיקה, שנערכה בהדר־יוסף.

שיטרוק קבע שני שיאים אישיים, בריצת 100 מטר — 10.88 ובריצת 400 מטר — 48.54 שניות.

שיטרוק משך את עמיתו שיימן מהפועל ת"א לשיא נוער בריצת 100 מטר — 10.94 שניות.

בין הנשים בלטו גילי דישון מהפועל ירושלים, שקבעה שיא נערות שלא יוכר בגלל רוח חזקה בריצת 100 מ' — 12.06 שניות. אילנה בכל, עולה חדשה מארה"ב, זרקה דיסקוס למרחק — 35.36 מטר.

תוצאות בולטות:

● גברים: 800 מטר — שלומי אוולאי (עמק־חפר) 1:55.17 דקות; 3000 מטר — שם־טוב סבג (מכבי ת"א) 8:25.84 דקות; גובה — איתי מרגלית (הפועל ת"א) 2.05 מטר; דיסקוס — אסף אלדר (מכבי ראשל"צ) 43.70 מטר; כדור־ברזל — יואב שרף (מכבי חיפה) 15.41 מטר.

● נשים: 200 מטר — איריס גלעד (הפועל ת"א) 24.77 שניות; 800 מטר — נילי אברמסקי (הפועל ת"א) — 2:19.17 דקות; 100 מטר משוכות — יעל ציגלמן (מכבי חיפה) 15.71 שניות; כדור־ברזל — צילה אשר (מכבי ת"א) 12.88 מ'; גובה — אפרת גרטש (הפועל ת"א) 1.65 מטר.

● התעמלות

טלי קדושים זכתה בהתעמלות

טלי קדושים מהפועל חולון זכתה אתמול באליפות ישראל בדרגה לאומית בהתעמלות אומנותית, לאחר שצברה 36.80 נקודות. מהאליפות נעדרו שתי המתעמלות הבכירות, שולמית גולדשטיין ורקפת רמינולסקי.

במקום השני סיימה איילת רוזנוקס, גם היא מחולון — 36.65 נקודות, ושלישית — רוית המרשמידט מהפועל קרית־ביאליק — 36.40 נקודות.

בדרגה ב' זכתה מאיה עמיר מהפועל חולון — 33.95 נקודות, ובדרגה ג' זכו שתי מתעמלות במשותף — מיכל סוקר מהפועל פ"ת ולילך ליכטנשטיין מהפועל קרית־ביאליק — 31.90 נקודות.

בית"ר י"ם — שמשון, מחר

שתי נציגות ישראל במפעל הקייץ האירופי בכדורגל, האינטרטוטו, בית"ר ירושלים ושמשון ת"א, יפתחו מחר באיצטדיון רמת־גן את הטורניר, כשיפגשו ביניהן בשעה 6.

הכנות שתי הקבוצות נפגמו בגלל משחקי אליפות אירופה.

בבית הישראלי (בית 7) מופיעות גם איקאסט (דנמרק) וגראץ (אוסטריה).

ביום רביעי תשחק בית"ר ירושלים נגד גראץ, ושמשון עם איקאסט.

משפחת קניץ הצטיינה בטריאתלון

יגל קניץ, ואביו ד"ר מיכה קניץ, היו גיבורי הטריאתלון בעמק המפרץ שנערך אתמול.

יגל, חייל בן 20 ממכמורת, סיים ראשון את התחרות הקשה שכללה ק"מ וחצי שחייה בים, 40 ק"מ רכיבה על אופניים ו־10 ק"מ ריצה בזמן של 2:02.07 שעות. שני סיים משה מורחי מאביחיל — 2:04.14 שעות.

במקום השלישי וראשון בין הנערים, סיים איתי לירן — 2:06.57 שעות.

ד"ר מיכה קניץ הגיע שני בגילאי 50 ומעלה כאשר ראשון היה אורי אליאב מקיבוץ חורשים — 2:24.37.

בגילאי 40 ומעלה ניצח עוזי שוייצר משריד — 2:17.56 שעות. בין הנשים היתה ראשונה רותי של מעמק־חפר — 2:18.06.

המירוץ אורגן תוך סדר מופתי ע"י הפועל עמק־המפרץ. השתתפו 82 ספורטאים.

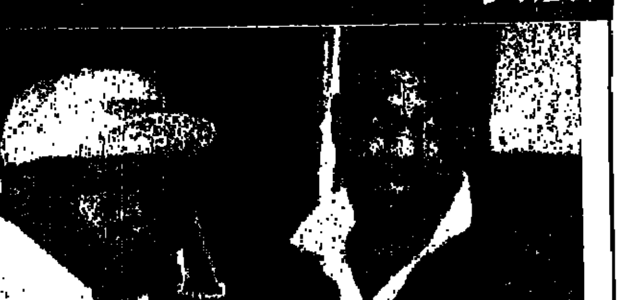

מייק טייסון (משמאל) ומייקל ספינקס מחייכים לפני הקרב הגדול מחר. (תצלום: איי.פי.)

עולם האיגרוף מרותק למאבק־המיליונרים – מחר

מייק נגד מייקל בקרב הבלתי־מנוצחים

איגרוף

שבח בן־גבריאל

„קרב המאה" או „מיפגש המוות" — כך מכונה המאבק המסקרן בין שני אלופי העולם באיגרוף, במשקל כבד, האמריקנים מייק טייסון, בן ה־21, ומייקל ספינקס, בן ה־31, שייערך מחר באטלנטיק־סיטי, ניו־ג'רסי.

ההיסטוריה מלמדת שכמאה הנוכחית לא נפגשו מעולם שני אלופי עולם במשקל כבד כשהם בלתי־מנוצחים. התופעה של כמה אלופי עולם נובעת מקיום שלוש התאחדויות איגרוף שלכל אחת יש אלוף משלה. שני אלופי העולם, טייסון וספינקס, לא נוצחו אף פעם ובגלל עובדה זו גורם הקרב בין השניים לסקרנות מירבית לא רק בארה"ב אלא בעולם כולו. הקרב יועבר ישירות בלוויין התקשורת לכל רחבי תבל וגם בישראל ניתן יהיה לצפות בו, אור ליום שלישי.

שיא־דולארים חדש

טייסון, הצעיר מיריבו בעשר שנים, היה לאלוף העולם הצעיר בהיסטוריה שנטל את הכתר במשקל כבד לאחר שהכניע בסיבוב השני, בנובמבר 1986, את טריבור ברביק מקנדה. הוא גם קבל שיא חדש: תוך פחות משלוש שנים קיים 34 קרבות, וכמעט בכולם הכניע את יריביו בנוק־אאוט. את אלוף העולם לשעבר, לארי הולמס, בן ה־38, הכניע טייסון בחודש ינואר השנה בסיבוב הרביעי, באותו מקום בו יתמודד מחר, באטלנטיק־סיטי. את בן־ארצו השני, טוני סטאבס, ניצח בנוקיו בסיבוב השני.

לעומתו נוטרל ספינקס מקרונות לאחר שתוארו העולמי נשלל ממנו בגלל סירובו להתמודד עם יריב, שאותו הציבה מולו מועצת האיגרוף העולמית. ספינקס שב לזירה לפני כשנה וניצח בנוק־אאוט טכני את „התקווה הלבנה", גרי קוני, בסיבוב החמישי.

טייסון יקבל עבור הקרב מחר 22 מיליון דולאר, ואילו לספינקס הובטח סכום של 13.5 מיליון דולאר. יהיה זה הקרב היקר ביותר בתולדות האיגרוף וישבור את השיא הקודם שנקבע אשתקד, כמאבק בין שוגר ריי ליאונרד ומרווין האגלר, במשקל בינוני, כשהאגלר קיבל 12 מיליון דולאר, וליאונרד — 11 מיליון.

מאמן בן 77

את ספינקס מאמן הישיש אדי פוץ', בן ה־77, שאימן בעבר את אלופי העולם באותו משקל, כמו ג'ו פרייזייר, קן נורטון ולארי הולמס. פוץ' מאמן בענף זה כבר 55 שנה.

השאלה הגדולה, האם ספינקס מספיק חזק כדי לבלום את המהלומות האימתניות של טייסון, שמאז ג'ו לואיס, לא היו כמותן יש אומרים שאפילו הן קטלניות יותר.

פרשנים ציינו כי יהיה זה קרב בין חמת (ספינקס) לבת (טייסון), והשאלה היא מי יגבר על מי.

ספינקס גבוה מיריבו אבל רזה וקל יותר. הוא למד מעלי, כשזה היה בשיאו, את „ריקוד הרגליים". הוא יודע להתחמק יפה ממגע קרוב ובאותו עת משגר את ידיו הארוכות לעבר יריביו.

מייק טייסון הגיע למעמד זה מאשפתות ניו־יורק, שם היה מעורב בקטטות־רחוב. מגלה הכשרונות, גאס דאמאטו (מת ב־1985), ידע מה טמון בכוחו של ה„שליגר", אימץ אותו והביאו לשיא. לעומתו עשה ספינקס את דרכו ב„צורה אינטליגנטית". כאלוף הקולג'ים נבחר לייצג את ארה"ב במשחקים האולימפיים במונטריאול (1976), ויחד עם אחיו ליאון זכו בתארים האולימפיים: מייקל במשקל בינוני, וליאון במשקל חצי־כבד.

ספינקס שוקל 95.2 ק"ג וטייסון — 98.6 ק"ג.

צרפת שלטה באליפות העולם בגלשוני־מפרש בחיפה

יואב אביב

תרב פיגלי מצרפת הוא אלוף העולם לשנת 1988, בגלשוני־מפרש. פיגלי הוכתר כבר קודם לכן, אולם ביום שישי, בתום השיוט האחרון, נקבע רשמית.

ארבעת המקומות הראשונים באליפות העולם בגלשוני־מפרש, שנערכה בחיפה מאויישים כולם על־ידי צרפתים. במקום השני סיים מישל קנטה; במקום השלישי — רוברט גנ'י, נציג צרפת למשחקים האולימפיים בסיאול ובמקום הרביעי — אריק כלו.

בין הנשים זכתה גם כן צרפתיה, ואלרי קפר, שסיימה ביום שישי במקום הראשון, בנצחה בארבעה מתוך שישה שיוטים. אחריה מדורגת בת־ארצה, אנה פרנסואה.

בין השייטים הכבדים, שאינם משתתפים באולימפיאדת סיאול זכה האיטלקי לוקה בפוריני, במקום הראשון.

נבחרת ישראל הנחילה אכזבה רבה כשלא הצליחה להתברג בין 12 הנבחרות הראשונות וסיימה רק במקום ה־14, מבין 25 מדינות המשתתפות.

הנציג הישראלי שהקדים את היתר הוא ערן ענבר במקום ה־28.

בין הנשים סיימה הישראלית תמי ישראלי במקום ה־12 האחרון.

יו"ר מטה האליפות ד"ר מטה האליפות, ד"ר מרדכי פרי אמר לכתבנו כי בעוד שנתיים צפוייה להיערך בחיפה אליפות אירופה למפרשיות מדגם 470.

קליעה

פפירוב: הישג טוב מהשיא

אורי ספירוב ממכבי רעננה קבע אתמול הישג טוב משיא ישראל בירי ברובה אויר, כשצבר 591 נקודות.

בשיא מחזיק יצחק יונסי — 589 נקודות.

● הישג זה נקבע בתחרות הליגה הלאומית (מחזור רביעי) בו ניצחה הפועל רחובות — 1679 נקודות, לפני הפועל ת"א — 1673 נקודות.

● קלעי הפועל תל־אביב ניצחו אתמול בתחרות הליגה הלאומית באקדח־אויר, לאחר שצברו 1664 נקודות, לפני הפועל חולון — 1649 נקודות והפועל פתח־תקוה — 1636 נקודות.

● תומר צימרמן זכה באליפות הטניס המסורתית על־שם הילדה עידית גולדשטיין ז"ל, שנערכה בבת־ים, בהשתתפות יותר מ־80 טניסאים. בגמר ניצח צימרמן את מיכאל דניאל — 2:6, 6:4, 6:7. בגילאי 16 זכה עמית בן־הוד שגבר על טל רומא — 3:6, 3:6. בין הבנות ניצחה מרי דרוש את דורית אשר — 3:6, 0:6.

● יותר מ־1500 צעירים, מספר־שיא של טניסאים, ישתתפו במפעל־הקיץ שיחלו היום מטעם איגוד הטניס.

● במשחקי שמינית־גמר גביע־המדינה בכדורמים גברה אס"א ת"א על הפועל פ"ת — 12:14, והפועל גוש־זבולון ניצחה את מכבי ת"א — 8:14.

מאחורי הקלעים

טבק כותב ספרים על חיות ושזיפי מקווה ליצג ישראל ב...ברידג'

גילוי של רוזנטל: האוחד מספר 1 של בריז' הוא שר התחבורה הבלגי ★ כדורגלני הפועל ת"א הפסידו ב...כלא רמלה ★ זיקו גרציאני ערך מסיבת הפתעה לגיסו, מאמן התעמלות, אליעזר מאיו ★ מרסר: בית־משפט וקייטנה ★ שיר האליפות של הפועל ת"א נשאר במגירה

★ ★ ★ לא רק בישראל מזוהים פוליטיקאים עם קבוצות ספורט. הכדורגלן הישראלי רוני רוזנטל, המשחק בבלגיה, סיפר בשובו ארצה לחופשה כי האוהד מספר 1 של פ.צ. בריז', הקבוצה בה שיחק בשנתיים האחרונות, הוא שר התחבורה הבלגי, לוקידהיאנה, שמלווה את הקבוצה לכל משחקיה. יוסף גלזר, המרוות על כך, מוסיף כי אחיו של רוני, ליאור רוזנטל, כדורגלן מכבי חיפה, כלל לא חשב לשחק בבלגיה. הוא יצא לבקר את אחיו, השתתף בשני אימונים בבריז' ודי היה בכך שיפורסם בארץ כי מבקש להצטרף לקבוצה. בעונה הבאה ישחק רוני רוזנטל בסטנדרד ליאז', יחד עם שלום תקווה ★ ★ ★ בגלל שירור משחקי אליפות אירופה איחר חלק גדול מכדורגלני מכבי חיפה למסיבת סיום העונה המסורתית במלון דן־כרמל. באותו אירוע הוכתר זאהי ארמלי כשחקן העונה, לראשונה מאז שהגיע לקבוצה החיפנית. כתגלית העונה נבחר מרקו בלבול. מי שנעדר מהמסיבה, לראשונה מאז שנבחר לפני כעשר שנים, היה ראש עיריית חיפה, אריה גוראל, שהיה עסוק בבחירות במרכז מפלגת העבודה ★ ★ למכבי חיפה, כדורגל, יש מנהל קבוצה חדש. זהו ירדן (לולו) דוד, שהיה בעבר כדורגלן נוער וכיום עוסק בארגון ומינהל. הוא יחליף את יעקב מעין, שפרש אחרי חמש ותצי שנים ★ ★ ★ חלק מכדורגלני הפועל ת"א שיחק בשבוע שעבר בין כתלי כלא רמלה נגד נבחרת של אסירים. „תושבי הכלא" ניצחו 8:9 את הלאומיים, בשורותיהם שיחקו מיקי בן־שיטרית, אלי כהן ומשה סיני, שכל אחד מהם כבש צמד שערים ★ ★ אבי טבזק ותמיר הורוביץ, שחיברו יחד את שיר האליפות של הפועל ת"א, הכינו לשחקני הקבוצה תקליטים והתכוונו למסור אותם במסיבת האליפות, אולם מסיבה כזו לא היתה וגם לא מתוכננת. התקליטים נשארו בידי שני המחברים — דיווחו של מוטי חביב ★ ★ ★ התביעות הכספיות הגבוהות של שוער מכבי ת"א, מושה מרמוס, לא הפתיעו את ראשי האגודה. אלו טוענים שמאחורי התביעות של מרמוס ניצבת דמות מוכרת בספורט המסיתה כדורגלנים לתבוע סכומים גבוהים כדי שיעברו לקבוצות אחרות ★ ★ ★.

שלושה מבכירי רצי ישראל מאז קום המדינה: משמאל — אסתר רוט, דוד טבק וחנה שזיפי, במיפגש האולימפי בסוף השבוע. (תצלום: אריה קנפר)

★ ★ ★ אליפות הגלשנים בחיפה, שהסתיימה ביום שישי, הבליטה אבות ובנים. כאשר לקה אהרון בוצר, היו"ר, בליבו והובהל לבית־החולים נטל את תפקיד הניהול בנו. את האחים ענבר ממכמורת מלווה על כל צעד ושעל אביהם. למאמן הגלשנים, יהודה אבודגי, צנור רוב הזמן אבין, רב־חובל במילואים ★ ★ מסיבת הפתעה היתה למאמן הלאומי לשעבר, אליעזר מאיו, שמלאו לו 60 שנה. בין השאר בלטו חניכיו כמו דייר אורן אילן, כיום רופא ילדים בבית־חולים בכפר־סבא; רמי לופיו, צורי גלסמן, קריל שטורק ואחרים. על המסיבה ניצח גיסו של אליעזר מאיו המנצח הנודע, זיקו גרציאני ★ ★ ★

לא משחקים – ומקבלים כסף

★ ★ ★ מכבי שעריים — מגלה מוטי חביב — משלמת שכר לשלושה כדורגלנים שכבר לא נימנים על שורותיה. לשני הכדורגלנים אדיר שמיר ושלמה קירט היא משלמת עוד מהתקופה שבה שיחקה הקבוצה בליגה הלאומית, ולמאמן אריה רדלר היא משלמת לאחר שפיטרה אותו בתחילת העונה שעברה ★ ★ לפני כשנה תבע ברוך ידידי את בית"ר ת"א בסכום אסטרונומי של 395 אלף שקל. עדיין אין תוצאות סופיות של הדיון המשפטי אולם בקבוצה התל־אביבית סיפרו בשבוע שעבר שלפי חישובי פרלקיטם חייב להם ידידי סכום כסף, ולא להיפך ★ ★ משפחת לוי הטבריינית זכתה לפני כעשר שנים בכבוד מיוחד כאר בן המשפחה, שלמה לוי, נרכש מהפועל טבריה ע"י הפועל ת"א, ושיחק בליגה הלאומית. אז נראתה הליגה הבכירה רחוקה מטבריה. עתה העפילה עיר הכנרת לליגה הלאומית והרכבה משחק יעקב לוי, אחיו הצעיר של שלמה ★ ★ ועוד על הפועל טבריה: הכדורגלן הוותיק יצחק רדעי היה במך שנים רבות הסמל המסחרי של הקבוצה ובעבר שיחק גם במכבי חיפה בלאומית. דווקא בעונת־העליה של הפועל טבריה פרש מהקבוצה, אולם גם בכיסו מונה כרטיס־עליה: קבוצתו, מכבי טורעו, העפילה לליגה ב' ★ ★ כדורגלן יהודי מג'מאייקה ייבחן בהפועל חיפה. זהו פול קרייגר, חלוץ מרכזי צעיר. איש הקשר עם הכדורגלנים מג'מאייקה הוא סלומון גינצ, בעבר כדורגלן בהפועל נצרת־עלית. גם ברוך ממן וצדוק מלכה מוזכרים כמועמדים לעבור להפועל חיפה, שת־יפרד מאריה חביב (ויעבור כנראה לבית"ר ירושלים). אבי בן־אמו (עבר לבית"ר ת"א, שמאמנת יצחק שום זוכר לו חסר מאז היה מאמן הקבוצה): שלומי שטיקר, אהרון פרידה, יוסי עמר, שמעון עטר, ואולי גם יוסי קרמר, שאם מכבי חיפה תרצה להשיבו. מאידך הוצע חווה רב־שנתי למלך־השערים של הקבוצה, רוני מלכה ★ ★ ★ עמותת הכדורגל של הפועל חיפה מבקשת לשנות את מעמדה המשפטי מעמותה לחברה בע"מ, דוגמת עמותת הכדורסל של קובי שלוינגר. היו"ר אבי שומטר הסביר שהשינוי יתבטא בכך שחברי העמותה יהיו שכירים ולא בעלי מחוייבות אישית ★ ★ ★.

הרצליה רוצה ארצית

★ ★ ★ מכבי הרצליה, שניצלה במחזור הנעילה מנשירה לליגה ב', שואפת לעלות לליגה הארצית. ראשי הקבוצה העלו בפני הבין־לאומי של בית"ר ת"א, נסים כהן, הצעה מפתה לחזור ולשחק בקבוצה בה החל את דרכו. לבד מנסים כהן רוצים אנשי מכבי הרצליה גם את דוד לביא ובני טבק. שלושת הוותיקים — מרגיש מוטי חביב — שוקלים את ההצעה ברצינות רבה ★ ★ מאמן הפועל צפריירים חולון, מאיר נימני, שהוחתם לסוף השבוע כמאמן הפועל בת־ים מהליגה הארצית, סירב בכל תוקף לחתום על חוזה יותר מאשר לשנה. נימני הוריע חד־וחלק שאחרי שהעונה הנוכחית יאמן אך ורק קבוצות בליגה הלאומית ★ ★ ★ העיר אילת מוצפת בימים אלו בכדורגלנים. בין הדמויות הבולטות שנראו בעיר הדרומית: אלי אוחנה ממכלן הבלגית, אבי כהן מריינג'רס גלאזגו ובעונה הבאה במכבי ת"א, אלי דריקס, אלי כהן, מנשה שמעונוב, והמאמן ליאון קרמנטנוטינובסקי, שיאמן בעונה הבאה את הפועל רמת־גן ★ ★ ★ דני קורן, היו"ר המתפטר של מחלקת הכדורסל בהפועל ת"א, נראה בשבוע שעבר סועד ארוחה סינית עם היו"ר החדש של מחלקת הכדורסל של מכבי ת"א, דני לאופר. ה„דרבי" הזה התנהל באווירה נינוחה ★ ★ ★.

מרדף אחרי גודס

★ ★ ★ כדורסלן הפועל חיפה ונבחרת הנוער, גיא גודס, הודיע לפטרון קובי שלוינגר שאם עד ה־30 לחודש לא יוחזר בו מהתפטרותו יראה עצמו משוחרר מהחוזה האישי עמו. שלוש קבוצות צפוניות — הפועל הגליל־העליון, מכבי חיפה והפועל איתן גבת — לוטשות אליו עין — מגלה יוסף גלזר ★ ★ כדורסלן מכבי חיפה, אסף ברינע, עומד לצאת למשך חודש לארה"ב כדי להתאמן במכללת קנזאס. מאמן המכללה פגש בו באוניברסיאדה האחרונה בזאגרב, התרשם ממנו ושיגר לו הזמנה. חברו לקבוצה, תומר שטינהאואר, שחקן הנבחרת הלאומית, ייצא לשנתיים לארה"ב כדי ללמוד ולהתאמן ★ ★ ★ יו"ר חדש גם למחלקת הכדורסל של מכבי חיפה: מאיר נווה, מנהל חברת הביטוח „בטח" מקבוצת דיסקונט. הוא יחליף את אבנר יוסף, שפרש אחרי שש שנים ★ ★ ★ לאוואן מרסר, שעניינו נדון עתה בבית־המשפט, עושה בינתיים ביונס — מספר יצחק ויספתף. זו השנה השנייה שהוא מארגן קייטנה לילדים בקרית־אונו. מרסר משתף פעולה עם הכדורסלן משה וייס. כאשר שב מרסר מארה"ב הביא עמו ציוד מתוחכם לשימוש הילדים בקייטנה. כ־300 ילדים כבר נרשמו ★ ★ כדורסלן־העבר של הפועל ת"א, קני לבנובסקי, הוחתם בשבוע שעבר במכבי קרית־מוצקין, שהשלימה בכך את מכסת העבירותיה. קודם־לכן עברו לשורותיה רוני כהן ואבי ונדל. כמנהל הקבוצה מונה יאיר (סייפי) שמש, בעבר כדורסלן מצטיין בהפועל מעין־ברוך (בעונה הראשונה בליגה הלאומית) ובהפועל ת"א, וכן מאמן ושופט. אגב, בנו אייל הוא שופט בליגה הארצית. ירכתה של מכבי קרית־מוצקין בקרב־העליה ללאומית תהיה, קרוב לוודאי, מכבי חודרה, שהחתימה, נוסף לאורי בן־ארי, מלך־הסלים של הליגה הארצית, גם את הענק סטיב שלבטר, ששיחק בעונה שעברה במכבי נתניה, כך שיהיו לה שני בין־לאומים ותיקים ונבוחים ★ ★ מאמן מכבי חיפה, פנחס גרשון וסוכן השחקנים הישראלי המתגורר בצרפת, אבי וילבר־מן, הם חברים עוד מהתקופה בה שיחקו יחד במכבי דרום ת"א ובנבחרת הנוער. כיום מסתייע גרשון בשירותיו של וילברמן, שהביא למכבי חיפה את האמריקנים בובי וואלאס, בעבר באליצור קרית־אונו, ואת דייל ברייזן, שנבחן בעונה שעברה במכבי ת"א ★ ★ ★ נבחרת הזירשים של ישראל בכדורסל נחלה כשלון באליפות אירופה בצרפת כשדורגה במקום האחרון. היא הפסידה בכל משחקיה נגד גרמניה, איטליה, צרפת וברית"מ, ובדירוגו על המקומות 9–10 גם לספרד. גם הענק נפתלי אל־שבר (2.08) ממכבי צור־שלום לא עזר ★ ★ ★

באו במיוחד מארה"ב

★ ★ ★ הערב האולימפי שנערך בסוף השבוע במרשאות אוניברסיטת תל־אביב היה מרשים. יותר מ־1000 איש באו לחגוג. 40 הספורטאים המצטיינים של מדינת ישראל מאז קומה קיבלו תעודות קלף; 152 נציגי ישראל במשחקים האולימפיים זכו לתעודות־הוקרה: אלופי המדינה בעונת 88–1987 קיבלו פסלונים. היצוג הגדול ביותר בערב זה היה לכדורסלנים. כך נראו מהנבחרת לאולימפיאדת הלסינקי ב־1952, בה קיימה ישראל את שני משחקיה הבין־ארציים הראשונים. השחקנים הוותיקים ביותר, כמו אברהם שניאור, שמעון (ציינגה) שלח, מישה (מוסה) דניאל, ראובן סבר, עמוס לין, זכריה עופרי, אליהו עמיאל, ראלף קליין ואחרים ★ ★ ★ בין הוותיקים שבאו היו כאלה שהיו ויש להם ממשיכים בנבחרת הלאומית, כמו משה דניאל, שבנו מוטי ממשיך ללבוש את מדי הנבחרת וחיים חזן, שגם בנו ארז שיחק בנבחרת ★ ★ ★ האצן הגדול של ישראל בשנות החמישים, דוד טבק, היה במצב רוח מרומם כאשר פגש חברים ותיקים. אגב, טבק, שבנו בני הוא כדורגלן מצטיין, מוציא לאחרונה סידרת ספרי־ילדים על... חיות ★ ★ ★ האתלטית הוותיקה, חנה שזיפי, שוכחת במרליטוהב באסיה עוסקת לאחרונה ב...ברידג', ומקווה ליצג את ישראל באירועים בין־לאומיים ★ ★ ★ גם כדורגלנים לא חסרו, ביניהם היה רובי יאנג, המתגורר בניו־יורק, שבא במיוחד לקבל את התעודה וחזר למחרת לארה"ב. כמוהו בא מארה"ב גם כדורסלן־העבר זכריה עופרי ★ ★ ★ באותו יום היו גם שלושה מירוצים באשקלון, ההדר־יוסף ובעמק־חפר לציון היום האולימפי. חלק מהרצים לכשו תלבושות שהגיעו במיוחד מארה"ב: עליהן הסמל הטבעות האולימפיות וכתובת „מירוץ היום האולימפי". האמריקנים עירון משגרים מדי פעם אביזרים שונים לכל מדינות העולם מהתקציב הענק שנשאר להם ממשחקי לוס־אנג'לס ★ ★ ★.

שלושת ממצטייני כדורסלני ישראל בעבר: משמאל — אברהם שניאור, חיים חזן ותנחום כהן־מינץ, בערב האולימפי. (תצלום: אריה קנפר)

כה אמר האמר

האמר ארמאנד, צינור לפוליטיקה עולמית ● ה„קפיטליסט האדום" שהיה בן־בית בבריה"מ מימי לנין ועד גורבצ'וב וביניהם גם ידידם של נשיאי ארה"ב, פירסם אוטוביוגרפיה, ובה הכל אודות משלוחי תבואה ועד ועידות פיסגה

אהרון ניר, רומא

שם „האמר" הוא שמה של האוטוביוגרפיה של „המיליונר האדום" ארמאנד האמר, מי שהיה בן־בית בבריה"מ מאז ימי לנין ועד לימי גורבצ'וב. תרגומו של הספר לאיטלקית ראה עתה אור בהוצאת „ארמנדו", לציון יום הולדתו ה־90 של המחבר.

אביו של ארמאנד, יוליוס האמר, היה יהודי צעיר ונמנה עם חסידיו הנלהבים של הסוציאליסט האמריקני, דניאל דה־ליאון. דבר זה לא הפריע לו להקים מפעל כימי רווחי עד מאוד בשם „אליד דראג אנד כימיקל". משטרים בארה"ב טענו, כי המפעל רב־התנופה אינו אלא כסות להעברת סכומים גדולים של מטבע קשה למשטר הבולשביקי בעת מצוקתו הכלכלית, בשנים הראשונות שלאחר המהפיכה.

יהיה אשר יהיה, ארמאנד האמר, כמוהו כאביו, אוהד משוכנע של מהפיכת אוקטובר. מיד לאחר שזכה בתואר דוקטור לרפואה (והוא בן 23) יצא בשנת 1921 לבריה"מ (לא ברור אם מיוזמתו שלו או בשליחות אביו המיליונר המנוהל), כדי להעמיד לרשות המהפיכה את שירותיו כרופא וגם בית־חולים שדה, מתנת אביו.

האמר נפגש עם לנין ותרהמתו מן הפגישה הראשונה וההיסטורית הזאת היתה רבה. באותה שיחה לא גילה לנין התלהבות מיוחדת מהצעת שירותיו של המיליונר האמריקני הצעיר „עניין" המהפיכה. הוא מיאן לשוחח איתו על בעיות רעיוניות ופוליטיות, ולעומת זאת הציע לו לארגן סחר־חליפין של חומרי גלם וסחורות תמורת חיטה אמריקנית, אשר התושש מזון לפרולטארים הרעבים ברוסיה. כך נתן לנין למשפחת האמר אפשרות להתעשרות נוספת, ויחד עם זאת שיעור באוטומטיות, שהיה ציון דרך בפעילותו של ארמאנד האמר בכל ימי חייו.

אופטימיות תמימה

הקפיטליסט היהודי הצעיר חזר לארה"ב והוכיח לכל בעלי ההון האמריקנים שיעור נוסף, כיצד לנהל פרגמאטיות ולקיים יחסים מסחריים עם ארץ הסובייטים, ארץ רחבת ידיים, אשר מפניה פחדו עד אז כמו משר. יחסיו של האמר עם בריה"מ היו מצויינים במיוחד ביותר, בימי לנין וכבשנים האחרונות לאחר מותו. בימי סטאלין הצטננו היחסים אך לא נפסקו. הם פרחו מחדש בימי חרושצ'וב ואחר־כך בימי ברז'נייב, וחזרו להיות אופטימאליים עם עלות גורבצ'וב לשלטון.

מעניין לציין (על־סמך הכתוב באוטוביוגרפיה), כי צינון היחסים עם סטאלין לא הניע את האמר להתלהב מיריבו־שונאו של הרודן הסובייטי — ליאון טרוצקי, כרוב חסידי הקומוניזם בארה"ב. אדרבא, מי שהיה היורש הפוטנציאלי השני של לנין כלל לא מצא חן בעיניו, והוא סבור היה כי אילו אכן ירש את לנין, עלול היה להיווצר מצב עוד יותר גרוע לגבי בריה"מ, מאשר תחת שלטונו של סטאלין...

האמר מספר באוטוביוגרפיה שלו, שכאשר נפגש בשנת 1921 בפעם הראשונה עם טרוצקי, התבטא הלה על יחסי הסחר בריה"מ — ארה"ב, שנקשרו או בתיווכו שלו, כדלהלן: „נניח — אמר טרוצקי — כי אתה הכם ישקיע כסף ברוסיה. כאשר המהפיכה תגיע לאמריקה רכושו של המשקיע יולאם כמובן, אלא שההסכם שלו איתנו בכל זאת יוסיף להיות בתוקף. יחוצא כי מקרה זה היה עדיף על זה של בעלי הון אמריקנים אחרים".

האמר מעריך את הגישה של טרוצקי ביחס לסיכויי ההתפשטות של המהפיכה הבולשוויקית כמוטעית ותמימה. בטעות ובתמימות דומה הוא נתקל כעבור 40 שנה אצל חרושצ'וב, שאמנם היה פחות קנאי מטרוצקי, אך בעל אמונה מופרזת ביכולתה של בריה"מ „להשיג ולעבור" תוך שנים מועטות את הישגי המשק הרכושני, שהיה לו הזרמנות לראותם במו־עיניו באמריקה.

עורמה ותוכמת איכרים

„כאשר אני מעלה בזכרוני את השיחה הראשונה שניהלתי עם חרושצ'וב — כותב האמר — הדבר שהרשים אותי ביותר היתה ההמשכיות ההיסטורית. רבות מן הבעיות, שכהן דנתי עם חרושצ'וב, הועלו כבר בעבר בשיחות שניהלתי עם לנין, ועתה הן נדונות מחדש עם גורבצ'וב ועם ההנהגה הנוכחית. למותר לציין, כי חרושצ'וב לא היה לנין (לעוצמת קסמו וגיאוניותו של לנין, התווירו לחלוטין סגולותיו של חרושצ'וב — עורמתו וחוכמת האיכרים שבו), אולם חרושצ'וב חזר על נקודות רבות שכבר הובהרו על־ידי לנין, כאשר דיבר בפניי על ההכרח שלרוסיה יהיו קשרי מסחר עם אמריקה".

האמר ממשיך לטוות את חוט ההשוואה כדלקמן: „כמותו כלנין גם חרושצ'וב התפעל מן הטכנולוגיה ומן התמצאות האמריקניות. כלנין אף הוא סבור היה שהמסחר עם בריה"מ עשוי להביא תועלת לתעשיה האמריקנית. גם הוא הרגיש, שהרוסים מוכנים לכבד עד הסוף את התחייבויותיהם כלפי אמריקה. ההבדל הגדול בין שני האישים ובין השיחות שניהלתי עם האחד ועם האחר היה במידת הבהירות של הניתוח. לנין ידע ואף הורה, כי תהום פעורה בין הישגיה הכלכליים והחומריים של ארה"ב ואלו של בריה"מ. לנין ידע, שהקומוניזם אינו מתפקד. חרושצ'וב לא היה מוכן להודות בשום אופן באי־תיפקודו של הסוציאליזם של המדינה"...

מיליון שקי תבואה

הרבה יותר פרגמאטי מבחינה זו נראה בעיני האמר ברז'נייב. ברז'נייב, המתואר באוטוביוגרפיה של האמר כצרכן כמויות אדירות של וודקה עד שצריך היה לשאתו על ידיים לאחר מסיבת שתיה. בעת שהיה פיכח היה מסוגל להערכות ריאליסטיות וקונקרטיות, ומבחינה זו עלה עליו — להערכתו של האמר — רק מיקויאן, שעמו קיים יחסי ידידות מאז שנות העשרים. אלו היו השנים, בהן הכיר „הקפיטליסט האדום" את

האמר ● פרגמאטיזם

לנין ● סחר־חליפין

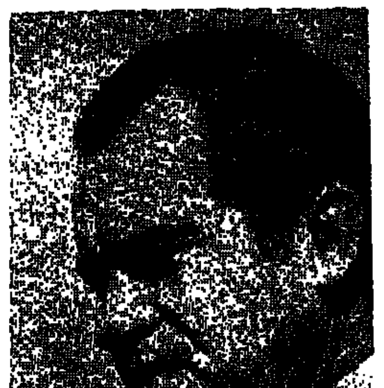

ניקסון ● הפתעה

אישי הקרמלין, אשר לא שכחו לו את מיליון שקי התבואה שנתן מתנה למען פועלי האוראל אשר עמדו על סף המוות מרעב, בשנים שלאחר המהפיכה. לנין היה או מזמין את האמר פעם בחודש לארוחת ערב, ושם פנה אליו כאל „טובאריש", למרות 300 מיליארדי הדולרים, שהיו רכושו האישי.

קשת רחבה

כמי שעמד במרכז הקשרים בין בריה"מ וארה"ב במשך שבעים השנים האחרונות, הכיר האמר מקרוב לא רק את המנהיגים הסובייטיים, אלא גם את כל הנשיאים של ארה"ב, במיוחד העריך את פראנקלין ד. רוזוולט, וגם — וכאן באה הפתעה — את ריצ'ארד ניקסון, שבמחיצתו „עורב" איכשהו בפרשת ווטרגייט. בחיוב רב מתבטא האמר, באוטוביוגרפיה שלו, גם על הנשיא רונלד רייגן. בביקורת ובשלילה הוא מתייחס לעומת זאת אל ג'ימי קארטר, שלדבריו „הושפע מאוד על־ידי השדולה האנטי־סובייטית החזקה, אשר בראשה עמד זביגנייב בז'זינסקי, שנכסי משפחתו בפולין הוחרמו על־ידי הקומוניסטים ושנשא את הרוסים".

מעניין שארמאנד האמר, אשר גדל במשפחה שהיתה קרובה מאוד לעמדות המפלגה הקומוניסטית דאז, לא הגביל עצמו לקשרים עם אישים שמאליים בלבד, אלא קיים יחסים עם קשת רחבה של אישים מן השמאל והימין גם יחד, אולם כולם בעלי מכנה משותף והוא הפרגמאטיות — למן הישראלי בגין ועד לסיני, דנג שיאו־פינג. עם המנהיג הסיני קיים קשרי ידידות ממש, בדיוק כמו עם מיכאל גורבצ'וב את האחרון הכיר בעקבות האסון בצ'רנוביל, כאשר האמר הצליח לשכנעו להסכים לעזרה מצד ארה"ב ולהניח לקבוצה של רופאים אמריקנים, בראשותו של ד"ר רוברט גייל, לבוא לבריה"מ. באותו קיץ שיחרר גורבצ'וב, כמחוות תודה לתאמר על מעורבותו הרבה בפרשת צ'רנוביל, את הכתב המוסקבאי של „יו. אס. ניוס אנד וורלד ריפורט", ניקולאס דאנילוף, שהואשם על־ידי הקגב בריגול.

בעקבות צ'רנוביל, פתח האמר בפעילות רבה למען פגישות הפיסגה בין מנהיגי שתי מעצמות־העל, שאנו עדים להן בשנים האחרונות.

עובדת קיימת

בקדקי פעילותו של האמר היתה שיטה תחילה מחווה של ידידות כלפי בריה"מ, שאין שכר בצידה, אחר־כך מעורבות מקרוב לשיחרורו של מתנגד־משטר או מסורב־עליה יהודי או של אסיר מערבי החשוד בריגול. בשולי ה„פכים הקטנים" הללו טראנסקציה כלכלית חשובה ואחר־כך שיחות על פוליטיקה גבוהה, שבעקבותיה מאותתות שתי מעצמות־העל איתותים טוריים לדטאנט.

מבחינה זו מותר לקבוע, כי דרך „צינור האמר" עברה יותר פוליטיקה עולמית, מאשר דרך הצינורות המסורתיים של שגרירים ודיפלומטים מבריקים, וכי הפגת המתיחות בין בריה"מ וארה"ב והדרקים ביניהן הינם עובדה קיימת, במידה רבה הודות ל„קפיטליסט האדום", שהיה ידידו של ולאדימיר איליץ' לנין וכעת הוא ידיד נאמן של מיכאיל גורבצ'וב.

מן הפרדה אל המכונית

אנדורה אנוסה לצאת מימי־הביניים

פרנסואה רייטברגר, רויטר

הנסיכות אנדורה, המדינה הננסית בהרי הפירנאים השוכן בין ספרד וצרפת, אולי תיאלץ לשלם מחיר על שגשוגה הכלכלי, שהודות לו עברה תוך 40 שנה מפרדות למכוניות מודרניות. גובר החשש הלחץ על 8,000 אזרחי הנסיכות המוקף לתושבים הזרים שמספרם גדול פי 5 מזה שלהם — יגרום יתר ולהרוס את כבלי המסורות הנוקשים והחוקים הפוריטאניים שלהם.

כן גובר החשש ב־4,000 החנויות שבעמק אנדורה, כי הליברליזציה בשוק האירופי המשותף, שתבוצע ב־1992, תפגע בעסקי המרינוגת, המהווה כיום גן־עדן לקונים.

הנסיכות, ששטחה 468 קמ"ר והשוכנת במרומי הפירנאים בגבול שבין ספרד וצרפת, שומרת על קיומה הודות לחוזה בן 700 שנים, עליו חתמו בשותף בשלטון בין שני הנסיכים שלה: ראש־המדינה של צרפת והבישוף של העיר הספרדית, סיאו דה אורחל. ההסכם הזה שמר על אנדורה מפני כיבוש וחסך ממנה מאות שנים מלחמות ששטפו באירופה.

אולם ב־40 השנים האחרונות השתנתה החברה, שבעבר היתה הכרתה בעיקר של יערני גבינות, במידה דרמטית. היערד המכס וגאות המיידות מושכים זרם אדיר של עורכי קניות, המבקשים לקנות במחיר מופחת של סיגריות, ויסקי, בגדים ומוצרי אלקטרוניקה. תושבי אנדורה, העוסקים ללא מאמץ מן הלשון הקטלאנית שלהם לצרפתית ולספרדית, נהפכו בן לילה לסוחרים מומחים. חנויות ומזנון־מלון צצו כפטריות אחרי הגשם. מכוניות מהירות גורמות לפקקים ברחובות הצרים, וצלחות לקליטת תוכניות טלוויזיה מאמצעות לוויין מתרבות אף על גגותיהם של בתי־איכרים.

„בדיוק כמו שהנסיכויות הערכיות עברו מגמלים למכוניות קדילאק, כן גם אנדורה עברה מן הפרדה אל המכונית המהירה", אמר נשיא צרפת, מיטראן, שהוא אחד משני נסיכי אנדורה.

בשנה שעברה באו 10 מיליוני מבקרים זרים אל הנסיכות וגרמו להכנסה השנתית המוצעת לנפש באנדורה לעלות ל־12,000 דולאר. אך עם הצטרפות ספרד לשוק האירופי המשותף והירידה בתחומים מעבר לגבול כתוצאה מכך, חלה ירידה בגאות, העלולה להתחייב כליל עם פירוק מחיצות המכס בקהילה האירופית ב־1992.

„הקהילה, שאינה מאושרת מן המובלעת של פטור ממיסים באנדורה, ביקשה מספרד ומצרפת לשנות את הסכמי הסחר שלהן עם אנדורה והיא עצמה עומדת לפתוח בקרוב במו"מ עם הנסיכות.

חענקת אזרחות

אורבת עוד סכנה. למעלה מ־80 אחוז מ־49,000 תושביה של אנדורה הם זרים, ברובם ספרדים, שהם עמוד השדרה של תגאות הכלכלית, אך זכויותיהם מועטות ונבצר מהם לקבל אזרחות אנדורית. רק ילדיהם של אזרחי אנדורה הם אזרחים. אם תימשך המגמה הקיימת, הרי שבעוד מאה שנים אזרחי אנדורה יהוו רק 3 אחוזים מאוכלוסייתה — נאמר במחקר של ז'ורז' טאפינו, פרופ' באחת האוניברסיטות הצרפתיות. הפתרון היחיד הוא הענקת אזרחות למהגרים ביד נדיבה, אומרת אחת הדעות, ואילו ראש הממשלה, פינטאט, בנאום שנשא בחודש מאי, דרש מחברי הפרלמנט של הנסיכות להקל את חוקי האזרחות ולהקטין את ההגירה אל הנסיכות, אפילו כרוך הדבר בהקטנת ממדי השגשוג.

זרים אינם רשאים לפתוח עסק באנדורה, אלא אם כן היו תושבים בה 20 שנה. הדבר נותן הכנסה נוספת לאזרחים אנדורים החותמים על חוזים בשמם של זרים... אט אט מרפים באנדורה מן החוקים הפוריטאניים. חוקים האוסרים ריקודים ביום ו' ערב חג הפסחא והרחצה מעורבת של גברים ונשים בבריכות שחיה, לא קיימו הלכה־למעשה כבר זמן רב, ואשתקד בוטלו. עדיין אפשר להתחתן רק בכנסיה, אך לפי מקורות במקום יונהגו בקרוב נישואין אזרחיים, אף כי גירושין לא יהיו חוקיים גם להבא. זנות, הימורים ועיתונאי עירום אסורים, אך ניתן למצאם סמוך לגבול הספרדי.

מיסים נמוכים

לדברי שר־המסחר והתעשיה, לאויס מולנה, יהיה על אנדורה לשנות חלק מחוקיה, כדי לגוון את מישקה אחרי 1992. הוא אמר, כי ייתכן שיקלו החוקים המגבילים את חלקו של הון זר בחברות אנדוריות. ל־33 אחוזים, דבר המרתיע כיום משקיעים זרים, וזאת כדי למשוך תעשיות נקיות המבוססות על טכנולוגיה מתקדמת. ייתכן שיוטלו מיסים נמוכים על מוצרי יבוא, אך מיסים ישירים עודם בחוקת טאבו.

שר־התיירות, יוזף מיניו, רואה בשלג, בטבע ובספורט את הנכסים העיקריים של הנסיכות, לאחר תום הגאות במסחר. אנדורה תארח ב־1991 את אולימפיאדת שבע המדינות הקטנות ביותר של אירופה, היא גם ביקשה, כי ישתמשו בה כשטח אימון בגבהים לקראת המשחקים האולימפיים בברצלונה, בשנת 1992.

תנאי התחבורה הגרועים הם המכשול העיקרי בפני הרחבת המשק של אנדורה. שני נמלי התעופה הקרובים ביותר, בטולוז ובברצלונה, מרוחקים שניהם מרחק 3 שעות נסיעה במכונית, והכביש לצרפת עובר במעבר אנוואליירה, הגבוה ביותר בהרי הפירנאים (גובהו 2,400 מ'). אך קיימות תוכניות לחצוב מינהרה מתחת למעבר הזה וכן לבנות שדה־תעופה.

לפיד אנושי

כרמן קווינטאנה, סטודנטית שנשרפה על־ידי חיילים בצ'ילה, הפכה גיבורה

גלעד דותן, טורונטו

ערב אחד ביולי 1986 חזרו שני סטודנטים בני 18, כרמן קווינטאנה ורודריגו רוחאס, מאסיפה באוניברסיטת סנטיאגו, בירת צ'ילה, בה למדו. ברחוב צדדי נעצרו לידם משאיות עמוסות חיילים. אלה האחרונים עצרו את שני הצעירים ברחוב, וללא שאלות שפכו עליהם נפט והציתו אותם. כעבור זמן מה עטפו את שתי הגופות החרוכות בשמיכות, העמיסו אותן על המשאית, והשליכו את השניים לתוך תעלה בעיבורי העיר.

כרמן ורודריגו לא מתו, כפי שחשבו החיילים. הם התעוררו מעלפונם, והחלו ללכת אט אט לתוך העיר. כשהובאו לבית־החולים לא התויק רודריגו מעמר, ונפטר תוך יומיים. כרמן, שנפגעה מכוויות עמוקות על 65% משטח גופה, הועברה זמן קצר אחרי כן לבית־חולים במונטריאול, שקנה לו מוניטין בנושא. היא עברה שורת ארוכה של ניתוחים, שלא הסתיימו עד עתה. פניה מצולקות קשה, כפות ידיה חבושות עד היום. היא הוכיחה את עצמה כצעירה נבונה, בעלת כושר ביטוי ואומץ לב נדיר. סיפורה של הסטודנטית עורר תשומת לב עולמית, ועל מיטת חוליה היא החליטה לנצלו, כדי

כרמן ● בחזרה למולדת

לעורר את דעת הקהל בעולם נגד שלטונו הברוטאלי של הגנרל אוגוסטו פינושה, שתפס את השלטון בהפיכת 1973.

עם ההשתפרות ההדרגתית במצבה, היא הופיעה כמיטב יכולתה בפני כל גוף חשוב אליו הוזמנה, לרבות האסיפה, הוועד לזכויות האדם של האו"ם והוועד המקביל של הפרלמנט האירופי. בסך־הכל הופיעה יותר ממאה פעמים, כשהיא מספרת את סיפורה העגום. כרמן מתעקשת לחזור על כל פרט ופרט כאילו היא חווה את הטראומה בכל נאום מחדש, תמיד כדי להמחיש את גודל הזוועה. „שאלתי את החיילים למה הם עושים לנו את זה", היא מספרת, „ומישהו השיב, שצ'ילי נמצאת כעת במצב מלחמה. לא חשבתי שאדם יהיה מסוגל לבצע פשע כחצתת אדם אחר. הפכתי להיות לפיד אנושי".

בשביל יותר ממאה אלף פליטים שברחו ממולדתם, כרמן הפכה להיות גיבורה לאומית. את נאומה האחרון נשאה בימים אלה לפני הקהילה הצ'יליאנית בקאלגרי, העיר שלעתה לכותרות בעקבות אולימפיאדת החורף האחרונה. בעיר זו נמצא הריכוז הגדול בקנדה של פליטים צ'יליאנים, כ־5000 איש. הם הביעו את חששם לגורלה של הצעירה האמיצה, לאחר שהודיעה על כוונתה לשוב למולדתה. לכרמן יש תשובה „מרגיעה" לדואגים: „אינני מפחדת. אינני חושבת שיקרה לי דבר גרוע יותר ממה שכבר קרה". יש לה גם נימוק נוסף, למה לא יגעו בה לרעה: היא מפורסמת מדי, וכל פגיעה בה תעורר תהודה בינלאומית.

פינושה עמד עד עכשיו בכל הלחצים הפנימיים והחיצוניים, ומחזיק בשלטון ביד ברזל. הוויתור היחידי שעשה עקב הלחץ האמריקני הוא הבטחה לקיים השנה בחירות כלליות, לראשונה מאז עלה לשלטון. טרם צאתה הבטיחה כרמן לבני ארצה בקנדה להמשיך במאבק, בעיקר למען אלפי האסירים הנמקים בבתי־הכלא.

קטע מרצפת הפסיפס שנדדה לאוסטרליה ● תיאור פלסטי

מהות יהודית, מוטיב נוצרי

לו היו מוזמנים קנאי הדת של ימינו לבקר בבתי־כנסת יהודיים מהמאה ה־6 לספירה, אין ספק שהיו נעצרים על הסף תוך הבעת זעזוע ושאט־נפש. נושאים ומוטיבים פאגניים מובהקים מופיעים לעיתים תכופות בעיטורי התקופה. לארונות הקודש ותבניות המקדש אין מפריע כלל להיות בכפיפה אחת עם דמויות אדם ובעלי חיים ואפילו בחברתו של אל השמש, הליוס, במלוא זוהרו.

על פרשנות המוטיבים האליליים בבתי־הכנסת נחלקות הדעות. הדעה המקובלת בין החוקרים היהודיים היא שמדובר בנושאים בעלי אופי עיטורי גרידא. אולם חוקרים רבים סבורים, כי לעיטורים משמעות סמלית מרחיקה לכת ויש לקחת בחשבון את אווירת התקופה, כאשר לסמלים היתה חשיבות עצומה בכל הדתות.

הארכיאולוג גדעון פרסטר היה שותף לגילויים של בתי־כנסת רבים בשנים האחרונות, ברחבי ארץ ישראל. בקובץ „יהודים שומרונים נוצרים בארץ־ישראל הביזאנטית", שראה אור בימים אלה בהוצאת יד בן־צבי בירושלים, מרחיב גדעון פרסטר את הדיבור על: „נושאים אלגוריים וסמליים בעלי משמעות נוצרית בעיטורי רצפות הפסיפס של בתי־כנסת במאה השישית בארץ־ישראל". הסמלים היהודיים המובהקים כגון ארון הקודש, המנורה, השופר, הלולב והאתרוג מעידים על קשר בין בית־הכנסת לבית המקדש. לתיאורים בעלי ציביון יהודי אלה נוספות תמונות מקראיות כגון עקידת יצחק, דניאל בגוב האריות, סיפור תיבת־נוח ודוד המלך.

ציור אופייני נוסף, הרווח בבתי־הכנסת הקדומים, הוא של חזית המקדש, המתאר באופן סמלי את חזית המקדש ההרוס בירושלים ומבטא את הכמיהה אליו. אולם ריקוד החיות, כגון כבשים או יעלים, אינם שאובים מעולם הסמלים היהודי דווקא. הקבלות עם אומנות הפסיפס הנוצרית מאותם ימים מגלות, שמדובר בכבשים ויעלים, מסמליה המובהקים של הנצרות ומשמעותם היא ישו עצמו או צאן מרעיתו. כך למשל האיל בחורבת סוסיא שבהרי חברון מקביל במידה רבה לאיל שנמצא בכנסיות באיטליה. קשה כמובן לקבוע מהי משמעות תיאור הצאן בבית־הכנסת, אולם לדעת פרסטר היהודים היו מודעים לתפיסה הנוצרית, אלא שהעניקו לה פרשנות משלהם. סימני ההשפעה האומנותית הנוצרית מצויים בבית־הכנסת בבית־שאן, שיש לו הקבלה מדוייקת כמעט בפסיפס נוצרי מנאפולי, לציורים יש להוסיף גם השפעה סיפרותית־לשונית, המתבטאת בכתובות ההקדשה ביוונית המבוססות על נוסחה מקובלת בכתובות הקדשה נוצרית.

בבתי־כנסת אחרים ישנם תיאורים הלקוחים מהמיתולוגיה היוונית. הדבר מלמד על פתיחות רבה, אשר ניתן להסבירה על רקע המירקם החברתי המעורב ששרר במאה החמישית והשישית בארץ ישראל. האיל הנאחז בקרניו בסבך המופיע בתיאור עקדת יצחק ברצפת הפסיפס של בית־הכנסת בבית־אלפא, מופיע במספר תיאורים נוצריים. למרבה ההפתעה משמעותו — ישו הצלוב, קורבן האנושות. החוקרים מניחים, כי זהו פרי התקופה. הופעתם של סמלים זהים בבתי־כנסת ובכנסיות מעידה בצורה חד־משמעית על יחסם המתון והסובלני של המנהיגים הרוחניים בקהילות השונות. נראה, שיהודי ארץ ישראל גילו בשעתם יחס ליברלי להשפעה הנוכרית, שבאה לידי ביטוי בסמלים, ולא ראו בתרבות ההלניסטית־רומית סכנה לקיום היהודים. היום המציאות שונה כמובן, בתכלית.

מעזה לאוסטרליה

מעניין גורלה של ריצפת פסיפס מארץ ישראל, שנדדה מעזה לאוסטרליה. רצפות בתי־כנסת וכנסיות, המתגלות בחפירות, מעידות על מסורת אומנותית שכוסתה באפר דורות. אחת מרצפות הפסיפס היפות בארץ, איננה כאן. נירה סטון ראתה אותה מוצגת במלוא הדרה על קיר מיוחד במוזיאון המלחמה שבקנברה, בירת אוסטרליה. מדובר בריצפת כנסיה בעלת ייחוד משלה. התבוננות מקרוב בדמויות ובדרך הביצוע של הריצפה, שנתגלתה על־ידי חיילי גדוד אוסטרלי על גדת נחל הבשור במלחמת העולם הראשונה, מגלה רמה גבוהה של אומנות. הדמויות עשויות מאבנים קטנות ומגוונות, מנותצות בפטיש ואיזמל בעלי גוונים מרהיבים. תיאור האריות הוא ממש פלסטי. גם החיות האחרות מתוארות באופן נטורליסטי, כשאפשר להבחין בצלעות ובשרירים. במאמרה בקובץ מדגישה נירה את צורת המעבר העדין של הצבעים, העשויה בטכניקה המקנה מראה טבעי.

כנראה, שהיה זה באופנה לצייר נמרות ולביאות, שהיו מצויות באזור עזה, לאחר ההמלטה. לנמרה מנחל הבשור מקבילה דומה בריצפת בית־הכנסת בעזה. הסדנאות דומות: חיות טרף עטות על בעלי־חיים במהלך ציד. אי־אפשר להצביע בוודאות על בית מלאכה אחד בעזה ואם אמנם היה בית מלאכה מרכזי אחד, הרי שעבדו בו אמנים, שמצאו לעצמם ביטוי יהודי ושמרו על איכות אישית של יצירתם.

בצלאל עמיקם

התכלת האבודה

במסורת ישראל נחשבה התכלת הקדומה כתכלת יוקרתית, ששימשה לצרכי המשכן. יוקרה זו הולידה כבר אז בעיות זיוף ■ על פי חז"ל הופק הצבע מחילזון ■ כיום מנסים להתחקות אחריו רבנים ומדענים כאחד

הארגמן הוא כידוע, צבע המלכות. אורח רם מעלה הנושא במשרה נשיאותית או מלכותית מתכבד בבואו אלינו בצעידה על שטיח שצבעו אדום.

בעולם המוסלמי הירוק הוא צבע חשוב ומכובד שמעטרים בו קברות קדושים. במסורת ישראל התכלת הקדומה, ממנה נצטוו בני ישראל לקחת לצרכי המשכן היא הצבע המהודר והיוקרתי. התכלת

ארגמון קהה קוצים

איננה רק גוון, אלא היא מושג ביהדות. יש אומרים שהכחול בדגל הלאומי שלנו מקורו באותה תכלת של ימי קדם. מקור התכלת שימש נושא מחקרי במשך מאות שנים. במרוצת זמן ארוך זה הצטבר מידע רב בשאלת מהות התכלת, והיום למדו להפיקה ממש כפי שנהגו אבותינו.

את צבע התכלת היו מפיקים מחילזון (רכיכה), אשר לו בלוטה מיוחדת בה „מאוחסן" חומר הצבע. חז"ל והראשונים נותנים פרטים מספר על חילזון זה. הם מתארים את מקום הימצאו, תפוצתו ומספר פרטים על מראהו. כמו כן נותנים חז"ל מספר תיאורים על ציד החילזון, הפקת הצבע ממנו, ואף דימויים שונים לגבי תוצר הצבע הסופי. על פי מכלול פרטים ורמזים אלו, ניתן לבדוק את ההשערות השונות על מהות התכלת.

הרב הירושלמי, מנחם בורשטיין, ערך מחקר מקיף על הכנת צבע מחלזונות שונים, במסגרת עבודתו על צבע התכלת ששימש את היהודים לציציות הבגדים ולבגדי הכוהנים במקדש. את מחקריו כינס בספר „התכלת", הכולל בתוכו את עבודת הדוקטורט של הרב הראשי לישראל, הרב יצחק הרצוג ז"ל, אבי נשיא המדינה.

יוקרתו הרבה של צבע התכלת הולידה את בעיית הזיוף. המחיר הגבוה שתבעו עבור הצבע, הביא לפיתוח צבע תחליפי שהופק מצמחים, והיה בעל גוון דומה ביותר לתכלת עד שבעין רגילה קשה היה להבחין ביניהם. חז"ל היו מודעים לאפשרות החיקוי והחמירו מאוד בעונשם של הזייפנים.

עקב השימוש בתכלת לקביעת מצוות ציצית והיעלמות שיטות הפקתו, היו רבנים שניסו, על־ידי עיון בלבד, לעמוד על צפונותיה. הרבי מראדזין, חכם מפולין ובקיא במכמני חז"ל, קבע כי דג ים כפי שנקרא דיונון הרוקחות הוא מקור התכלת. הרב הרצוג, רבה של א"י, סבר כי חילזון התכלת בעל הסגולות הינו היינו ממנו הופק הצבע התכול.

שאלה פתוחה

גם בין אומות העולם היה מפורסם צבע חשוב ומכובד שרק המלכים ונותלי העשירים הרשו לעצמם להתעטר בו. צבע זה קרוי: פורפור (או: פורפורא). אך האם צבע זה הוא גם התכלת למצווה? שאלה זו נשארה פתוחה.

לפי המחקרים המדעיים כיום היה מקור צבע יקר זה מחילזון ימי ממשפחת הארגמוניים, ואכן במקומות רבים בארץ נמצאו אתרים רבים שניתן לשייכם לתעשייה מסוארת זו. בחפירות התגלו כמויות עצומות של קונכיות, שברי כדים ועליהם שרידי הצבע, מתקני צביעה, שרידי אריגים ועוד. כך, שמקור התכלת, לפי מדעני ימינו, הוא בחילזון ממשפחת הארגמוניים, כשהמצביעים במשפחה על המין: ארגמון קהה קוצים ויש האומרים, שמקורו ממספר ארגמונים יחדיו.

„דברים" שלא כהווייתם

גילויין של המגילות הגנוזות במדבר יהודה ריתק את עולם המדע במשך ארבעה עשורים והעיסוק באותם גווילים עדיין נמשך.

כשהתבשרו החוקרים ב־1947 על דבר מציאותם של המגילות מימי הבית השני, רבו המפקפקים באמינותן. היו שחשבו, כי מדובר לכל היותר ב„זיופים מימי הביניים" והתקשו להוכיח את אמיתותן על־ידי ראיות סיפרותיות.

רגישותו של עולם המדע לזיופים הושפעה לא במעט מ„תגלית מרעישה" כ־63 שנים קודם לכן אף היא בחוף ים המלח, בגדתו המזרחית. בעל התגלית, שהתבררה לאחר מכן כזיוף מושלם של ספר דברים, היה יהודי מומר מירושלים, בשם משה וילהלם שפירא. שפירא נודע כסוחר בעתיקות ובספרים ישנים בירושלים של המחצית השניה של המאה ה־19. הוא הכיר מקרוב את שוחרי קדמוניות הארץ שכיתתו רגליהם מאירופה, ובאו כדי לתור את שביליה של ארץ הקודש ולהביא לביתם מאוצרותיה.

ד"ר צבי אילן מעלה את הפרשה המרתקת של „התגליות המואביות" של שפירא כפרק בספרו החדש והמאלף „אתמולים", שיצא בהוצאת מורן.

ב־1883 בישר שפירא לעולם, באמצעות מלומד לונדוני, כי בידיו נמצאת מגילה צרה וארוכה, עשויה קלף, ועליה, קטעים מספר דברים, השונים במקצת מנוסח המסורה. שפירא היה דמות ידועה בעולם סוחר העתיקות. שנים מעטות קודם לכן שיווק בהצלחה כלים מופלאים ממואב. היו אלה כלי חרס מעוטרים בדמויות חיות ועופות כשעל כולם כתובות באלפא־בית הפניקי. חקירה נמרצת אותה ניהל קלרמונט גאנו, מי שהיה קונסול צרפת בירושלים וארכיאולוג בעל מוניטין, ניפצה את חלום ההתעשרות של שפירא. גאנו הוכיח, כי הכלים הם חדישים ומזוייפים שנעשו על־ידי קדרים ערבים, ונרכשו על־ידי שפירא. משלחת גרמנית מיוחדת יצאה למואב לחפש את מקור הקרמיקה ואז התברר, כי מדובר במעשה רמאות וזיוף כמעט מושלם. שפירא עצמו התחמק מאחריות וטען, כי הוא במעמד קונה בלבד.

שש שנים לאחר חשיפת מעשה הרמאות יצא כאמור, הסוחר הירושלמי עם תגליתו המרעישה — מגילת ספר דברים. ההתלהבות, שאחזה את מומחי העתיקות בלונדון, היתה גדולה. המוזיאון הבריטי גילה התעניינות והציג את המגילה באחד מאולמותיו הגדולים. ראש הממשלה נחפז גם הוא לחזות במגילה. לולא המחיר המופלג שתבע שפירא, מיליון לישט"ס בשער המטבע דאז, אין ספק כי המגילה המזוייפת היתה הופכת לרכושו של בית־הנכות רב היוקרה.

שוב היה זה קלרמונט גאנו שהבין, כי מדובר בזיוף. הוא בא במיוחד ללונדון, בחן את המגילה וציין שהיא כתובה בכתב לפי דארי — כתב של מצבות אבן ולא כתב הרווח על מגילות עור.

טיעוניו של שפירא התמוטטו. חוקרים האשימו אותו, כי הוא כתב על גווילים צרים של ספרי תורה, ושיווה להם צורה עתיקה. המוזיאון הבריטי התנער מהמציאה והחזירה לבעליה. שפירא המיואש סבב ברחבי אירופה כשהוא מתחנן לקונים שיגאלו מידיו את ספר דברים. בכל מקום נתקל בלעג ובבוז. כשחש שהגיע לסוף דרכו, שם קץ לחייו במארס 1884, ברוטרדאם שבהולנד.

על רקע פרשת הזיוף שהתפרסמה ושבמוקדה מסמכים מאגן ים המלח, ברורים לנו הספיקות והחשדות שליוו את גילוי המגילות הגנוזות במערות קומראן.

כלי מואבי מזוייף

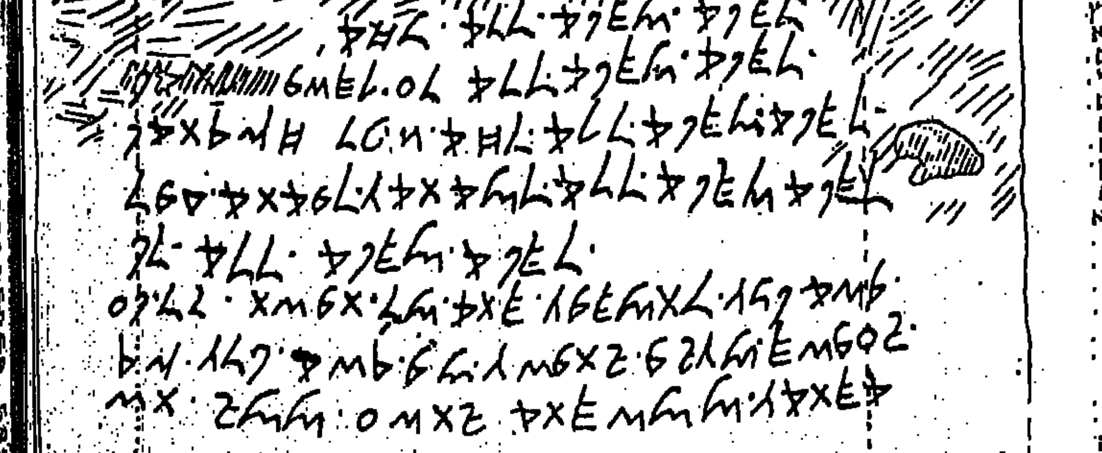

אנך . אלהם . אלהך . אשר . החרתך .
מארץ . מצרם . מבת . עבדם . לא . יהיה . לכ[ם]
אלהם . אחרם . לא תעשה . לכם פסל . וכל .
תמונה . אשר . בשמים . ממעל . ואשר . בארץ
מתחת . ואשר . במים . מתחת . לארץ . לא
תשתחוו . להם . ולא . תעבדם . אנך . אלהם .
אלהך . קדש . . . . . . את . ימם . עשתי
את השמם . ואת הארץ . וכל . אשר . בם .
ושבתי . ביום השבעי . על . כן . תשבת . גם
אתה . ובהמתך . וכל . אשר . לך . אנך . אלהם .
אלהך . כבד . את אבך . ואת אמך . למען
יארכן . ימך . אנך . אלהם . אלהך . לא תרצח
את נפש אחך . אנך . אלהם . אלהך . לא
תנאף . את אשת . רעך . אנך . אלהם . אלהך .
לא תגנב . את הן . אחך . אנך . אלהם .
אלהך . לא תשבע . בשמי . לשקר . כי . אנך
אקנא . את עון . אבת . על . בנם . על . שלשם .
ועל . רבעם . לנשא . שמי . לשקר . אנך . אלהם
אלהך . לא תענו . באחך . עדת . שקר . אנך
אלהם . אלהך . לא תחמד . אשת . . . . עבדו
ואמתו . וכל . אשר . לו . אנך . אלהם . אלהך .
לא תשנא . את אחך . בלבבך . אנך .
אלהם . אלהך . את עשרת הדברם האלה
דבר אלהם . . .

מימין, נוסח קטע ממגילת ספר „דברים" „תגליתו של שפירא", כפי שהתפרסם בעיתון אנגלי, בטרם נקבע זיופו ● משמאל, קטע מ„דברים" המזויף כפי שהועתק על־ידי מומחה בריטי

משה וילהלם שפירא ● תגליות מרעישות ומזוייפות...

תאורה פנימית

על המתרחש במפ"ם

בעריכת נחום דוניצה

חזן חוזר העירה

● 50 שנה הוא מלווה את פועלי תל־אביב, שלרגל צאת ספרו ערכו לו ישיבה מיוחדת במליאת מועצת הפועלים ● אווירה חגיגית, נוסטלגיה והרבה־הרבה אופטימיות

„48 שנים, בתור חבר מפא"י, אהבתי לשמוע את הנאומים שלך" — אמר השומר בכניסה לבית מועצת פועלי תל־אביב ליעקב־חזן, שהגיע לישיבה חגיגית של מליאת המועצה, לרגל הוצאת ספרו „ראשית חרשה". „אפילו בן־גוריון אהב אותו", מציין השומר באוזני האורחים שהצטופפו בכניסה, ולוחץ את ידו.

באולם שבקומה הרביעית קשה היה למצוא מקום ישיבה פנוי והאווירה היתה נרגשת. נרגש היה גם חיים סרור, יו"ר סיעת מפ"ם במועצת הפועלים, שיזם את הביקור. „זמן רב ציפינו ליום הזה", הסביר, „וסוף־סוף הצלחנו להביא את חזן אלינו. תראה איך כולם לבושים חגיגי, תראה כמה אנשים. כולם חיכו ליום הזה".

„בתקופה של פסימיזם וציניות, סארקזם וחוסר איכפתיות, בתקופה מטריאליסטית שכזאת, טוב לדעת שחי עימנו איש כיעקב חזן", פתח את הישיבה תדי קאופמן, מזכיר מועצת הפועלים. אחר־כך הביא ציטטות מהספר החדש, הסיבה למסיבה, שלדבריו הוא „ספר מלא אמונה בדרך, בציונות, בסוציאליזם ובערכי תנועת העבודה".

צבי נתנזון, לשעבר חבר הוועדה המרכזת, דיבר על דמותו של חזן כמנהיג פועלים ולא שכח אף לקשור את הקיבוץ, בו נעוצים שורשיו של חזן, לעיר תל־אביב" — „זה חמישים שנה הוא מלווה את פועלי תל־אביב. ביסוד תפישתם של חזן ומפ"ם — ההכרה בזהות השותפות במאבק של פועלי העיר והמשק ההתיישבותי. הדברים עליהם נאבקה מפ"ם בעבר, בהנהגתו של חזן, הם הדברים עליהם נאבקת ההסתדרות כיום. הוא מאמין, ואנחנו איתו, שהכל תלוי עדיין בנו."

חזן המשיך ועמד על הנקודות שהעלו הדוברים לפניו, אלא שהוא הרגיש יותר את ההווה, ובמיוחד את העתיד. החל בנושא הכואב של העלייה מבריה"מ, דרך נושאי כלכלה וחברה, הסוציאליזם בן ימינו, מקומו של הקיבוץ והחזון, וכלה בדרך להשגת השלום. „כל המהפכות נמשכו הרבה מאוד זמן", אמר: „השלום בוא יבוא, וכל שדרות העם מלוכדות ברצון העז להשיגו".

„שרק יהיה לנו בריא", אמרה אשה אחת בשורה הראשונה, „האופטימיות הזאת שלו זה משהו מיוחד. הלוואי ויכולתי גם אני לראות כך את המציאות".

חזן (נואם) במועצת פועלי ת"א־יפו, משמאל: חיים סרור ותדי קאופמן

סימפטיה נוסח אילת

ב־27 השנים האחרונות מתגורר יצחק מרקוביץ, מזכיר סניף מפ"ם המקומי ומנהל סניף „מבטחים", באילת. מרצונו החופשי בחר להתיישב שם, כשהגיע כעולה חדש, נושא עימו את האידיאולוגיה של השומר הצעיר שספג בבית הוריו בהונגריה. מכאן ועד לכניסה לחיים הפוליטיים במסגרת מפ"מית הדרך היתה קצרה.

„חיים פוליטיים באילת אינם קלים", אומר מרקוביץ: „הציבור שם אוהב לנהל את חייו ליד שפת הים ולא במועדוני המפלגות. קשה גם להביא לאנשים, שרובם הם בעלי השקפות ליברליות של המעמד הבינוני, מסרים סוציאליים כמו שלנו".

עם זאת, קיים היום באילת גרעין של מאות חברים ואוהדים, המזדהה ותומך במטרותיה של מפ"ם. „מקבלים אותנו בשמחה לביקורי־בית, משתפים פעולה בתוכניות יזומות, כמו לדוגמא במבצעי „1:1" ו„תו ועידה", כאשר כ־150 חברים חדשים הצטרפו אלינו, אם כי אני בטוח שלחלק גדול מהאוכלוסיה עדיין לא הגענו".

לדבריו, הסימפטיה למפ"ם הינה תוצאה של עבודה קשה ובניית תשתית בלתי פוסקות. שומרים על קשר עם מאות משפחות, במכתבים או בצורה יותר אישית, מבקרים בבתים ומקיימים פעילות שוטפת במועדון מפ"ם המקומי. מרקוביץ מתכונן להגביר את הפעילות לקראת הבחירות. בתכנית — חידוש פעילותו של מועדון „צוותא". כן מתכוונים להגיע לתיכוניסטיים, לחיילים משוחררים, לזוגות צעירים ועוד. „הדימוי של הסניף כיום הוא צעיר למדי", מרגיש מרקוביץ. „50 אחוז מהחברים מתחת לגיל 40 ויש כל הזמן תנועת הצטרפות ברורה ותוקפה של צעירים". לדבריו, הכוח הזה המופגן היטב בשטח, יכול לבוא לידי ביטוי בבחירות.

סניף מפ"ם אילת מעוניין לשמור את שיתוף הפעולה הקיים בעירייה במידה שברשימת המערך תקבל מפ"ם מקום ריאלי המגיע לה. „יש יחסים טובים עם מועצת הפועלים והעירייה, אך חשוב שיתנו לנו את מה שמגיע לנו במועצת העיר", אומר מרקוביץ.

מכל מקום

תל־אביב

ערב הנגינה והשירה שהתקיים בשבוע שעבר בסניף ת"א־יפו אורגן על־ידי יהודית שם־טוב ממרכז מפ"ם, לחברות ממחלקת העובדת השכירה בתל־אביב. על מפ"ם והיערכותה לבחירות הירצה חבר מטה הבחירות, אבי שיין. בעקבות הפעילות המהנה ביקשו חברי הסניף התל־אביבי לקיים ערב מסוג זה לפחות אחת בחודש, בציינם את נגינתה של יהודית, שהיא גם חברה בתזמורת כלי פריטה ארצית.

חיפה

בסניף חיפה נערכה בשבוע שעבר פגישת דור ההמשך, במהלכה דווח על פעילות הח"כים בכנסת ונסקרה ההיערכות לבחירות. בסיום המיפגש גיבשו המשתתפים תוכנית עבודה לדור ההמשך, שהוגשה על־ידי שאול קופל, ישראל שי, אריה עירן ודליה ארז.

ירושלים

מועצת סניף מפ"ם ירושלים בחרה את מטה הבחירות, שהחל כבר בעבודתו. כיו"ר המטה נבחר חיים חייט, שחזר באחרונה משליחות בחו"ל. למטה המצומצם נבחר צוות המונה שבעה חברים נוספים והשבוע תצא פנייה לחברי הסניף להתגייס למערכה ולהתגרב, לפי בחירתם, לשטחי הפעולה השונים.

חיפה

במועדון ע"ש שלום עליכם בחוצות, בהנהלת אברהם לאוב, התקיים ערב לזכר הסופר היידי יוסף רובינשטיין, במלאת עשר שנים למותו. הרצה הסופר שמחה המבורגר, שהכיר את רובינשטיין אישית. מטעם קיבוץ משמר העמק, שהשתתף בארגון הערב, דיבר אמרי רון, שציין את השינוי שחל בגישה לשפת היידיש. רון ציין גם את הקשר המיוחד שבין קיבוצו לבית הסופר המנוח, ומסר שהקיבוץ החליט להקים קרן על שמו מכספי עזבונות, שפירותיה מיועדים לפעולות תרבותיות. בתום המיפגש, נטלו חלק כ־80 משתתפים, קרא בנימין שטוק קטעים מיצירותיו של רובינשטיין והוקרן סרטו של אברהם לאוב, „היתה פעם עיירה".

תפוחים וערכים

קשה שלא להיתקל בצבע האדום באוניברסיטת חיפה, שם ניצב דוכן קבע, אותו מאיישים צעירי מפ"ם. נפתח באחרונה מבצע הרשמה לסמינר „תפוחים וקיבוץ". הנרשמים יזכו בחוויה של קטיף תפוחים במשך שישה שבועות (בשכר נאה), וכן בסמינר להכרת הקיבוץ, אנשיו וערכיו. הפעילות תיערך בברעם.

לדברי שמוליק בן־נפתלי מ„צוותא" חיפה פעילות זו היא חלק מן ההיערכות לקראת שנת הלימודים הבאה, שבמרכזה יעמדו הבחירות הכלליות. מעבר לגיוס כוח אדם לקטיף, אפשר יהיה להציג בפני הנרשמים את מפ"ם ועמדותיה.

בדוכן הקבע, מימין (עומד) שמוליק בן־נפתלי, גדי וגברי

פסק ודין — א. אבישר

רופא בלשון החוק

רופא מחלקה אינו רשאי להתעלם מקריאה של חדר מיון, אלא אם כן הוכח שיש נסיבות מצדיקות לאי־היענות – נאמר בערעור שהוגש באחרונה לבית המשפט העליון

ד"ר פישמן, רופא מורשה, ערער על החלטתו של שר הבריאות לתת לו התראה מכוח הסמכות, שהוענקה לשר על־פי סעיף 41 לפקודת הרופאים (נוסח חדש), תשל"ז־1976. זאת מאחר, שלדעת שר הבריאות, עשה ד"ר פישמן מעשה, שהינו בגדר „התנהג בדרך שאינה הולמת רופא מורשה". בכך קיבל השר את המלצתה של ועדה לבירור הקובלנה, שהגיש המנהל הכללי של משרד הבריאות נגד אותו רופא.

והרי העובדות: באחד הימים הובאה חולה למחלקת המיון בבית־החולים רמב"ם, לאחר שימים ספורים קודם לכן טופלה במחלקה כירורגית ב' שם. הרופא של חדר המיון ביקש לשנית, כי יישלח לחדר המיון רופא המחלקה. באותו זמן שימש ד"ר פישמן רופא יחיד במחלקה זו. מאחר שלא הגיע, נקרא ד"ר פישמן פעם נוספת מחדר המיון. כמו כן, נתבקש לעשות כן פעמיים נוספות על־ידי נגה של החולה.

כל אותה עת לא עסק ד"ר פישמן, על־פי ממצאיה של ועדת הבירור, בעניינים דחופים או בלתי־שיגרתיים במחלקה, ואף מצא זמן לשתות קפה. רק כעבור קרוב לשעה וחצי הגיע ד"ר פישמן לחדר המיון, אז־או בדק את החולה והורה על הטיפול בה.

שר הבריאות וועדת הבירור פירשו כ„התנהגות שאינה הולמת רופא" את העובדה שד"ר פישמן לא בירר את מהות הפנייה מחדר המיון ולא טרח לגשת מיד אל החולה. לטענת סניגורו של הרופא, אין עובדות המקרה מהוות התנהגות שאינה הולמת רופא. שכן לטענתו, אין התנהגותו נושאת אופי של המטת חרפה או קלון על המקצוע, ואין היא בלתי מוסרית. אפילו אם נאמר, שד"ר פישמן התרשל במילוי תפקידו — הרי זו רק רשלנות מקצועית. לשון החוק, לעומת זאת, מתכוונת לרשלנות חמורה, וכזו לא היתה כאן.

השופט גולדברג אינו מקבל טיעון־אבחנה זה. כל שנאמר בחוק הוא, כי התנהגות שאינה הולמת רופא היא זו שאינה תואמת את העקרונות המנחים בתחום העיסוק ברפואה. זאת — בין שמדובר בכבוד המקצוע, בין שהעניין הוא ביחסים שבין רופא לחולה, ובין שמדובר בכללים אתיים ואחרים, המעצבים ערכים ותפישות, שראוי כי יחדלו במקצוע הרפואה.

שופטי בית־המשפט העליון, שבפניהם הובא עירעורו של ד"ר פישמן, קבעו כי הם תמימי־דעים עם שר הבריאות: בהתאם לסטנדרטים הנאותים במקצוע הרפואה, אין רופא רשאי להתעלם מקריאה של חדר המיון, בלי שיברר סיבתה של העזרה, שאותה הוא מתבקש להגיש, ובלי שיודיע כי הנסיבות — אם אכן קיימות נסיבות מצדיקות — אינן מאפשרות לו להיענות לקריאה. עירעורו של ד"ר פישמן נידחה.

בולים ובולאים — יהושע מרקוס

ארכיאולוגיה בירושלים

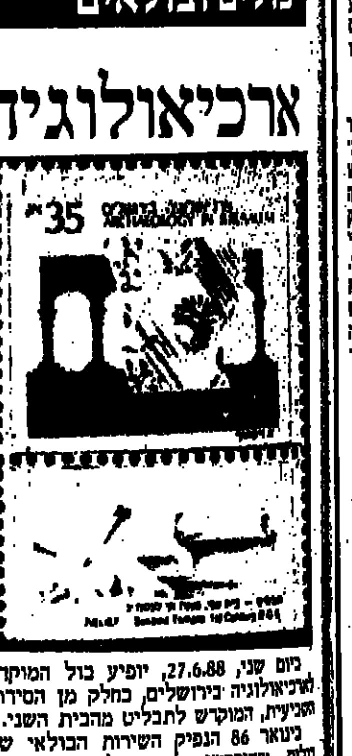

ביום שני, 27.6.88, יופיע בול המוקדש „לארכיאולוגיה בירושלים", כחלק מן הסידרה הכנעית, המוקדש לתבליט מהבית השני.

בינואר 86 הנפיק השירות הבולאי שני בולים שהוקדשו לארכיאולוגיה העברית בירושלים, שעוצבו בידי אליעזר וייסהוף ותיארו כותרות ותבליטים מהמאה הראשונה לפני הספירה ומהמאה הראשונה לספירה שהתגלו בחפירות בירושלים. על הבול החדש נראים שני תבליטים וגילופים שגולפו בחזית השערים, בכניסה וביציאה למיתחם ולחצרות המקדש. על השובל מופיעים כלי העבודה של החופר. ציור זה מופיע גם על חותמת הדואר שבו יוטבעו מעטפות יום ראשון. הבול, בערך של 35 אגורות, הודפס בצבעים רב־גוניים במדפיס הממשלתי.

מדברי הרקע להופעת הבול זה מציין הארכיאולוג מאיר בן דב, כי בין ארבעה כתלי הר הבית, הכותל הדרומי הוא הנכבד ביותר, בשל היותו חזית הר הבית, בו נקבעו שערי הכניסה והיציאה הראשיים. השערים הללו נודעו בשם שערי חולדה, שמרוחק של כ־80 מטרים הפריד ביניהם, אחד במזרח הקיר הדרומי ואחד במערבו. שער חולדה המזרחי שימש כשער כניסה הראשי והשער המערבי היה שער היציאה. אנשים בשנת אבל, או מנודים, נכנסו במהופך. דהיינו, בשער המערבי כניסתם ובשער המזרחי יציאתם. כאשר חלפו על פני החוגגים נהגו לשאול אותם לסיבת לכתם כך, וניחמו אותם. היה זה מנהג שבא להרבות תחושה של עם אחד. שני השערים עוטרו בתבליטי אבן במיטב האמנות היהודית באותו זמן, במוטיבים גיאומטריים, חלק ממערכת של תבליטים וגילופים בחזית השערים ובקמרונות המעבר שלהם. התבליט שעל הבול שייך לשער חולדה המזרחי, שלמרגלותיו נחשף בחפירות, ועיקרו שרשרת של מעויינים מגולפים. למרות שהגילוף בוצע באבן גיר ירושלמית קשה, הוא נעשה בחן רב וביכולת טכנית מעולה. תבליט זה ורבים אחרים שנחשפו בסביבתו מעידים על פארו האמנותית של שער חולדה המזרחי, שבמקורות הימים ההם נודע בתואר „השער המפואר".

השירות הבולאי עבר דירה

במסגרת שיפור השירות לקהל, העביר השירות הבולאי את סניפו מרח' פינסקר לסניף הדואר ברחוב הירקון 61, תל־אביב.

סליחה, תקלה

ברגע האחרון נמסר מהשירות הבולאי, כי בגלל תקלה טכנית נדחה מועד הופעת בול הארכיאולוגיה, שלו מוקדש זה. על מועד ההופעה המפורסם הודיעה המערכת.

תיקון טעות

בולי „שמורת הטבע עגנב ולשכת בני ברית" „ארכיאולוגיה בירושלים" יופיעו ביום שני, 27.6.88, ולא ביום ראשון, 26.6.88, כפי שפורסם בטעות.

שיתוף־פעולה

(המשך מעמוד 8)

ישראל וברה"מ צריכים לדון את תהליך השלום באיזור שלנו והתחלת נורמליזציה ביחסים בין שתי המדינות. החלטת הממשלה לפתוח אשרות ליהודים, רק לצרכי עלייה לישראל במישרין, הינה לדעתי, שיתוף־פעולה וראשון בין ממשלת ישראל לשלטונות בריה"מ, שמשתלב במערכת כפייה העולות, המכוונים כלפי הקהילה היהודית שם.

אני יליד בריה"מ. תקופה לא מבוטלת הייתי אורח חלק של החברה במדינה זו. אני, מודע לבעיות ולקשיים, שבהם נאבק האורח הסובייטי במהלך חייו. לכן ברור לי, שמספר שבוע של אורחי בריה"מ מעדיפים להשתקע במדינה אחרת ולהוריש את מצוקתם לעברם. יהודי בריה"מ הם היחידים, שזכו במידה משמעותית לממש את זכותם לחופש ההגירה.

המהגרים היהודים מבריה"מ נוקטים את אחד הצעדים הגורליים ביותר בחייהם ועוזבים את מולדתם, רק אחרי ניתוח נבון של המידע אודות ישראל ושאר העולם. זאת, על־פי דיווחים מתקשורת, על־פי המלצות קרובי משפחה מחוץ לבריה"מ ומבקורים אישיים (בישראל בעיקר). ההנחיה העיקרית, המובילה אותם להחלטה הסופית הינה טובתם האישית ושלום משפחתם.

אני רוצה להאמין, שאנחנו כישראל, בראש ובראשונה, מייחלים להגשמת משאלותיהם האישיות של יהודי בריה"מ. לכן אני קורא לך — ראש־הממשלה — ולשאר חברי ממשלת ישראל לבטל את ההחלטה הנ"ל ולהשאיר את חופש הבחירה בידי יהודים סובייטים.

• הכותב הוא חבר מזכירות מפ"ם, סניף ירושלים

בעריכת צביה בן־שלום

רוצים חינוך מיני

91 אחוז מתלמידי תיכון סבורים, שיש צורך בחינוך מיני בבתי הספר; רק 5% בדיעה שאין צורך בכך; 4% לא השיבו לשאלה. אולי התביישו. ממצאים אלה מגלה סקר חדש שערכה היחידה לחיי משפחה וחינוך מיני במשרד החינוך והתרבות בראשות אלה בר־גיא.

הסקר הקיף 1200 תלמידי כתות י'־י"ב ב־12 בתי־ספר תיכוניים, המייצגים מיגוון רמות־לימוד. החלוקה בין בנות לבנים היתה 40:60; בין מגמה עיונית למקצועית — 45:55. התלמידים נחלקו בדעתם לגבי שאלה מי צריך להיות אחראי לחינוך המיני: 30% מעוניינים שיעשו זאת מומחים; 21% בעד הצוות החינוכי; 11% מסתפק באחות בית הספר ו־10% הזכירו את ההורים.

הנשאלים התבקשו לציין את הנושאים המעניינים אותם בחינוך המיני. במקום ראשון — מסתבר — יחסי מין (36%), לפני אמצעי־מניעה (23), מתי ועם מי מותר לקיים יחסי מין (14) ומערכת היחסים בינו לבינה (14). רק 7% התעניינו במחלות מין. עד כאן אין הפתעות.

הנקודה היחידה המפתיעה במקצת, שהתגלתה בסקר, היא שמרבית הנשאלים (52%) מעדיפים לבקש תשובה לשאלות המעיקות עליהם מאדם מבוגר, אמין ומבין; רק 11% מההורים; 7% מכל אחד שמוכן להקשיב; 8% בלבד מחברים והשאר מרופא (3), יועץ פסיכולוג (3) ואחות (2). 3% ציינו שיסתדרו בעצמם. זאת העדיפות. בפועל (ומימצא שאינו מפתיע או מחדש) מקבלים בני הנוער את האינפורמציה מהחברים, (מקור זה מקובל יותר אצל בנים מאשר אצל בנות), מספרי הדרכה (הבנות יותר) ומהורים (הבנות פונות אליהם יותר).

התלמידים נשאלו, האם הם חשופים לפורנוגרפיה. הם כן. 79% מהבנים ו־41% מהבנות במסלול המקצועי; 63% מהבנים ו־26% מהבנות במסלול העיוני. המקור העיקרי הוא הווידיאו, גם קצת הקולנוע. בזמן עריכת הסקר היו 15% מהנשאלים בסטטוס של חבירות עם בני או בנות זוג; 37% מהבנים ו־22% מהבנות דיווחו על קיום יחסי־מין; אחוז המדווחים על שימוש באמצעי־מניעה נמוך מזה. מישהו עוד מתלבט אם הם זקוקים לחינוך מיני?

ספרים למדף

שירים כמו פעם

„שירי לא תמו", שירים של יעקב בריולי, הוצאת עקד, יהיו לטעמם של מתנגדי השירה המודרנית. יש בהם חרוז וקצב וכמעט כל המילים מובנות, המשפטים בנויים כהלכה ואין לך ספק למה התכוון המשורר. הרבה רגש, תיאורים, מחשבות, זכרונות... „רובץ האופל לפתחו של ליל / שמוטים עלים בסבך הצמרות / צללית שפופה חומקת בין גדרי התיל / פורצת אל תחרותה הכלואה בין המשמרות."

המשורר, יליד הונגריה (1933) היה עם משפחתו בברגן־בלזן שהשער הראשון בקובץ עוסק באופן אישי מאוד בזכרונות. השואה. בספר 4 פרקים. בהקדמה קצרה הם מוגדרים כ„הר האילמים והשותקים" (לזכור עד כלות), „אור זרוע בין סדקי הליל השחור" (ארץ עדוייה מרכזר דימו), „סוד הקיום וההישרדות" (לאהוב עד בוא הדממה) ו„בחסות שעון החול המאיים" (כיני לבין עצמי). ליריקה, הרגש על ה„אני", אבל יש גם שירים שנכתבו בהשראת ציורים. „בשדרת אף אחד / בואכה שום מקום / רדופי זכרונות / בורחים, נמלטים / אל השניים שנרדו / שרידי שני בתים..." (בהשראת ציור של יעקב נובוגרודר).

יש שירים שהקצב שלהם מבקש מנגינה. ואכן, דרור אלכסנדר הלחין ועיבד וספי עפרוני הביאה למצעד הפזמונים את „לא הסתרתי את הלילה": „שעה קטנה אחר חצות / שעה שהבדידות זוחלת בסמטאות / אין טעם לומר דברים שלא אמרת / עת שערי אהבה ננעלים..." השירים מלווים ברישומים עדינים של הדי קון, שגם עיצבה את השער. כריכה קשה, כ־170 עמודים, ניקוד חלקי.

בלינצ'ס עם כל דבר

יעקב אהרון אוהב בלינצ'ס. בפרט אל אלה שנהגה להכין אמא של סופי רעייתו, והיא עשתה זאת בכמויות. קרה שנשאר קצת מהבלינצ'ס, אבל חבל היה לזרוק והקפיאו. כך נולד הרעיון של ג'נראל פרוסט.

יעקב אהרון שווה סיפור. עלה מרומניה, בן למשפחת מסעדנים, למד מנהל עסקים בניו יורק, התמחה בשיווק טכסטיל, מחלת אביו החזירה אותו ארצה לעסקי המזון ומכאן קצרה הדרך למפעל משלו. הקו המנחה: למזג את טעמי המטבח הביתי בדפוסים תעשייתיים. הוא בחר בבלינצ'ס. הם טובים לכל, לא רק אוכל אשכנזי, למרות שבמשפחה של סופי מזה דורות לא היתה ארוחת בוקר של שבת בלי בלינצ'ס של גבינה. משפחת אהרון קנתה מפעל קטן בשם „מיגדים", שינתה את השם, הרחיבה את קווי הייצור, הכניסה ציוד מודרני וטכנולוגיות מתוחכמות. בהתחלה שיווקו בקטן, אבל המוצרים רכשו להם מעריצים. יש להם טעם ביתי, האריזה נוחה, מאפשרת חימום של חלק מתכולתה בלבד, החימום קל ומהיר. אין חומרים משמרים.

מוצרי ג'נראל־פרוסט חלביים בלבד, אבל המבחר גדול. הפשטידות (כמנות אישיות) בטעם של בצל, פטריות או תרד; ירקות (גזר, סלק, בצל, קישוא, כרוב) ממולאים באורז ותבלינים אקזוטיים; בלינצ'ס מלוחים ומתוקים, עוגת קצפת, בשלוש שכבות של מוס שוקולד, פרפה וקצפת; קרם בוואריה; וופל אמריקאי... הכל — רק לחמם ולהגיש. השף אורי גוטמן מציע תוספות, למשל להגיש בלינצ'ס הגבינה המתוקה עם שמנת חמוצה, את בלינצ'ס שוקולד עם תלתלי קצפת, עוגת גלידה עם פרחי פרי, מוס בוואריה עם רוטב שוקולד וקצפת, בלינצ'ס בולגרי עם רוטב בשמאל חם, בלינצ'ס פטריות ברוטב שמנת מוקרם, ירקות ממולאים ברוטב יין צלול ופשטידות ירקות ברוטב שמיר המצמץ.

אבל אפשר גם בלי כל התוספות, באמת. המחירים קצת גבוהים ממחירי מטעמים קפואים אחרים, אבל לא כדי להבהיל: בלינצ'ס (420 גר') — 7.20, פשטידות (380) 5.95, וופל (350) — 4.60, עוגת פרפה (8 מנות) 10.90 ש"ח. על האריזות הוראות מדוייקות לחימום והגשה, אהרון מבטיח להוסיף גם ערך קלורי. (צב"ש)

הרוסיה היפה ביותר

גם זאת אחת במסגרת ה„פרסטרויקה": בערים שונות של ברית־המועצות נערכות תחרויות של הנערה היפה ביותר. אחרי לנינגרד, וילנה, ריגה, אודסה ונובוסיבירסק — הגיע תורה של מוסקבה. לשלב הראשון של התחרות התייצבו כמה מאות יפות. בתחרות שלבים אחרים והפינאלה — בחירת מיס מוסקבה — אוקטובר, ביוני. השלב הבא — אומרים המארגנים — בחירה כלל־ארצית ואולי, אולי, תיסע מיס ברית־המועצות להשתתף באחת התחרויות בעולם הקפיטליסטי...

זה מה שיש

אות למתנדבות ויצו

אות המתנדבת המסורתי של ויצו, ע"ש חנה לווין, הוענק השנה למרים איילסר מירושלים, הפעילה מזה 16 שנה בטיפול באלמנות צה"ל ולטובה מלמן מראשל"צ שראשית פעילותה בימי העליה הגדולה (מ־1950) והמשכה בעזרה מסורה לנזקקים במלב"ן ובתי חולים תל־השומר ואסף הרופא. בגביע הנודד ע"ש חנה לווין זכה סניף ויצו בנתניה, בראשות זיוה בלומנפלד. מתנדבות נתניה מצטיינות בפעילות בלתי נלאית לרווחת תושבי העיר הנצרכים. קבוצת המתנדבות הוזכה כאות היא קבוצת רווחת המשפחה הקהילה בסניף בתים, בראשותה של שושנה חן, המפעילה, מזה 9 שנים, מועדון לנערה במצוקה, קייטנות לאמהות, חוגים וכו'. לציון 40 שנות המדינה ובמסגרת מבצע ישראל לובשת נקיון, התקיימה בין 190 מועדוני ויצו תחרות „מועדון החברות המטופח", בה זכה מועדון קטן וצנוע של ויצו אופקים.

סתם יום של כיף

ככה סתם, באמצע יוני, הזמינו ילדי מעונות נעמת בתל־אביב את אמא ואבא ליום של כיף בפארק הירקון. היו שם קוסמים, ליצנים ולהטוטנים, משחקים נסיעה ברכבת ושיט בסירה. בחגיגה השתתפו כ־3000 הורים וילדים, והיא אורגנה ביוזמת ערה רכון, מזכירת נעמת ת"א־יפו.

צמח ריחנית

צמח „בלונדינית" מעוטרת בסרטים צבעוניים העוטפים עלים ריחניים היא מתנה נחמדה וזולה יחסית (9.90) למי שאוהבות בית עם ניחוח ואווירה. את הצמח (השוורה מחוטי פשתן) ניתן לתלות במטבח לספיגת ריחות הבישול, בחדר השינה, באמבטיה, בשירותים או בארון הבגדים. נמכרת ברשת „סטיו" לצד מתנות יותר יקרות אבל לא פחות מעניינות.

הקלטת הבלתי גמורה

יצאה לשוק קלטת המאפשרת לילדים להשתלב בשירים המוקלטים בה. הרעיון הוא של בועז דקל, מוזיקאי ותסריטאי והוא שיתף בביצועו את השחקנים חני נחמיאס. בקלטת שירים על נושאים של יום יום: משפחה, גן, אוכל, לבוש וכו'. בכל שיר, כשמגיעים לשם של הילד (הילדה) או לפרט אישי אחר, משלימים המאזינים הצעירים את החסר והנה — גם הם בקלטת. בועז דקל קיבל את ההשראה לקלטת משלושה ילדיו, שכל אחד מהם ביקש להיות מונצח בשיריו. חברת הד ארצי התלהבה מהרעיון ולקחה על עצמה את השיווק. 14 ש"ח.

תירס בחמאה ודבש

לא סתם פופקורן אלא פופקו. מבית אוסם. גרגרי תירס מתוק מצופים בחמאה ודבש. מסוכן מאוד: לא מרגישים איך שמחסלים את כל האריזה (80 גרם, 95 אג'); לא מפליא שהיצרן מכפיל את היצור: אילו רק טרח לציין את הערך הקלורי, היינו יודעים לתכנן את החטאים. פחות מלהיב החידוש הפיקנטי, „צ'אנס", המיוצר בשלושה טעמים: גריל, בצל מטוגן ופיצה (50 גרם, 1.25 ש"ח) אבל זה עניין של טעם.

אסקוט דרך הגב

כל אימת שגבירות אנגליה מגיעות לאסקוט לצפות במרוצים המסורתיים, להנות מנוכחות משפחת המלוכה ולנחש אם אחת הנסיכות בהריון — מתמלאה העתונות בתצלומי כובעים. כובעי אסקוט זה משהו! הפעם קבלנו תצלום עוד יותר מעניין: שלוש גבירות בלתי מזוהות צולמו מאחור. ללמדנו שלא רק הכובעים מעניינים באסקוט.

גיוס כוח אדם סיעודי

„אדם לשרות אדם", ארגון גג לטפול סיעודי, נתקל בבעיה קריטית בגיוס כוח אדם לטיפול בקשישים ובנכים. החברה מפעילה קורס להכשרת עובדים, המשלב לימודים ועבודה בשטח, בשכר — אך ההיענות אינה מספקת את הצרכים, בפרט לאחר כניסת חוק הסיעוד לתוקף. החברה פונה איפוא לכל המעוניינים לעסוק בסיעוד להרתם למערכת, גם אם הוא חסר עדיין הכשרה מקצועית. השכר של העובד במשרה מלאה נע סביב אלף ש"ח לחודש, העובדים זכאים לתנאים סוציאליים מלאים, ביטוח וזכות להטבות מקצועיות. המעוניינים יתקשו ל„אדם לשרות אדם": 03.5461727/8.

כרים במשכית

150 כרים ענקיים, גדולים וקטנים זרוקים בצורה אמנותית בבית משכית בתל־אביב (פרישמן 13), בתערוכת „לבן ובצעים אחרים" של אמניות הטקסטיל, נורית רוון ומרים סלמון. לצד הכרים מוצגים גם „רצים" לשולחן וקישוטי קיר ובכל היצירות הושם הדגש על הבלטת יופיים של אריגים אתניים עתיקים, על־ידי שילובם ברקע מודרני. יצירותיהן של רוון וסלמון, העובדות מ־1983 בסטודיו משותף, מקשטות את בית הנשיא, אוניברסיטת ת"א, בתי־מלון ובתים רבים בארץ ובחו"ל. התערוכה תהיה פתוחה עד 8.7.88, בשעות 9־19 (בימי ששי — עד 13.00).

הצדעת שוקולדה

בתחילת יוני חגג צ.ד., מקבוצת מפעלי עלית, 30 שנה להקמתו. לציון האירוע הטביע המפעל כ־15 אלף מטבעות שוקולד, בקוטר 60 מ"מ, שמצידם האחד סמל חגיגות ה־30, ובצידם האחר — סמל העיר נצרת עילית. העיר גמלה למפעל ברוב פאר, בחגיגה מכל הלב, שכונתה „הצדעה לצ.ד." אורחים חשובים מאוד סיירו במפעל ובתערוכת־הישגים מיוחדת (שבה השתתפו 11 מפעלים בנצרת), האזינו לברכות שר התעשייה והמסחר ואחרים והתכבדו במטבע. המטבעות חולקו גם לתלמידי בתי־הספר וגני־הילדים של נצרת עילית ולעובדי המפעלים המשתתפים בתערוכה.

חבילה לפיקניק

„פיקניקית" מבית אקסטרא פלסטיק (מוצרים חד־פעמיים) היא ערכה חד־פעמית לשמונה אנשים, הכוללת סכו"ם מפלסטיק, צלחות וכוסות מנייר־פלסטי, מפת שולחן מניילון ושקית גדולה לאשפה, כנ"ל. משתלב כהולכים על ארץ נקיה. הכל ארוז בצורה מסודרת בשקית פלסטית שקופה. עם ידית. מועיל מאוד לאנשים שנוהגים לקום בבוקר עם שיר בלב ובאופן ספונטני מחליטים לקחת את המשפחה לחיק הטבע. 5 ש"ח.

גיל המעבר בקו הבריאות

„קו הבריאות" — מרכז מידע לנשים בענייני בריאות, מקיים ביום ג' (28.6.88) הרצאה בנושא „גיל המעבר — מיתוס ומציאות". זאת ההרצאה האחרונה העונה בסדרה המוקדשת לבריאותן של נשים, שנועדה להשיב לשאלות המוצגות באמצעות טלפון מדי יום ג' (בין 17.00 ל־19.00, טל. 03.234917). על גיל המעבר ירצה הגינקולוג אמנון דוידי, מנהל המחלקה הגינקולוגית במרפאות ומנהל של קופ"ח. בבית הרופא, רח' המסגר 1, ת"א, בשעה 20.30.

נערת הקיץ תבחר בלונה־גל

זה יהיה מבצע משולב. ב־30.6 ייערך בלונה־גל שבחוף גולן טקס פתיחת עונת הקיץ. במסגרתו תיבחר „נערת הקיץ" מבין ... מועמדות, שהגיעו לשלב זה אחר מיון של אלפי נערות, אשר הגישו את מועמדותן לתואר „נערת השנה" של „מעריב לנוער". נכון שמסובך? אבל עשוי להיות שמח, כי החגיגות ייפתחו ב־9.30 בבוקר ו... ב־20.30 בערב, כשהיא מלווה במופע ... „מכרזיל באהבה" ומשודרת בשידור חי ... ג'. כל זה, כאמור, לכבוד הקיץ, יום הולדת ה־5 של המתקן. האורח המיליון יבקר — לפי החישובים — באותו יום. אגב, התבקשנו להודיע שבניגוד לפרסומים מרושעים, ... כה (טפר־טפרשפו) בלונה־גל רק 3 ... רציניות, שחייבו אישפוז בבית־חולים ... נחלק זאת למיליון מבקרים, נמצא ש... בטוח ביותר בארץ. הרבה יותר ... כביש.

בונוס ללא מעשנים

הנהלת מיניסטריון התקשורת של לאטביה, בעידוד ועד העובדים, החליטה להעניק תוספת של 5 רובל לחודש למשכורתם של העובדים הלא מעשנים. הרעיון מבוסס על מחקר, שהוכיח כי הלא מעשנים יעילים יותר ומבזבזים פחות זמן.

כתובת מקיר תצחק

במשך חודש יוני, עד סוף שנת הלימודים, פתוחה תערוכת ה־40 גם בבקרים, פעמיים או שלוש בשבוע ובימים אלה פוקדות אותה קבוצות גדולות של תלמידים מכל קצוי הארץ. התלמידים גילו עד מהרה את „גולת הכותרת" העשויה בר ענקי, (בתמונה) שעליו רושמים המבקרים את התרשמותם, איחולים למדינה, ד"ש לזמרים, הצהרות אהבה או סתם סימני נוכחות, יוסי ורינה מצפת היו כאן. מנהל התערוכה שהכתיבה על הבר מספקת את החברה ומשאירה את האתרים והמציגים האחרים בתערוכה נקיים מכתובות.

חגיגות וצילצולים

כל קיץ מביא שפע של גלידות חדשות בטעמים, במירקמים ובעיקר — בשמות. שטראוס, למשל, יוצא הקיץ במיתקפה של צילצולים (מעמוני גלידה מצופים שוקולד עם מילוי תות שדה), גלשנים טילונים (כינוי ל... טילון ענקי של גלידת שמנת), שלגון גלידה וניל מצופה בקרוטן בטעם פטל, וחבילת לבית של גלידות שמנת (חדש: בטעם קפה ושרבטים. החגיגה של הקיץ שייכת לשנה בשם חגיגה, כולה גלידת שמנת בטעם שוקו וניל, מקושטת בסלסולי קצפת, דובדבנים ושוקולד. אריזתה ההרמטית מאפשרת איחסון במקפיא, מבלי שתספוג את ריחות שכניה. 2.5 ליטר, 19.22 ש"ח, משהו מרשים מאוד בחגיגת יום הולדת, למשל. לסתם יום קיץ עדיף להגיש שרבט פלוס (900 מ"ל, 4.18 ש"ח), כשהפלוס הן קוביות קטנות של גלי לימון, המשובצים בתוך הגלידה די בקמצנות אבל מוסיפים לה המון. על אף לא אחד מהמוצרי צוין הערך הקלורי!

חגיגות בני ברית

הוועידה השנתית ה־61 של בני ברית בישראל תערך בירושלים בסימן 100 שנה ללשכת ירושלים ומסדר בני ברית בישראל ו־40 שנה למדינה. הוועידה תמשך יומיים (20־30.6.88) ואת פתיחתה יכבדו בנוכחותם השר גד יעקובי, טדי קולק וישראל סולץ נושא אות ההומניטריות של בני ברית עולמי. במסגרת הפתיחה יוענקו אותות „יקיר בני ברית" לדב לאוטמן, שלום רוזין, אברהם הרמן וחיים ינקולוביץ, כולם אנשים חשובים שמלאו תפקיד זה או אחר בבני ברית.

נקמות

בכנרסת מכוניות משומשות בלובליאנה (יוגוסלביה) מכרה גברת אחת מרצדס כמעט חדשה, במצב מצוין, במחיר מצחיק של 200 מרקים מערב־גרמניים. מסתבר, כי לפי צוואת בעלה המנוח נועדה המכונית להימכר והתמורה — במטבע זר — להימסר למאהבת...

חדשות

כנס בנושא קידום בריאות האשה התקיים בסוף השבוע בבית־החולים „שיבא" בתל־השומר ביוזמת שרת־הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו. בכנס נידונו שיטות למניעת איידס בקרב נשים, מחלות ממאירות, בריחת סידן בגיל המעבר ותכנון המשפחה ובמהלכו נערכו בדיקות כולסטרול ולחץ דם. בצילום: שרת־הבריאות נותנת דגימת דם לבדיקת רמת הכולסטרול (צילום: ישראל הדרי / „ישראל סאן בע"מ")

המרכז החקלאי מצרף לארגונו אגודות ערביות

כתב „על המשמר"

7 אגודות חקלאיות ערביות התקבלו בסוף השבוע כחברות למרכז החקלאי. החקלאים הערביים, שייהנו מעתה מזכויות שוות וממתן שירותי מוסדות המרכז החקלאי, מונים כ־1,200 חברים.

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, בירך את החקלאים הערביים ואת חברי המרכז החקלאי על הצעד המבורך של קבלת אגודות אלו ואמר, כי הוא מקווה שכל אגודה חקלאית ערבית, החברה בהסתדרות, תוכל להצטרף למרכז החקלאי.

מזכ"ל המרכז החקלאי, שמחה אסף, אמר, כי הוא שמח לפתוח את הדלת לחקלאים הערביים והבטיח, שייעשה הכל כדי שאף חבר לא יקופח והוא בטוח שישרור שיתוף־פעולה מלא והדדי בין כל הצדדים.

נציגי החקלאים הערביים, חלאד אקבריה ומחמוד יונס מאיחוד הקואופרציה הערבית, הביעו אופטימיות רבה לגבי קבלת יתר החקלאים הערביים למרכז החקלאי.

פורום נציגי החקלאים הערביים והיהודיים יצא בגינוי חריף וחד־משמעי נגד גל השריפות וההבערה, כי תחת כל עץ שנשרף או יישרף יטעו 2 עצי זית.

כנס חירום של שופטים מוחה על תוכנית הרפורמה

עתים

השופטים המחוזיים מבתי־המשפט בארץ התכנסו ביום ו' בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב לאסיפת חרום בנושא הצעת החוק של משרד המשפטים הנוגעת לרפורמה בבתי־המשפט.

השופטים המחוזיים מוחים על תוכנית הרפורמה שמטרתה להביא לאיחוד של בתי משפט השלום עם המחוזי והקמת ערכאת ערעור מעל בית המשפט המחוזי. לדבריהם, הרפורמה מהווה פגיעה חמורה במעמדם וביוקרתם.

בסיום ההתכנסות סירבה נציגת השופטים למסור על ההחלטות שקיבלו השופטים בטענה, כי הרעת מחייבת שההחלטות תגענה למוסדות והגורמים השונים אליהן נשלחו שלא דרך אמצעי התקשורת.

„נודע לנו — הבהירה השופטת — שהכנסת תדון ביום רביעי הקרוב בהצעת החוק, שנדונה כבר בממשלה, וזאת למרות שטרם הובאה ההצעה לעיוננו ולא ניתנה לנו הזדמנות להביע את דעתנו, לכן התכנסנו באופן דחוף בגלל ההילות שבה מנסחים במשרד המשפטים את הצעת החוק, אמרה נציגת השופטים.

בכנס נטלו חלק 42 שופטים מחוזיים מכל רחבי הארץ.

בריה"מ הגישה תביעה בעניין נכסיה בירושלים

עתים

ממשלת ברית־המועצות הגישה תביעה ראשונה מסוגה נגד גורם ישראלי בעניין הסגת גבול בשטח שבבעלות הממשלה הרוסית.

ממשלת ברית־המועצות הגישה ביום ה' תביעה אזרחית בבית־משפט השלום בירושלים נגד מלון „סירת בת־שבע" והקדש קרן מרדכי ובת־שבע בן־חיים.

את הממשלה הרוסית מייצג עו"ד יעקב מירון שקיבל ייפוי כוח חתום על־ידי צפלין בוריס בן ניקולאי, סגן שר החוץ של ברית־המועצות.

בכתב התביעה נאמר, כי הנתבעים פלשו לשטח קרקע בן כ־280 מ"ר המשמש ככניסה לחניון של המלון ברחוב המלך ג'ורג' בירושלים.

בתביעה טוענים הרוסים, כי החלקה הנדונה רשומה במינהל למקרקעין בירושלים על־שם ממשלת בריה"מ, ואף מצרפים לכתב התביעה העתק צילום הנושא תאריך משנת 1969 להוכחת טענותיהם.

לטענת עו"ד מירון, המשלחת הקונסולרית הרוסית השוהה מזה כשנה בארץ, גילתה לאחרונה להפתעתה כי חלק מהנכס שבבעלות הממשלה הרוסית נתפס על־ידי הנתבעים.

במקביל הגישו הרוסים לבית־משפט השלום בירושלים בקשה בדרך המרצה לפיצול צעדים, כדי שהתובעים יהיו רשאים להגיש גם תביעה כספית בגין הסגת גבול ושימוש ברכוש ללא זכות.

השר יעקובי: פתרון בעיית היצוא — במסגרת הסכם

כתב „על המשמר"

„המגמות הקיימות היום במשק מכוונות לטווח הארוך ואין להתעלם מהן" — אמר יעקובי, בהרצאה שנשא ביום שישי במועדון המסחרי בבאר־שבע.

לדבריו, ישנה כבר תופעה של מיתון חלקי הנובע מאי־וודאות הפוליטית ומהתרחשויות בשטחים, הצריכה הפרטית גדלה בקצב מהיר ובחלקה ממומנת על־ידי ירידת החסכון הפרטי, מתחוללת הגירה שלילית מהגליל והנגב, וישנה ירידה מדאיגה ברווחיות היצוא.

השר ציין, כי פתרון אפשרי לבעיית רווחיות היצוא הוא במסגרת הסכם בין הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים, שיכלול את מרכיב שער החליפין ויאפשר שינוי השער תוך ניטרול השפעתו האינפלציונית.

השר יעקובי קרא להיערך כבר עתה בצורה מסודרת ומוסכמת לתקופה לאחר הבחירות בנובמבר.

טלוויזיה

(ב) בתוכניות מיוחדות ללקויי שמיעה

08.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 תלמוד שנים אחוזיו: מי מסחר מארמית (כ). 08.40 מסך לספרות (יסודי) מספריים, גורל ומכנסיים ארוכים (כ). 09.00 אנגלית ו'. 09.20 השעה שלנו, אני אוהב לצייר (כ). 10.00 אנגלית ו'. 10.10 אנגלית ו'. 10.30 פרפר נחמד, בקיץ. 11.00 חשבון ה', בין המספרים הרציונאליים. 11.30 גיאוגרפיה כללית (ה', ו') ברזיל: הקידמה למיז. 12.00 ספרות (ו' ט') נציב המלח, ב' (כ). 13.30 הסטוריה כללית, ספיסם אנושי. 14.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 14.05 ים המוות חי. שאוצרותיו רבים. הסרט מתאר את התהוותו של ים־המלח, המפעלים, והתחרות בין ישראל וירדן על אוצרותיו. 15.00 גברת סלסלה, מצומת שוקולה. 15.10 רחוב סומסום. 15.40 שעת כושר. 15.55 הקסם מארץ עוץ. 16.20 כך היו חיינו. 17.00 ערב חדש, מנחה: דן מרגלית. 17.30 חיות תבל. פרק ג' — „שק" שועל. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 עם הכוכבים — עם פול מקרטני. האיש שנכנס לספר השיאים כמחבר השירים המצליח ביותר בהיסטוריה של הפופ לאחר פירוק „החיפושיות", נחשב לחיפושית המצליחה ביותר בעולם הפופ. (ערבית). 18.45 חידושים והמצאות — (ערבית). 19.00 יומן השבוע (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 להיט בראש מצעד להיטים עבריים, בהשתתפות קהל. 20.30 משהו מהסרטים. מגישה: שירא גרא, בהשתתפות שאול שירדן. 21.00 מבט לחדשות. 21.35 לקראת שידור. 21.50 שושלת — הפרק 90: בלייק פוגש את איש הצמט בילי וואייט. ג'ף ממשיך בחיפושיו אחר פאלון. אלקסיס מטכרת את ורדן באלארד, ונוסעת לדרום־אמריקה לפגוש את וואייט, והמשטרה עוצרת אותה. 22.40 סדרה תיעודית חדשה — „יש מקום". 23.10 תוספי על הבר שם הפרק: „סם בחדשות". 23.35 מסופו של יום, חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.33 הרפתקאות הדרום מאית. 18.55 סרטים מצויירים מתוך פינוקיו. 19.00 סרט תיעודי סטאנגנאגט ועבודות גילוף אסקימואיות. 19.24 רגע לפני שתקניות מועמדות לפרס האוסקר. 19.30 חופשי חופשי פרק 6. 19.54 פינת המתכונים: מתכוני ברברים (ברווזי בר שמגדלים בגליל). 20.05 נקודת זינוק מגזין ספורט. 21.00 שירים של הזמרת מרסדס סוסה. 21.17 סיפורי הארלם חלק ג'.

רדיו

קול המוסיקה

(תז) תקליטור (קומפקטדיסק)

06.02 צלילי בוקר. 07.09 בהאזנה נינוחה. 09.00 קונצרט בוקר — גלאזונוב: קונצ'רטו מס' 2 לפסנתר ולתזמורת; ברהמס: שירת הגורל, למקהלה ולתזמורת; קולס: סרנדה ללהקת כלים; רבוזי: שלישיית־פסנתר בסי־במול מאז'ור; בטהובן: סונאטה מס' 29 לפסנתר (האמרקלוויר); שפוהר: שביעיה בלה מינור; מוצרט: סמפוניה מס' 38, פראג. 11.57 פינת השיר — משירי פ. גרסיה לורקה. 12.00 אמנים באולפן — אוסקר־גוטליב בלאר: עוגב. 13.05 בהאזנה נינוחה: אלבניס: קטלוניה, סוויטה עממית. 15.00 למי סידורזה לה פה סולו (ש"ח). 16.00 מוסיקה ליום ראשון. 18.00 המוסיקה כאן ועכשיו. 19.00 מוסיקה קלאסית קלה. 20.05 אינטרלוד. 20.27 פינת השיר. 20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי: מהקלטות פסטיבל ישראל ירושלים תשמ"ח, מרתון מוסיקה ישראלית / מנחה נעם שריף חלק א': מוסיקה קאמרית. 22.30 מן המקורות. 23.00 מחזורי יצירות — הסונאטות של הינדמית: השירים של מרלסון.

רשת א'

07.30 רדיו־קל. 08.05 הוגה, עם בני הגדל. 09.05 טלרדיו, שיחות מידע למאזינים. 10.05 פגישה בוקר, מגיש: גדעון הוד. 11.05 ירוק ירוק, שירים עבריים. 12.05 מעורב ירושלמי. 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.05 כראש צעיר, מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 האוניברסיטה הפתוחה — מרחבא, ערבית מדוברת, מורה: ד"ר אביזר שבשיאל ושעור מס' 5. 16.05 רדיו־עשרה, מגזין נוער. 17.10 צבעי הקשת: מגוון, מעורב וגם שלנו. 18.06 מנחת ערב. 19.05 סיכום המשנה היומית. 19.30 שירותים לעולים. 22.05 תפוח ועץ, תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם. עורכת ומגישה: רבקה מיכאלי.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 ... 09.05 ביקור בית, עם רבקה מיכאלי. 10.05 כל צבעי הקשת עם יואב גינאי. 12.05 אלף־אלף בבית, עם חיים קינו. 13.05 בחצי היום, חדשות ופזמונים. 14.06 לראות או לא לראות, יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק, הנוי והומור. 15.05 תוצרת הארץ, שירים עבריים. 16.05 יומן כלכלה. 17.05 רגעי קסם עם אמיתי נאמן. 17.55 קראתי ספר, קוראים ממליצים. 18.06 בעין בוחנת, שאלות ותשובות במחלוקת עם יצחק גולן. 18.45 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 19.35 עם ישראל, מוסף לעניינים יהודיים בעולם. 20.05 שלום לבן דורי, פיוט וברכה בשידור חי. 22.05 בינינו לבין עצמנו, שיחות עם מאזינים בשידור חי מנחה: אלכס טלמור. 00.15 לאהוב בחלום, שירים לסיומו של יום.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת — מדע הנגיפים בעידן האיידס, מנגיף גורם סרטן לגנים סרטניים. מרצה פ' יחיאל בקר. 06.30 פוקחים עין, החדשות הראשונות. 07.07 שבע אפס שבע, עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר, עם אלי ישראלי. 10.05 מכת שמש, פזמונים ומערכונים. 11.05 נכון לעכשיו, עם רפי רשף. 13.05 שליפה מהמותן, עם לאה עה. 14.05 אני מנגן, עם ארז טל, המוסיקה והאירועים הנפלאים של קיץ 68. 15.05 סייסטה, עם דורי בן זאב. 16.05 ארבע אחר הצהריים. 16.54 כאפס מילולי, פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה. 18.45 חמש עשרה קטנות. 00.05 ציפורי לילה משוחחות, גדעון רייכר משוחח עם מאזינים. 02.00 לא רוצים לישון. 05.00 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 1

19.05 שירים מכאן, שירים עבריים. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 כוכב הערב, האחים והאחיות. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — מדע הנגיפים בעידן האיידס, מנגיף גורם סרטן לגנים סרטניים. מרצה: פרופ' יחיאל בקר. 22.05 על הדבש ועל העוקץ. 23.05 עשרים וארבע, היום שהיה. 23.55 שיחת חצות, עם אורי אליצור, מנהל מח' ההסברה במפד"ל.

שידורי צה"ל 2

18.05 הרדיו הישן עם דני קרמל. 20.05 ... — עם אבדי גלעד. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 הפסקה עשר, עם מיכל ניבו. 23.05 קול הג'אז חוזה עם רני קרמל.

רשת ג'

06.04 בחירה לאושר. 07.07 שיר בבוקר בבוקר. 09.05 גימלים, עם מיכל שמואלי. 10.05 דברים טובים. 11.05 שבעים מי יודע. 12.05 אהבה יומיומית. 13.05 רק בימי חול. 14.05 לי ולך, שיר וברכה. 15.05 חדש, חדיש ומעודש. 16.05 הצגה יומית. 18.05 מצעד הפזמונים הלועזיים. 21.05 אדום עתיק עם קובי בריקאי שידור חי מתערוכת ה־40. 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל־אביב
4.30, 7.15, 9.10
אסתר: צבע הכסף — 5, 7.15, 9.40
אורלי: זאב צעיר — 7.15, 9.30
בן־יהודה: לילה מסחרר — 4.30, 7.00, 9.30
בית ציוני אמריקה:
גברת מס הכנסה — 7.15, 9.30
גת: ביטל ג'וס — 6.00, 9.00
גורדון: מקום ליד הים — 7.00, 9.30
דקל: משדרים חדשות — 5, 7.00, 9.30
דרייב אין: מוכת ירח — 7.45
סקס — 12.00
הוד: קיץ 1987 — 5, 7.15, 9.30
לימור חדש: סמטאות הפשע — 4.30, 7.15, 9.30
מילת 1: פאוקטטי — 7.25, 9.40
מילת 2: שם המשחק — 7.20, 9.40
מילת 3: (סגור)
פאר: חולת אהבה — 5, 7.30, 9.30
פאריס: לויירי איב — 7.15, 9.30
רב־חן:
חן 1: נעורים בהשאלה — 5, 7.30, 9.30
חן 2: פעמיים אשתי — 5, 7.25, 9.45
חן 3: הקיסר האחרון — 6.40, 9.45
חן 4: שלושה גברים ותינוקת — 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: מתפשים את אגודרי — 11, 2, 5, 7.30, 9.40
שחף: ורוק אותה מדרכבת — 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: מציצים בתוך — 5, 7.15, 9.30
תכלת: שנת ההתבגרות שלי — 6.30, 9.35
לב:
לב 1: חופשה בכפר — 2, 5, 7, 10.00
לב 2: החבר של החברה שלי — 2, 4.30, 7.15, 9.50
לב 3: אהבנו כל כך — 2, 5, 8, 10.00
לב 4: שלושה סיפורים — 7.50, 10.00
מוזיאון ת"א: עיניים שחורות — 9.30, 7.00

רמת־גן
אואזיס: שלושה גברים ותינוקת — 4, 6.40, 9.30
לילי: שם המשחק — 7.15, 9.30
רב־גן:
גן 1: ביטל ג'וס — 5, 7.30, 9.40
גן 2: פעמיים אשתי — 9, 6
גן 3: זר שומר עלי — 4, 7.30, 9.40
גן 4: החשוד — 6.15, 9.15

ירושלים
אורפן: לילה מסחרר — 9.30
אורנע: ביטל ג'וס — 9.15
רון: משדרים חדשות — 9.00
בית אגרון:
ניסואיה של מריה בראון — 17.10
מגדל הדבורים — 19.30
המשפחה — 21.30
כפיר: אהבנו כל כך — 4.30, 7.15, 9.15
אורגיל: שלושה גברים ותינוקת — 8.30
מיטשל: שם המשחק — 9.15
סמדר: מלאכים בשמי ברלין — 9.15
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
ערן: מציצים בתוך — 9.00
תיאטרון ירושלים: מורים — 9.30

חיפה
אורה: סיפור בורג ג — 7.00, 9.15
חן: התמנון המכני — 4.30, 7.00, 9.00
עצמון 1: כלא הכתאברים — 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: מוכת ירח — 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3: תשוקה באפריקה — 6.00, 9.15
רון: קיץ 1987 — 4, 6.30, 9.00
רב־אור:
רב־אור 1: 3 גברים ותינוקת — 6.45, 9.15
רב־אור 2: חיזור טרלי — 6.00, 9.15
רב־אור 3: משדרים חדשות — 6.30, 9.15
אורליה: חופשה בכפר — 7.00, 9.15
קרן אור המורדש:
מקום ליד הים — 4.30, 7.00, 9.15
פאר: ביטל ג'וס — 5.00, 7.30, 9.30

נתניה
שרון: מקום ליד הים — 5, 7, 9.15

חולון
סביון: הקיסר האחרון — 5, 7.15, 9.30
מגדלי: 3 גברים ותינוקת — 7.00, 9.00
ארמון: מקום ליד הים — 5, 7.30, 9.30

בת־ים
עצמאות: תקועים בדרך — 5, 7.15, 9.30

הרצליה
היכל: (סגור)

פתח־תקוה
היכל 1: חשוד — 7.00, 9.15
היכל 2: שם המשחק — 6.15, 9.10
היכל 3: תקועים בדרך — 6.15, 9.10

עפולה
כוכבתרון: נשואה לשניים — 9.00

ראשון־לציון
רון 1: תקועים בדרך — 6.00, 9.40
רון 2: עדות במבחן — 7.15, 9.30

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב יום א', 26.6
שאלה שבתי: 20.30
הדיבוק: 20.30
המלביש — בבימרתף: 20.30

צוותא — לתרבות מתקדמת
יום א' 26.6 בשעה 20.30
רכוש נטוש

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים — גני בת־ים — הנביאים 3.
חולון — אורדן — הופיין 52; עוזי־הב — עוזייהו 2.
ירושלים — ירושלים — יפו 212.
נתניה — תרופה — הרצל 2.
פתח־תקוה — קופ"ח — חיים עוזר.
רמת־גן — רמה — ז'בוטינסקי 65.
תל־אביב — בזל — בזל 25. קופ"ח — בן יהודה 26.
חיפה — יכנה — אבן סינא 7.
רעננה, כ"ס — שועלי — א. יפה, רעננה.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית. ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
הדסה ע"כ — ילדים, עיניים, א.א.ג. שער צדק — פנימית, נשים, אורטופדיה. ביקור חולים — כירורגיה.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'־ה' ב־08.00—20.00. בימי ו' 08.00—15.00. טלפונים: 03-453300, 03-453500.
יד ביד — אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה: ירושלים — 02-245358; ת"א — 226027 (24 שעות); חיפה — 04-229488 (11.00—20.00); גליל מערבי — 04-922222.
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ד' ה' — טל. 222732.
„קו פתוח" — אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-221680 (24 שעות).

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'־ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 523566, פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשכיה) קומה א', טל' 294869, 03-285822.

מרכז סיוע לנפגעות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171. ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111. ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261113. ער"ן חיפה — טל' 04-672222. ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) — 04-988410. ער"ן נתניה — טל' 053-335316. ער"ן כפר־סבא — 052-913999. ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111.

סילוק מטורדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100, אילת — 244; חדרה — 22444.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. לוד/רמלה — 101, טל' 08-221022; עפולה — טלפון 065-93334; טבעון — 101, טלפון 04-931401; נהריה — טל' 04-823333; בת־ים — טל' 5511111; באר־שבע — טל' 057-74767; שת"ל בגוש דן, טל' 03-330848.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'־ה' 16.00; בימי ו' וערבי חג 11.30.
מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'־ה' 7.00.
מתל־אביב לחיפה: בימים א'־ה' 6.00, 7.00, 8.00, 9.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה: בימים א'־ה' 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'־ה' 6.00, 6.30, 7.30, 8.40, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'־ה' 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38. בימי ו' וערבי חג 9.05, 18.35.
הרכבת תפעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

10 מתושבי מזרח ירושלים נעצרו כחשודים ביידוי אבנים והפרות סדר

טוביה בסקינד

משטרת ירושלים עצרה אמש 10 תושבים ממזרח העיר חשודים ביידוי אבנים ובהשתתפות בהפרות סדר.

עיקר הפרות נרשמו בשעות הבוקר ברחוב סלאח א־דין, שם נרגמו באבנים שתי מכוניות אזרחיות. שימשה של מכונית אחת נופצה. אבנים נזרקו גם לעבר שוטרים. מול שער שכם פוזרו מפגינים בעזרת גז מדמיע. המשטרה נעזרה במסוק לפיקוח על הפרות הסדר.

המשטרה מנעה מתלמידי שלושה בתי־ספר פרטיים להגיע למקום לימודיהם כדי למנוע מהם להפגין. בבתי־הספר הפרטיים התנהלו הלימודים כרגיל. הפרות סדר נרשמו גם בכפר עיסוויה, שלמרגלות הר הצופים. תושבים מקומיים יידו אבנים לכביש הסמוך לאוניברסיטה.

בצידה המערבי של העיר, ברח' בר־אילן, פוזרו דוקרנים על הכביש על־ידי חרדים ולשתי מכוניות פרטיות נגרמו תקרים.

דובר משטרת ירושלים, רפי לוי, מסר, כי היתה זו שבת שקטה יחסית.

טלקס

● תיום גזר־הדין במשפט בלאס

בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב יינתן הבוקר גזר־הדין במשפטם של איש העסקים דוד בלאס ועוזרו צבי אהרוני.

השניים הורשעו בקבלת דבר במרמה בכך שהונו את התקיים ב־29 מיליון דולר. הם זוכו מן הנסיבות המחמירות שייחסה להם התביעה באישום זה.

התובעת עו"ד פנינה דבורין, ביקשה בשבוע שעבר מהשופטת שושנה ברנר להטיל על בלאס מאסר בפועל ממושך יותר מזה הקבוע בחוק; ואילו סניגורו של בלאס, עו"ד יעקב ויינרוט, ביקש לגזור על בלאס מאסר על תנאי בלבד ולהסתפק ב־21 חודשי מאסר שריצה בלאס מאז מעצרו הראשון. (עתי"ם)

● הפגנה נגד הכיבוש בחיפה

קומץ נשים הפגינו ביום שישי נגד הכיבוש מול התחנה המרכזית של „אגד" בחיפה. מולן בכיכר הסמוכה ניצב קומץ דומה של אנשי תנועת „כך", כמחאה „נגד ההפגנה".

בשבועות האחרונים נוהגות נשים נגד הכיבוש להתייצב בימי שישי במבואות חיפה ולמחות, באמצעות שלטים שבידיהן, נגד השארות צה"ל בשטחים ומדיניות הממשלה שם.

ביום שישי החליטו בתגובה אנשי תנועת „כך" בחיפה, יחד עם רכזם ספי מובשביץ, להתייצב בהפגנת נגד. שתי הקבוצות המפגינות ניצבו זו מול זו, אך לא נוצר מגע פיזי ביניהן עקב נוכחות כוח משטרה במקום.

מקץ שעה ומחצה התפזרו המפגינות לדרכן. (עתי"ם)

● הוועד למען ביתא משפץ מבנים בכפר

קבוצת של כ־20 חברי „הוועד למען ביתא" החלה ביום ו' בפעולות שיפוץ של מבנים נטושים בכפר.

פעולה זו, המהווה המשך לפעולה הקודמת של הוועד, מתוכננת להיות הראשונה בשרשרת של פעולות רצופות, אשר במהלכן מגיעה לכפר מדי שבוע קבוצת ישראלים שתעסוק בעבודות שיפוצים, אשר יאפשרו פתרון זמני למשפחות אשר נפגעו מהריסת הבתים על ידי הצבא.

במקביל תיפתח השבוע פעילות משפטית רחבה על־ידי הוועד שתתבטא בהגנה על עצירים מהכפר, במאבק לביטול צווי החרמה של הבתים שפוצצו בתוקף צו, ובתביעות פיצויים לגבי 14 הבתים בכפר שניזוקו בעקבות הפיצוץ ושלא בתוקף צו.

ועד ביתא החל גם במסע התרמה בינלאומי לצורך איסוף כספים לשיקום הכפר ובפעולות דומות גם בכפרים נוספים שנפגעו.

טוביה בסקינד

● מצילי אשקלון שובתים

12 המצילים, המוסמכים של ארבע תחנות ההצלה המורשות בחופי אשקלון שובתים מיום שישי אחה"צ בעקבות סכסוך שפרץ לפתע בינם לבין הנהלת העירייה.

המצילים תובעים הסכם דומה לזה שנחתם בעיריית אשדוד, עם הטבות של תשלום נסיעות ושתייה.

המונים הגיעו אתמול לחופי הרחצה של אשקלון בלא שידעו על השביתה ופקחי העירייה ניסו לשווא להרחיק מתרחצים מהמים. ביום שהיה סוער מדי.

עזרא אבירן

משרד הפנים לא מכיר בנישואי אילנה בן־דוד ודני מזרחי

אשר שילוני

מנכ"ל משרד־הפנים, הרב אריה דרעי, הורה לפקידי משרדו לא לרשום את אילנה בן־דוד ודני מזרחי כזוג נשוי.

המנכ"ל הסתמך בהוראתו על חוק מרשם האוכלוסין, לפיו על בני הזוג להציג תעודת נישואין רשמית של משרד־הדתות או תעודת נישואין אזרחית („נישואי קפריסין", שהוכרו כחוקיים בעקבות פסק־דין תקדימי של בג"ץ).

ואילו בידי בני הזוג, מזרחי יש בשלב זה רק הסכם נישואין שערכה שולמית אלוני כחברת כנסת ולא כעורכת־דין.

חיים בן־דוד, אביה של אילנה, אמר לכתבנו, שבני הזוג לא הגישו עד עתה בקשה למשרד־הפנים לרשום אותם כבני זוג והוא מקווה שעוד יקימו חופה וקידושין כדת וכדין לאחר שיוכיח לרבנות שרעייתו מרים יהודיה.

כזכור, נערך טכס הנישואין בשבוע שעבר באולמי „גמטון" בבת־ים, לאחר שרבני חולון ורחובות סירבו להשיא את בני הזוג, לאחר שהתעורר אצלם חשש שאם הכלה איננה יהודיה.

בית הדין הרבני אמור היה להמשיך בדיון, אולם בינתיים הוא ממתין לבואם של מספר עדים מארצות־הברית.

חיים בן־דוד אמר לכתבנו, שגם הוא ממתין לבואו מארצות־הברית של העד העיקרי שלו, שיוכיח שכל הפרשה בטעות יסודה.

מאמצים לשחרור הישראלים שהסתבכו בפרשת אימוץ בברזיל

שלמה פלוצקי

עורך־דינם של שלושת הישראלים שנעצרו בריו־דה־ז'נרו, שמונה על־ידי הקונסוליה הישראלית במקום, ינסה מחר לשחררם בערבות.

בני הזוג שלום ופריאל רוזן וידידם עמירם מונטנגרו נעצרו בשבוע שעבר בחשד של מעורבים בסחר בתינוקות. משרד החוץ הישראלי החליט לסייע להם לאחר שהתברר שהם נפלו קורבן לפרשה טראגית על לא כל עוון בכפם.

תנאי מעצרם הוטבו בעקבות התערבות הקונסוליה הישראלית שלקחה עליהם את חסותה.

ביום שישי אחרי הצהריים אופשר לפריאל רוזן להתקשר למשפחתה בארץ. בשיחה מסרה על תנאי המעצר ועל הטיפול המסור שהם מקבלים מהקונסוליה הישראלית במקום.

בן משפחה אשר נמצא בקשר טלפוני עם אשת הקונסול שדואגת לצרכיהם של שלושת הישראלים מסר אמש לכתבנו, שעורך־הדין שמונה על־ידי הקונסוליה אופטימי לגבי הסיכויים לשחרורם בערבות מחר.

חקירת המשטרה בעניינם הסתיימה ונראה שמשטרת ברזיל, הרגישה לנושא האימוץ הבלתי חוקי, בעקבות הפרסומים שקשרו את ישראל לנושא, הגיעה למסקנה שמדובר כאן בשלושה אזרחים ישראלים ישרים אשר הסתבכו או סובכו במעשה שלא בידיעתם וללא כל כוונת זדון.

בני הזוג רוזן החליטו לאמץ ילד בברזיל לאחר תקופה ארוכה של נסיונות להוליד ילד.

בברזיל הם קיבלו תינוקת שהיתה חולה מהיום הראשון ונפטרה בבית החולים.

התינוק הנוסף שמצאה המשטרה ברירה ששכרו שלושת הישראלים ניתן לאימוץ לעמירם מונטנגרו.

בינתיים מתארגנת בארץ קבוצה גדולה של מכרים של שלושת הישראלים, ובמיוחד חברים למקצוע של פריאל רוזן, מנהלת המועצה הציונית בתל־אביב, כדי לפעול למען שחרורם ולטיהור שמם.

אסיר עולם: הנהלת הכלא מפקירה אותי תמורת שוחד

עתי"ם

אסיר עולם מכלא נפחא בנגב עתר ביום ו' לבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע נגד הנהלת הכלא וטען, שבזדון ותמורת שוחד הוציאו אותו ממעמד של אסיר המופרד מאסירים אחרים כדי לאפשר לאסירים אחרים לפגוע בו.

עמרם אדרי נידון למאסר עולם לאחר שהורשע ברצח. בעתירתו הוא טוען, שהוצא עליו „חוזה" לרציחתו, ואף קצין הבטחון של כלא נפחא יודע שקיים פרס כספי של 70 אלף דולרים לאדם שירצח אותו. בשלוש השנים שעשה במאסר, אירעו מספר ניסיונות לרוצחו, ולפני 5 חודשים דקר אותו אלמוני בסכין. עקב ניסיון התנקשות זה, טען האסיר, הוא לקה בליבו ונזקק לניתוח לב פתוח.

אדרי טוען, שהוא מוחזק בכלא בהפרדה, אך לדבריו, הסיר ממנו קצין הביטחון של הכלא את תווית ההפרדה, כדי שיסיעו אותו לבית־המשפט יחד עם כל האסירים האחרים באותה משאית. מצב זה, טוען האסיר, מסכן את חייו ועומד בניגוד לצו בית־המשפט. לכן הוא תובע ממנהל הכלא ומקצין הביטחון לנמק, מדוע לא יוסע בהפרדה.

אדרי טוען, שהנהלת הכלא אינה דואגת להפרדתו מאסירים אחרים, כיוון שהם קיבלו שוחד תמורת חשיפתו למחפשי נפשו. „הייתכן, שחייהם של אסירים יהיו הפקר בידי בעלי שררה ומקבלי שלמונים?" — שואל האסיר.

הנהלת הכלא טרם השיבה על העתירה.

ועדת משנה לתכנון ולבניה חולון
ת.ב. 1622
הודעה על־פי סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 50 בגוש 7174, רח' מוריעין מס' 5, חולון, הכוללת מתן הקלה באחוזי בניה 6% משטח המגרש 574/2 מ"ר בשתי הקומות. החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג'.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58, בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון — ראש העיר ויו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, חולון

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון מקומי בת־ים
הודעה לפי סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשו לוועדת המשנה לתכנון ולבניה בקשות למתן הקלות בניה כלן:

1. חלקה מס' 210 בגוש 7130 הנמצאת ברח' השמשונאים 77. לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה באזור שיכון מגורים ב'. מבקשים הקלה בקו בניין צדדי 2.70 (10%) מ' במקום 3.0 מ'.
2. חלקה מס' 44 בגוש 7145 הנמצאת ברח' הרצל 21. לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה באזור שיכון מגורים מיוחד. מבקשים להתיר הקלה מתכנית 328 לעניין הנסיגה ממעקה הגג בצד המערבי של הבניין באופן שהבנייה תהיה בקו בניין 0 במקום 1.20 מ'.
3. חלקה מס' 66 בגוש 7058 הנמצאת ברח' גוש עציון 9. לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה באזור שיכון מגורים א'. מבקשים הקלה בקו בניין צדדי 2.60 מ' במקום 3.0 מ'.

לכל מי שיש התנגדות מאיזה סיבה שהיא לבקשות הנ"ל יגיש התנגדותו לוועדה המקומית תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

אהוד קמחי — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, בת־ים

ועדת משנה לתכנון ולבניה חולון
ת.ב. 1578
הודעה על־פי סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 105 בגוש 7172, רח' וייצמן מס' 1, חולון, הכוללת מתן הקלה באחוזי בניה 3% משטח המגרש 564 מ"ר בשטח הקרקע ובתוספת אחוזי בניה מחלקו היחסי של המגרש ע"פ הוויתור בזכויות שבתוך הבניין. החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג'.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון, רח' וייצמן 58, בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון — ראש העיר ויו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, חולון

בפלילים

נחשפה כנופייה שהונתה את משרד הרישוי בחיפה

יואב אביב

משטרת זבולון חשפה כנופייה שהונתה בשיטתיות את משרד הרישוי בחיפה ואת משרד־הפנים במחוז.

ביום שישי האריך בית־משפט השלום בחיפה ב־10 ימים את מעצרו של צעיר בן 18, תושב הכפר בשמת טבעון, החשוד ששימש איש קשר ומתווך באותה כנופיה שזייפה תעודות זהות ובחינות עיוניות בנהיגה של עשרות מתושבי הכפר.

רס"מ חיים שרון אמר בבית־המשפט, כי במחצית השנה האחרונה זייף החשוד תעודות זהות וטפסים לבחינה עיונית בנהיגה וניגש לבחינות בשמם של אחרים. לאחר מכן היו החשוד ושותפיו מודיעים כי תעודת הזהות אבדה, משמידים אותה ומבקשים תעודת זהות רגילה במקומה.

משטרת זבולון חשפה עד כה שבעה מקרים בהם היה מעורב הצעיר ולכתבנו נמסר כי צפויים מעצרים נוספים בפרשה זו.

פרשה דומה בה מעורבים אנשים אחרים נחשפה על־ידי המשטרה לפני מספר חודשים.

הוארך מעצרו של מפקח המס החשוד בשוחד

יואב אביב

בית־משפט השלום בחיפה האריך ביום שישי בשבעה ימים את מעצרו של המפקח הבכיר במס הכנסה בחיפה החשוד בקבלת שוחד. זוהי הארכת המעצר השניה של החשוד.

האיש, ששמו נאסר לפרסום, חשוד כי במסגרת תפקידו הוא נהג לקבל שוחד בכסף ובטובות הנאה מאנשים שונים במרוצת השנים 82־88. בתמורה הוא דאג על פי החשד להקטין את חובותיהם למס הכנסה או שדאג שהודעות השומה של אותם נישומים יתקבלו ללא בדיקה נוספת.

בפרשה זו נעצרו ושוחררו בערבות בעל מספרה מפורסמת בחיפה ובעלי עסקים נוספים, בהם בעלי מעבדת שיניים גדולה בעיר.

נציג המשטרה אמר, כי החקירה בפרשה מסתעפת והולכת, מדובר במספר רב של מעורבים אשר טרם נחקרו וצפויים מעצרים נוספים.

תושב אום־אל־פחם חשוד במעשים מגונים בילדות

יואב אביב

תושב אום־אל־פחם בן 40 נעצר ביום שישי על־ידי משטרת חדרה כחשוד בביצוע מעשים מגונים בשתי ילדות הלומדות בכיתה א'.

ביום שישי הגיעו שתי התלמידות לביה"ס היסודי בו הן לומדות וסיפרו בבהלה למנהלת ביה"ס כי גבר מבוגר, שעמד בכניסה לביה"ס, חיבק ונישק אותן. הן תיארו בפני המנהלת את הגבר וזו התקשרה למשטרה.

בעקבות התיאור הצליחה המשטרה לעצור את הגבר וזה הודה בחקירתו בביצוע העבירה. הבוקר יוארך מעצרו בבית־משפט השלום בחדרה.

רגל כרותה נמצאה ביער ליד שפרעם

יהודה צור

המשטרה פתחה בחקירה כדי לגלות את בעליה של רגל כרותה שנמצאה ביער ליד שפרעם.

על־פי הסימנים נכרתה הרגל על־ידי אנשים בעלי ידע רפואי. היא היתה עטופה בסדין מבית־החולים רמב"ם.

במקום לא נמצאו סימנים של גופה כלשהי והמשטרה חוקרת איך ולמה הגיעה הרגל ליער בשפרעם.

שניים נפצעו בקטטה המונית בכפר מכר

יהודה צור

קטטה המונית פרצה בסוף השבוע בכפר מכר שבגליל המערבי בין שתי קבוצות יריבות ובמהלכה נפצעו שני אנשים מדקירות סכין והועברו לבית־החולים בנהריה.

המשטרה שהגיעה למקום הצליחה להשתלט על עשרות אנשים שנטלו חלק בתקרית ולהרגיע את הרוחות. הרקע לקטטה הוא כנראה סכסוך ממושך בין שתי משפחות גדולות בעניין הסכין.

המשטרה פתחה בחקירה.

ביום השנה
למות חברנו
ראובן קראוס ז"ל
נתייחד עם זכרו ביום שני 27.6.88
עליה לבית העלמין לגילוי המצבה בשעה 17.00
המשפחה
וקיבוץ כפר מסריק

כל בתי־החולים בירושלים ובדרום הארץ מושבתים היום

בשאר בתי־החולים יימשכו השיבושים הרגילים ● ביום ג' צפויה השבתת בתי־החולים במרכז ● פער בין עמדות משרדי האוצר והבריאות בוועדת השרים ● גורמים במערכת הבריאות: הפיצוץ קרוב

רונית מורגנשטרן

רופאי המדינה וקופ"ח משביתים היום ל־24 שעות את בתי־החולים הכלליים, הפסיכיאטריים והגריאטריים בדרום ובירושלים.

מדובר בבתי החולים שערי צדק, טלבייה, קפלן, אסף הרופא, הרצפלד, ראשון לציון, נס ציונה, כפר שאול, שמואל הרופא, איתנים, ברזילי, באר יעקב, סורוקה ויוספטל באילת שיופעלו במתכונת שבת. בשאר בתי החולים בארץ יימשכו השיבושים „הרגילים"; מרפאות החוץ סגורות ובחדרי הניתוח יבוצעו רק ניתוחים דחופים. השיבושים „הרגילים" יקיפו את כל בתי־החולים גם מחר וביום ג' צפויה השבתה של בתי־החולים במרכז הארץ.

התחושה בקרב גורמים במערכת הבריאות היא, כי נוכח המבוי הסתום בו מנהלת ועדת השרים את דיוניה והתסיסה במגזרי העובדים השונים במערכת הבריאות, המאבדים את סבלנותם, „הפיצוץ" קרוב.

האחיות — לחופשת קיץ

בסוף השבוע, ב־1 ביולי, מתכוונות אחיות בתי־החולים להוציא כ־3000 מביניהן למחזור הראשון של חופשת הקיץ. כזכור הזהירו האחיות, כי ייצאו במקביל ליציאת חברי הכנסת לפגרת הקיץ לחופשה השנתית שלהן במחזורים בני שבועיים כל אחד, כשבכל מחזור ייצאו כ־3000 אחיות. סך הכל ייצאו 12 אלף אחים ואחיות לחופשה. כך שבחודשים יולי־אוגוסט יהיה מחסור קבוע של 3000 אחיות במערכת האישפוז.

מחר יתקיים בבית־החולים בילינסון כנס חירום של ועדי האחיות והאחים בו יתריעו המשתתפים על האדישות וחוסר היכולת של הממונים על מערכת הבריאות לקיים את ההסכם שנחתם עם האחיות לגבי יישום התקינה.

פער בין העמדות

הערב אמורה להתכנס ועדת השרים לטיפול במשבר הבריאות כדי לשמוע את המלצות הצוות המקצועי שהוקמה.

ביום ו' קיימה ועדת השרים ישיבה בה סקרו ראשי הצוות, מנכ"ל משרד האוצר, ויקטור מדינה, ומנכ"ל משרד־הבריאות, יורם לס, את ההצעות שגיבשו. קיים פער בין הצעת האוצר להצעה של משרד־הבריאות המקובלת על מנהלי בתי החולים ועל קופ"ח. הפער הוא בהיקף מבצע קיצור התורים.

בעיית עוכר ומעביר לא נפתרה ולדעת היועץ המשפטי לממשלה היא קיימת בכל תוכנית.

שר־האוצר הציע להחזיר את הדיונים למליאת הממשלה, אך ראש הממשלה דחה את ההצעה בטענה שהבעיה צריכה להיפתר בוועדת השרים, שלצורך כך הוקמה.

לבקשת שרת הבריאות ישבו חברי הצוות המיוחד אמש וניסו לצמצם את הפער בין ההצעות.

ועדת השרים תקבל היום גם את נציגי ההסתדרות הרפואית שיביאו בפניה כנראה את תוכניתם.

הוועדה דחתה את דיוניה במשבר מד"א עד שתפתרנה „הבעיות הגדולות".

ועדת החקירה לבדיקת תיפקודה ויעילותה של מערכת הבריאות בראשות השופטת מרים בן־פורת תתכנס לפגישתה הראשונה ביום חמישי.

המדינה בוערת: הצתות בהר תבור, יוקנעם, אלפי מנשה וואדי ערה

נזק של מיליוני שקלים בדליקה ב„תדיראן" בקרית־מלאכי

שלמה גלזר, ניצה רימון, עזרא אבירן, עתי"ם

5000 עצים הושמדו בדליקה גדולה שהשתוללה אתמול על המורדות המערביים של הר תבור. החוקרים סבורים כי מדובר בהצתה.

סמוך לשעה 2.30 אחר הצהריים פרצה דליקה בסמוך למגרש הכדורגל של הכפר דבוריה, השוכן במורדותיו המערביים של התבור. האש התפשטה במהירות והחורש החל עולה בלהבות.

למקום הוזעקו שמונה מכוניות כיבוי מכל רחבי האזור, כוחות גדולים של משטרה ומג"ב, שנאבקו בדליקה עד שעות הערב.

מחקירת הכבאים עולה, כי במגרש הכדורגל נמצאו 20 מוקדי אש — עובדה המצביעה על הצתה.

שני מטעי אבוקדו עלו אתמול באש במושב אחיטוב בשרון. מכבי האש איתרו את האש. אנשי המשטרה שהגיעו למקום עצרו 5 בני מיעוטים שהיו באיזור.

דונם וחצי עצי אורן נשרפו בליל ביער יוקנעם עלית ביום שישי אחה"צ. המשטרה קבעה שמדובר בהצתה והחלה בחקירה.

אתמול אחר הצהריים פרצה דליקה מערבית לכפר מעוויה שבוואדי ערה. הושמדו בה שני דונם עצי אורן. היא כובתה על־ידי אנשי קק"ל. גם כאן נקבע שמדובר בהצתה.

יער אורנים של הקרן הקיימת לישראל הוצת אתמול סמוך לישוב אלפי מנשה שליד כפר־סבא. האש פשטה במספר מוקדים בעת ובעונה אחת, כחצי ק"מ מאלפי מנשה בסמוך לכפר עשלי.

בליל שבת הוצת מטע עצי זית על־יד מנזר אליאס בכביש ירושלים — בית־לחם. כבאיות מכבי אש והמשטרה כיבו את האש. חקירה העלתה כי עצי הזית הוצתו במזיד.

דליקה ב„תדיראן"

נזק של מיליוני שקלים נגרם בדליקה שפרצה בליל שבת במפעל למעגלים מודפסים של „תדיראן" באיזור התעשיה בקרית־מלאכי.

הדליקה פרצה בשעה 4 לפנות בוקר בקומת הקרקע של המפעל, כנראה כתוצאה מתקלה ברשת החשמל. האש פשטה במהירות דרך תעלות האיוורור ותעלות המוליכות את חוטי החשמל לקומה העליונה ואחזה גם במחשבים וציוד ממוחשב ואלקטרוני חדיש ויקר באולם הייצור ובמכלי כלור וחומצה שבקומת הקרקע.

כבאי האש מנפת אשקלון שהוזעקו למקום השתלטו על השריפה תוך 3 שעות.

מסך ראשון — גיורא מנור

שיגעון בקול ובדממה

תוכניתה החדשה של להקת המחול „קול ודממה" של משה אפרתי היא, בעצם, מעין המשך לקו שהתחיל בו ב„טיוטות" — משמע קטעי מחול ותנועה בימתיים, ברצף, אך ללא קשרים תוכניים הדוקים ביניהם. ניכר בעבודה החדשה חופש יצירתי רב, דמיון פורה של הכוריאוגרף ויכולתו להפעיל ולהלהיב רקדנים, עד שגם הטירונים שבהם נעשים מרתקים על הבימה.

החלק הראשון של התוכנית, „לה פוליה", משמע: „השגעון", הוא המגובש שבתוכנית, והדמות המובילה אותו, גבר בלבן, זוכה לביצוע מעולה של יוסף מויאל. לפעמים מזכירות התנועות והרעידות את „מראסאר" ולפתע עוברות ההויות של המטורפים של מצבי רוח ערניים ולירירים יפים מאוד.

החלק השני — שהיה בהחלט זוכה לו בוצע אחרי הפסקה — יש רביעייה נאה של בנות („פרח מים") בביצוע נעמה בירן, אביטל חן, עדי ברעם ואולי פורטל, וקטע של זכרונות ילדות, עם רמזים למשחק „קלאס" לירי, שאסתר גדלה, שגם כעבור שנים רבות כל־כך על הבימה לא איבדה את רעננותה, מעניקה לו חן, יופי וסולו מעניין של ארז עפג'ין („העיוור").

גם אם אין הקטעים והחלקים השונים מצטרפים, על כל פנים בראייה ראשונה, למקשה אחת, יש מספיק חומר תנועתי מרתק בתוכנית. היא מלווה במוסיקה מאת נועם שריף ובחלק השני משמיע יוסי בנאי בקטעים ממחזותיו של ניסים אלוני אך קולו המוקלט נשמע כאילו הוא מדבר מתוך חבית.

„טירוף" צבעוני מאוד ומלא תנופה, הגולש לפעמים אל גבול הגדוש, בעיקר בתאורה, בתלבושת ושרמתו אינה אחידה. מה שחסר בשיגעון הזה הוא קצת יותר שיטה.

פער גדול בין עמדות ההסת' והמעסיקים הפרטיים

אבשלום קווה

פער גדול שורר בין עמדות ההסתדרות והמעסיקים הפרטיים לגבי הסכמי השכר העתידיים בסקטור היצרני־עסקי.

בסוף השבוע התקיימו בין הצדדים שיחות גישוש בהשתתפות יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, ויו"ר ועדת העבודה של לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים, דן פרופר.

המעסיקים הפרטיים מוכנים למעבר הדרגתי לשבוע עבודה מקוצר בן 45 שעות. היעד של ההסכם לשנתיים, כפי שהציג הברפלד, הוא לעבור עד שנת 90 ל־40 שעות שבועיות.

מחלוקת נוספת נסבה על הסכם תוספת היוקר החדש. המעסיקים מבקשים להפחית הפחתה ניכרת בשיעור הפיצוי, המהווה מבחינת ההסתדרות למעשה עיקור של המנגנון.

נושא נוסף שעמד על הפרק הוא דמי ההבראה. בשעתו נחתם הסכם לפיו מקבל עובד 70 ש"ח, כולל מס ערך מוסף. המעסיקים הפרטיים מסרבים לכלול את המע"מ בדמי ההבראה.

שנאי ענקי הועבר במבצע מסובך לתחנת „רוטנברג"

מבצע העברת השנאי מרמת־השרון לאשקלון צילום: יעקב כץ

קובי מנדל

במבצע מסובך של חברת חשמל הועבר אתמול שנאי ענקי שמשקלו 170 טון ממפעל „אלקו" שברמת־השרון לתחנת הכוח ע"ש רוטנברג באשקלון.

השנאי הועבר באמצעות שתי משאיות, אחת מקדימה ואחת מאחור, שנסעו במהירות איטית של כ־5 קמ"ש. משטרת התנועה סייעה בהעברתו של השנאי באמצעות חסימת צמתים. כמו כן תוקו גשרים והוזזו רמזורים כדי לאפשר לשיירה לעשות את דרכה.

העברת השנאי החלה שלשום בשעה 4 לפנות בוקר והסתיימה אמש.

השנאי שהועבר יוצר לראשונה בחברת „אלקו", וזאת על־פי הסכם של חברת החשמל עם חברת „ג'נרל אלקטריק" בארה"ב, לפיו הועבר הידע לייצורו לחברה הישראלית, לאחר שהחברה האמריקנית יצרה עבור חברת החשמל שלושה שנאים מסוג זה.

בתחנת הכוח ע"ש רוטנברג יותקנו שישה שנאים וזה שהועבר אתמול הינו הראשון מבין השלושה שייבנו בארץ בעלות של כמיליון דולר כל אחד.

יצויין, כי לאחר רכישת הידע בארץ לבנייתו ניתן יהיה להמשיך ולבנות שנאים נוספים גם בתחנות כוח נוספות שייבנו בעתיד.

פסטיבל המחול הבינלאומי ייפתח מחר בכרמיאל

יהודה צור

פסטיבל בינלאומי למחול בהשתתפות כ־500 רקדנים ייפתח מחר בכרמיאל ויימשך שלושה ימים רצופים.

המופעים ייערכו ב־10 מוקדים שונים והחשוב ביניהם הוא אמפיתיאטרון חדש שנבנה במיוחד לאירוע בעלות של 1.5 דולר המכיל 24 אלף מקומות ישיבה.

הפסטיבל נערך במסגרת חגיגות ה־40 למדינה ובהפקתו הושקעו 300 אלף דולר שניתנו על־ידי משרדי הממשלה ומטה חגיגות ה־40.

הפסטיבל הוא תחת הנהלתו האמנותית של יונתן כרמון והוא יהיה שילוב של המחול העממי, יחד עם מופעים של מיטב להקות המחול המודרני מהארץ ומחו"ל. 10 להקות נוער מקהילות יהודיות יגיעו במיוחד מחו"ל.

עובדי „פרי הגליל":

100 אלף ש"ח מכספי המפעל הושקעו בשיפוץ דירות המנכ"ל והטכנולוגית

יהודה צור

עובדי מפעל „פרי הגליל" שבחצור הגלילית, השייך ל„כור", קובלים על השקעת 70 אלף ש"ח מכספי המפעל בשיפוץ וסידור דירתו של המנכ"ל החדש של המפעל, יעקב גלבוע, ו־30 אלף ש"ח בשיפוץ דירתה של הטכנולוגית שהובאה למקום על ידו.

יעקב גלבוע התמנה למנכ"ל המפעל לפני כחצי שנה, לאחר שבעבר ניהל את מפעל „פרי העמק" שנקלע לקשיים גדולים.

עובדי המפעל גורסים, שאי־אפשר לדרוש מהם לוותר על שכר ולצמצם את מספר העובדים ובה בעת להשקיע 70 אלף ש"ח בשיפוץ דירת המנכ"ל, לרבות סידורים פנימיים כגון אנטנות לטלוויזיות, מקררים ואף שתילת דשא מוכן. וזאת בלי לקחת בחשבון את העובדים הרבים שעסקו בעבודות השיפוץ בתוך הבית ומחוצה לו.

למפעל „פרי הגליל" שלוש דירות בראש פינה אשר לטענת העובדים היו מסוגלות לקלוט משפחות ללא צורך בהשקעות כאלה.

בנוסף לכך קובלים העובדים על כך שבשיפוץ דירתה של הטכנולוגית שהובאה במיוחד למקום על־ידי המנכ"ל החדש הושקעו 30 אלף ש"ח נוספים.

הדבר הובא לידיעתה של מועצת פועלי חצור וחבר מועצת הפועלים יעקב טיילר מסר שבכוונתו לשגר מכתבי מחאה חריפים למזכ"ל ההסתדרות ומזכיר חברת העובדים.

דו"ח ביניים: ראש מינהל מקרקעי ישראל חילק טובות הנאה למקורביו

יורם בר

ראש אגף התכנון במשרד־החקלאות, יעקב פרידמן, העביר לידי שר־החקלאות דו"ח ביניים על פעולות ראש מינהל מקרקעי ישראל משה ליפקה. בדו"ח הביניים יש אישור לכאורה לטענותיו של ח"כ רן כהן (ר"צ) נגד ליפקה על ניצול לרעה של תפקידו לצורך חלוקת טובות הנאה למקורביו בפעולות בלתי חוקיות.

בעקבות דו"ח זה תובע ח"כ כהן מיו"ר הוועדה לביקורת המדינה, ח"כ דוד ליבאי, להביא את דו"ח פרידמן לדיון בוועדה ולזמן את ראשי המינהל, משה ליפקה ואליהו בבאי. כהן טוען, כי חלוקת טובות ההנאה היתה חלק ממסע הבחירות של ליפקה, שניסה להיכנס לרשימת הליברלים לכנסת.

בין הטענות נגד ליפקה מוזכרת גם מסירת „אי האהבה" מול חוף נהריה לידי מקורבים בתמורה לתמיכתם הפוליטית. ממצאי הדו"ח מעידים בעליל, לדברי רן כהן, על הענקת שוחד בחירות שנתנו ראש מינהל המקרקעין בצפון, יעקב קפלן, ומ"מ ראש המינהל אליהו בבאי, על־פי הוראותיו המפורשות של ליפקה, לידי אנשים מרשימיים בצפון. כהן תובע להזמין לישיבת הוועדה גם את היועץ המשפטי לממשלה כדי שזה יתווה דעתו על הממצאים ויסיק מסקנות לפי הצורך.

„אין למדינה אלף אי אהבה כדוגמת הדיונים כדי שכל מנהל פוחז או גוזל יוסרם באין מפריע למקורביו הפוליטיים והרבת הכנסת והרשויות החוק לעצור את ההשתוללות וההפקרות במערכת הבחירות בעודה באיבה" — אומר כהן.

מזג אוויר

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 18 עד 33; רמת־הגולן 18 עד 33, צפת 17 עד 28, חיפה 23 עד 31, טבריה 21 עד 36, עפולה 20 עד 34, ת"א 22 עד 30, נתב"ג 20 עד 31, יריחו 22 עד 38, עזה 22 עד 29, באר־שבע 18 עד 34, אילת 25 עד 40. (עתי"ם)